

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประกาศพระราชบัญญัติ

๑๖ ก.ค. ๘๐/๓๗

และ

พระราชกำหนดต่าง ๆ รัชกาลที่ ๕

ร. ศ. ๓๓๗

โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ

พิมพ์ครั้งแรก ๓๐๐๐ ฉบับ

ราคาเล่มละ ๔ บาท

๓๔๕, ๕๐๓.

สารบัญ

กฎหมายรัชกาลที่ ๕ ร.ศ. ๑๓๗

พระราชบัญญัติ ราช องครักษ์	หน้า ๓๐
พระราชบัญญัติ จัด การ ดับเพลิงใหม่	๙ ๓๓๘
พระราชบัญญัติ บัง กัน ดัก ตอน ตีตราไม้	๙ ๓๖๐
พระราชบัญญัติ ระเบียบ บรรดา คัดดี	๙ ๓๗๐
พระราชบัญญัติ แปลง ชาติ ร.ศ. ๑๓๗	๙ ๓๗๔
พระราชกำหนด เครื่อง แต่ง ตัว ทหาร เพิ่ม เต็ม ร.ศ. ๑๓๗	๙ ๓๘๘
พระราชกำหนด ขาญกา การ กระทำผิด สัตว์เบญจ ร.ศ. ๑๓๗	๙ ๓๙๗
ประกาศ ส่งกรานต์	๙ ๓
ประกาศ จัดการ บ้อง กัน กากไฟโรค	๙ ๗
ประกาศ ตั้ง ศาล ยุติธรรม มณฑล นคร ราชสีมา	๙ ๓๓
ประกาศ แก้ ไข เพิ่ม เต็ม พระราช บัญญัติ จัด การ บ้อง กัน กากไฟโรค ลงวันที่ ๗ เมษายน ร.ศ. ๑๓๗	๙ ๓๔
ประกาศ ตั้ง ศาล ยุติธรรม มณฑล ราชบุรี	๙ ๓๗
ประกาศ กรมศุขาภิบาล เรื่อง ตก เตือนให้ราษฎร ประพฤติ ตาม กฎหมายโปติก จุฬาลงกรณ์ ๑๒๓๗	๙ ๓๘
ประกาศ เรื่อง ทูตเกล้า ๆ ถวาย ฎีกา	๙ ๔๓
ประกาศ จัด การระงับคดีใน จังหวัด พระ นคร	๙ ๓๒
ประกาศ ตั้ง กรรมการ คัดเลือก ความ ฎีกา	๙ ๓๘

๓๔๕๑๕

ประกาศ เด็ก บ่อน เบี้ย ใน มณฑล ต่าง ๆ	หน้า ๕๐
ประกาศ เด็ก การเก็บ ภาษี ภายใน	” ๕๓
ประกาศ เพิ่ม เติม พระราชบัญญัติ ลักษณะ ปกครอง ท้อง ที่	” ๕๕
ประกาศ สำหรับ การ บัก หลัก หมายถึง เขต รับผิดชอบ	” ๕๖
ประกาศ รักษา ที่ดิน ริม ถนน ระหว่าง คลอง ผดุง กรุง เกษม	” ๖๕
ประกาศ กรมไปรษณีย์ โทรเลข ใน การ เปิด สาย โทรเลข เมือง สวรรคโลก แต่ เมือง สุโขทัย	” ๖๖
ประกาศ กระทรวง โยธาธิการ ว่า ด้วย ให้ รวม กรมไปรษณีย์ กับ กรม โทรเลข เป็น กรม เดียว กัน	” ๖๗
ประกาศ กระทรวง นคร บาล ว่า ด้วย ให้ ยก เด็ก การ ปิด แต่ คม ปี่ คำ นา	” ๖๘
ประกาศ ตั้ง ศาล ยุติธรรม มณฑล ภูเก็ต	” ๖๘
ประกาศ กรม ศุขาภิบาล ใน การ สร้าง ถนน ตำบล ครอบดินสอด	” ๗๐
ประกาศ แก้ไข เพิ่ม เติม พระราชบัญญัติ จัด การ บ้อง กัน กาฬโรค ตั้ง วันที่ ๓ พฤษภาคม ร.ศ. ๓๓๗	” ๗๒
ประกาศ เก็บเงิน ค่า ราชการ มณฑล นครศรีธรรมราช แด่ มณฑล ชุมพร ให้ ได้ มอ หน้า กัน	” ๗๓
ประกาศ ใช้ เบี้ย สังกัด ของ ชาว	” ๗๖
ประกาศ เปลี่ยน ตำแหน่ง เสนาบดี	” ๗๗
ประกาศ พระราช นิยม เรื่อง เวตา	” ๗๘

ประกาศ แกไข พระราชบัญญัติ จัด การ บ้อง กัณิ กาฬโรศ ลงวันที่ ๗ เมษายน ร.ศ. ๑๑๗	หน้า ๗๒
ประกาศ จัด การ เต่า เรือนใน หัว เมือง	๗๕
ประกาศ จัด ค้าต ยุกติธรรม มณฑล นคร สวรรค์	๗๗
ประกาศ ห้ามไม่ให้ ปลุก เรือน โรง อ้นมุงบังด้วยไม้ ชัดตะ ฤกษ์ด้วยแสง ฤกษ์ด้วย ไม้ ใน ที่ เพดิง ใหม่ โถด ค่ำบด ส่ำมแยก	๗๗
ประกาศ จัด การ ส้อต ใน จังหวัด พระนคร เพิ่มเติม	๗๑
ประกาศ ห้าม ไม้ ให้ ทำ อ้นทราย ต้นไม้ รีม ถนน หลวง	๗๒
ประกาศ จัด ค้าต ยุกติธรรม มณฑล นครไชย ศรี	๗๓
ประกาศ บอก เด็ก กฏหมาย ค้อ ท้าย พระราช บัญญัติ กระบวน พิจารณาความ แพ่ง ร.ศ. ๑๑๕	๗๔
ประกาศ กรม ศุขาภิบาล ใน การ สร้าง ถนน อุณา กรณ	๓๓๒
ประกาศ เว้น ที่ รีม ถนน หลวง	๓๓๓
ประกาศ ไซ พระนาม เจ้า พาม กรม	๓๓๕
ประกาศ ตั้ง กรรมการ ตรวจฯ ตำแหน่ง พนักงาน ใน รัฐบาล	๓๔๔
ประกาศ ห้าม คน แต่ง ตัวไม่ ส้ม ควร มี ให้ ไป มา ใน พระราชฐาน ที่ เสด็จ ออก	๓๔๖
ประกาศ ห้าม การ แต่ง กายไม้ ส้ม ควร	๓๔๗
ประกาศ ห้ามไม่ให้ ปลุก เรือน โรง อ้นมุงบังด้วยไม้ ชัดตะ ฤกษ์ด้วยแสง ฤกษ์ด้วย ไม้ ใน ที่ เพดิง ใหม่ ที่ ค้าต เจ้า ใหม่ ค่ำบด ส่ำมเพ่ง	๓๔๗

ประกาศ เด็ก บ่อน เบี้ย	หน้า ๑๕๐
ประกาศ ข้อ บังคับ ภาษี ฝิ่น ร.ศ. ๑๓๗	๗ ๑๖๒
ประกาศ เปลี่ยน ผู้บัญชาการ กรม ยุทธรนาธิการ	๗ ๑๖๗
ประกาศ กระทรวง อ่างการ ต่าง ประเทศ เรื่อง เด็ก ถอน การ บิด ข่าว ที่ เกาะ ศรีวิ	๗ ๑๖๗
กฎ เสนอบัด กระทรวง โยธาธิการ สำหรับ กรม รถไฟหลวง ว่าด้วย การ จำหน่าย ตัว โบนุญาตให้ โดย สार ทาง รถไฟ ไม่ ต้อง เสีย เงิน	๗ ๒๓
กฎ ข้อ บังคับ สำหรับ การ แปร พระ ปริยัติ ชรรมโน ส่นาม	๗ ๑๕๕
เพิ่ม เติม ข้อ บังคับ ทาง รถไฟ กรุง สยาม	๗ ๑๖
ข้อ บังคับ ใน การ เก็บ เงิน ค่า ราช การ แผ่นดิน	๗ ๗๔
หนังสือ สัญญา ทาง พระราช ไมตรี ทาง ค้าขาย แด การเดินเรือ ใน ระหว่าง กรุง สยาม กับ กรุง ยี่ บุน	๗ ๕๐

ประกาศ สังกษานต์ รัตน โกสินทร ศก ๑๑๗

มีพระบรมราชโองการ ให้ประกาศไว้แก่ชนทั้งปวง บรรดา
ที่นับถือพระพุทธศาสนาแต่ธรรมดา นิยมปีเดือนวันคืน อย่างเช่นไซ้ ใน
สยามให้ทราบทั่วกัน ว่า

มีเจดีย์มฤตยาศักดิ์นี้มี อธิกวาร โดยสุริยคติ กาด เป็นปรกติสุทิน
๙๙ พระอาทิตย์จะขึ้นที่ราษีเมษ ณวันอังคารที่ ๑๒ เมษายน รัตนโกสินทร
ศก ๑๑๗ เวลาเช้า ๒ โมง เป็นวัน มหาสังกรานต์

วันพุธที่ ๑๓ เมษายน เป็นวันเนา วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ เมษายน เป็นวัน
เถลิงศกขึ้นจุลศักราชใหม่เป็น ๑๒๖๐ เวลาเช้า ๕ โมง กับ ๔๗ นาที
กับ ๒๔ วินาที

เพราะฉะนั้นปีนี้ การทำบุญ เสด็จเล่น นักขัตตฤกษ์ สังกษานต์เป็น ๓ วัน
ตักขณเจดหมายวันคืนเดือนปีเช่นไซ้ดังนี้ คือ ตั้งแต่วันศุกร์ที่ ๑ เมษายน
ให้เจดหมายลงชื่อปีใหม่ที่ทั้งปวงว่า รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗ ให้ถึงเลข
บนศกนั้น ๓๓ ตามปีแผ่นดินไปกว่าจะเปลี่ยนศกใหม่ เทอชย

ณวัน พุทธศักราชที่ ๒๕ มีนาคม วันโกสินทร ศก ๑๓๑ วันหนึ่ง วันอังคาร
ที่ ๑๓ กันยายน วันโกสินทร ศก ๑๓๗ วันหนึ่ง เป็นวัน ประชุม ถือน้ำ
พระ พิพัฒน์ ถัสยา

วัน อังคาร ที่ ๓ พฤษภาคม วันโกสินทร ศก ๑๓๗ เป็นวัน จะ ทำ
พระ ราช พิธี จรด พระ นังคัล ห้าม ย่าให้ ราชฎร ตั้ง ~~ให้~~ ทำ นาก่อนวัน
นั้น คือ ตั้ง แต่ วัน อังคาร ที่ ๓ พฤษภาคม มา ให้ ทำ นากายหลัง พระ
ราช พิธี ต่อไป ตลอด พระ ราชอาณา เขต

วัน วิสาขะบูชา ที่ นิยม ใน คัมภีร์ อรรถกถา ว่า เป็น วัน ประสูติ แด
ศรัตรู แด พระปรีณิพพาน ของ สัมเด็จพระ สัมมา สัม พุทธเจ้า นั้น ใน
บัน นัคชัตตฤกษ์ วิสาขะ บูรณมี ตกใน วัน พุทธศักราชที่ ๕ พฤษภาคม วัน
โกสินทร ศก ๑๓๗ วันจันทร์ ที่ ๕ กรกฎาคม เป็น วัน เข้า บูริมพรรษา
วันพุธ ที่ ๓ สิงหาคม เป็น วัน เข้า บัจิม พรรษา วันศุกร์ ที่ ๓๐ กันยายน เป็น
วัน มหา ปวารณา ที่ เรียกว่า ออก พรรษา

วัน พุทธศักราชที่ ๒๗ ตุลาคม เป็น วัน พระราชพิธี จอง เป็รียง ยก โคม
วันศุกร์ ที่ ๓๑ พฤศจิกายน เป็น วัน ถด โคม ให้ พระ บรม วงษานุวงษ์ ข้า
ทูล ถอ อรุณี พระบาท แด ราชฎร บรรดา ช้าง ไต่ ยก โคม ถด โคม จง ไต่
ทราบ แล้ว ทำ ตาม กำหนด นี้ โทณู

วัน อาทศย์ ที่ ๒๗ พฤศจิกายน เป็น วัน ช้ พ่อพราหมณ์ จะ ได้ ทำ พระ
ราชพิธี ^{๐๘๕๖} กฤติเกยณ เทวด์ถาน ถ้า จะ ทำ มาฆบูชา จากุรงค์ ดันนิบาต ซึ่ง

ศก ๑๓๗

ฟ้า ๓

นิยมว่า เป็น วันที่ ชุมชุม พระสวี่ดาวจก ๑๒๕๐ พระองค์ พระดิมมา
ดิมพุทธเจ้า ได้ทรง แสดง โอวาท ปาติโมกข์ ใน ที่ ชุมชุม นั้น ควร ทำ
วันเสาร์ ที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ วัน นี้นี้ พื่อพราหมณ์
จะได้ทำ พระราชพิธี คือวราตรี ณเทวดสถาน

พระราชพิธี ดำรงท คง ทำใน วันที่ ๑๓ ที่ ๑๔ ที่ ๑๕ กันยายน ดำม วราตรี
ให้การ เปน เสร็จ ใน วันที่ ๑๖ กันยายน

พระราชพิธี ฉัตร มงคล คง ทำใน วันที่ ๑๗ ที่ ๑๘ ที่ ๑๙ พฤศจิกายน
วัน พุฒ ที่ ๑๖ พฤศจิกายน เปน วัน ประชุม ถวายบังคม พระบรมรูป

พระราช พิธี ตีร่า พวาท เริ่ม ตั้ง แต่ วัน จันทร์ ที่ ๑๗ ธันวาคม ไป ถึง
วัน พุฒ ที่ ๒๗ ธันวาคม ๓๐ วาตรี

พระราช พิธี ตีร่า พวาท เริ่ม ตั้ง แต่ วัน พุฒ ที่ ๒๗ ธันวาคม ให้ การ
เปน เสร็จ ใน วัน อาทิตย์ ที่ ๑ มกราคม & วาตรี

พระ ราช พิธี สัมพัช ฉวฉฉฉฉฉฉ คง ทำ ตั้ง แต่ วันที่ ๗ ที่ ๘ ที่ ๙ ที่ ๑๐
มีนาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๓๗

หนึ่ง วัน เสดิม พระ ชนม พรราชา ใน รัตน โกสินทร ศก ๑๓๗ นี้ ศก
ใน วัน พุฒ ที่ ๒๑ กันยายน เวลาเช้า ๕ โมง กับ ๑๗ นาที กับ ๒๕ วินาที
ตาม สุริยคติกาต

วัน นตของ พระ ชนม พรราชา ตกใน วัน เสาร์ ที่ ๑ กันยายน เวลา ย่ำค่ำ
ตาม จันทร มอศ

วันเฉลิม พระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชเทวี
ตกในวันเสาร์ที่ ๑๐ กันยายน ตามสุริยคติกาล

วันเฉลิม พระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ
แต่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ดยยามมกุฎราชกุมาร ตกในวัน
มกราคม ตามสุริยคติกาล

ในปีนี้ วันอังคาร เป็นวันธงไชย วันพฤหัสบดี เป็นวันอธิษฐาน วันจันทร์
เป็นวันอุบาสก วันเสาร์ เป็นวันโศกาวินาศ

วันเวลาพระอาทิตย์ เปลี่ยนขึ้นราศีใหม่ซึ่งเรียกว่าดวงกรานต์ เดือน
แถพระอาทิตย์สถิตย์ราศี ห้ามวันตฤถิมหาสุณุนั้น พระอาทิตย์ยกขึ้น
สู่ราศีเมษ ณวันอังคารที่ ๑๒ เมษายน เวลาเช้า ๒ โมง อยู่จนวันศุกร์
ที่ ๑๓ พฤษภาคม เวลาบ่าย

เดือนห้าวันที่ ๒๕ มีนาคม วันโกสินทร ศก ๑๑๖ แต่วันที่ ๘ ที่ ๑๒
เมษายน วันโกสินทร ศก ๑๑๗ เป็นวันตฤถิมหาสุณุนั้น แล้วยกไปราศี
พฤศภอยู่จนวันจันทร์ที่ ๑๓ มิถุนายน เวลาบ่าย ๓ โมง กับ ๓๖ นาที

เดือนหก วันที่ ๒๗ เมษายน แต่วันที่ ๑๑ พฤษภาคม เป็นวัน
ตฤถิมหาสุณุนั้น แล้วยกไปราศีเมถุน อยู่จนวันศุกร์ที่ ๑๕ กรกฎาคม เวลา
เช้า ๓ โมง กับ ๑๒ นาที

เดือนเจ็ดวันที่ ๒๕ พฤษภาคม แต่วันที่ ๘ มิถุนายน เป็นวันตฤถิมหาสุณุนั้น
แล้วยกไปราศีกรกฎ อยู่จนวันจันทร์ที่ ๑๕ สิงหาคม เวลา ๓ โมง กับ ๑๒ นาที

เดือน แปด วันที่ ๒๗ มิถุนายน แต่ วันที่ ๑๓ กรกฎาคม เป็น วันตฤ
 มหาศุญญ์ แล้ว ยกไป ราชัน์ ดิงห์ อยู่ จน วันพฤหัสบดี ที่ ๑๕ กันยายน เวลา
 ยาม ๓ กับ ๓๒ นาที

เดือน เก้า วันที่ ๒๕ กรกฎาคม แต่ วันที่ ๗ สิงหาคม เป็น วัน
 ตฤถัมมหาศุญญ์ แล้ว ยกไป ราชัน์ กัญ อยู่ จน วันอาทิตย์ ที่ ๑๒ ตุลาคม
 เวลาเช้า ๓ โมง กับ ๓๒ นาที

เดือน สิบ วันที่ ๒๑ สิงหาคม แต่ วันที่ ๑๐ กันยายน เป็น วัน ตฤถ
 มหาศุญญ์ แล้ว ยกไป ราชัน์ ดุย อยู่ จน วัน อังคาร ที่ ๑๕ พฤศจิกายน
 เวลา ย่ำรุ่ง แล้ว ๕๘ นาที

เดือน สิบเอ็ด วันที่ ๒๓ กันยายน แต่ วันที่ ๘ ตุลาคม เป็น วัน ตฤถัมมหา
 ศุญญ์ แล้ว ยกไป ราชัน์ พิจกร อยู่ จน วัน พุธ ที่ ๑๕ ธันวาคม เวลา ๓ ทุ่ม
 กับ ๓๒ นาที

เดือน สิบสอง วันที่ ๒๑ ตุลาคม แต่ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน เป็น วัน
 ตฤถัมมหาศุญญ์ แล้ว ยกไป ราชัน์ ชนุ อยู่ จน วัน พฤหัสบดี ที่ ๑๒ มกราคม
 เวลา ๘ ทุ่ม กับ ๕๘ นาที

เดือน อ้าย วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน แต่ วันที่ ๘ ธันวาคม เป็น วันตฤถ
 มหาศุญญ์ แล้ว ยกไป ราชัน์ มังกร อยู่ จน วัน เสาร์ ที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ เวลาเที่ยง
 แล้ว ๒-๕ นาที

เดือน ยี่ วันที่ ๑๕ วันที่ ๒๘ ธันวาคม เป็น วัน ตฤถัมมหาศุญญ์ แล้ว ยก
 ไป ราชัน์ กุมภ อยู่ จน วัน จันทร์ ที่ ๑๓ มีนาคม เวลา ย่ำรุ่ง กับ ๕๘ นาที

เดือน ดำม วันที่ ๒๓ มกราคม วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ เป็น ตฤถิมหาสุญ
 แต่แยกไปราชีมิน อยู่จนวัน พุฒ ที่ ๓๒ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗
 เดือน สี่ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ วันที่ ๓ มีนาคม เป็น วัน ตฤถิมหา สุญ
 ใน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗ นี้ เป็น คราว ที่ จะมี จันทรุปราคา ดัง ครั้ง
 ณวันที่ ๓ กรกฎาคม ครั้งหนึ่ง วันที่ ๒๗ ธันวาคม ครั้ง หนึ่ง

อนึ่ง วัน ชรรม ณะณะ นิยม ตาม วิธี บั๊กชคนนา เป็น วัน รักษาอุโบสถ
 แต่ ประชุม พัง ชรรม ซึ่ง ยก เยอง กัน กับ วัน พระ ตามเคย มี ที่ รั ทิว
 กันใน ชาว ดัยาม ประเทศ ทั้ง ปวง นั้น ใน ปี จอน นี้ มี ตั้งแต่ วัน อังคาร ขึ้น
 ค่ำ ๓ เดือน ๕ เป็น ต้นไป จนถึง วัน เดาร ขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๕ เป็น ๒๐ วัน คือ
 วัน อังคาร ขึ้น ค่ำ ๓ วัน พุฒ ขึ้น ๘ ค่ำ วัน พุฒ แรม ค่ำ ๓ วัน พุทศับบตี แรม ๘ ค่ำ
 ใน เดือน ๕

วัน พุฒ ขึ้น ค่ำ ๓ วัน พุทศับบตี ขึ้น ๘ ค่ำ วัน พุทศับบตี แรม ค่ำ ๓
 วัน ศุกร แรม ๘ ค่ำ ใน เดือน ๖

วัน ศุกร ขึ้น ค่ำ ๓ วัน เดาร ขึ้น ๘ ค่ำ วัน เดาร แรม ค่ำ ๓ วัน อาทิตย
 แรม ๘ ค่ำ ใน เดือน ๗

วัน พุฒ ขึ้น ค่ำ ๓ วัน พุทศับบตี ขึ้น ๘ ค่ำ ใน เดือน ๑๐
 วัน เดาร ขึ้น ค่ำ ๓ วัน อาทิตย ขึ้น ๘ ค่ำ ใน เดือน ๑๒

วัน อังคาร ขึ้น ค่ำ ๓ วัน พุฒ ขึ้น ๘ ค่ำ ใน เดือน ยี่
 วัน ศุกร ขึ้น ค่ำ ๓ วัน เดาร ขึ้น ๘ ค่ำ ใน เดือน ๕ รวม ๒๐ วัน เท่า นี้
 นอก กว่า ๒๐ วัน นี้ ก็ คง ต้อง กัน กับ วัน พระ ตาม เคย

ประกาศ จิตการ บ้อง กั้น กาฬโรค

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำริดี เห็นชอบเกล้า ฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศ ให้ทราบทั่วกัน ว่า

ด้วย บัดนี้ ไข้กาฬโรค อันเป็น โรคติดต่อ กัน ได้ เกิดขึ้น แล้ว ใน เมืองฮ่องกง จึง มี พระราชประสงค์ ที่จะ จิตการ บ้อง กั้น ไม่ให้ ไข้โรค เช่น นั้น แพร่ หลุดย ตาม มา ถึง พระราชอาณาจักร นี้ ได้

จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติ ประกาศ ให้ทราบทั่วกัน ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ จิต เกาะ ไม้ เฒ่า ที่ สำหรับ ทำการ ต้าน บ้อง กั้นโรค ภัยอันตราย แต่ เฒ่า ที่ ทำการ ตรวจโรค ตาม ข้อ บังคับ ใน พระราชบัญญัตินี้

ข้อ ๒ เรือดำหนึ่งดำโต ซึ่ง ออก จาก เมือง ฮ่องกง มา ถึง ย่านน้ำสยาม ใน วัน หรือ ใน ภาย หลัง วัน ที่ ได้ ประกาศ พระราชบัญญัตินี้ ต้อง แวะจอดที่ เกาะ ไม้ แต่ ก่อน ที่ จะ ได้รับ ใบ อนุญาต ของ ต้าน บ้อง กั้นโรค ภัยอันตราย ให้ โดย เข้า มา ไต นั้น ต้อง รอ พัก อยู่ กว่า จะ ครบ กำหนดเวลา ๗ วัน เต็ม นับ ตั้ง แต่ วัน ที่ ได้ ออก มา จาก เมือง ฮ่องกง

ข้อ ๓ เรือดำหนึ่งดำโต ที่ ออก จาก เมือง ท่าโต ๆ ใน ประเทศจีน มา ถึง ย่านน้ำสยาม ใน วัน หรือ ใน ภาย หลัง วัน ที่ ได้ ประกาศ พระราชบัญญัตินี้ ต้อง แวะจอดที่ เกาะ ไม้ แต่ ต้อง รอ พัก อยู่ ที่ นั้น จน ถึง เวลา ที่ เจ้าพนักงาน แพทย์ จะ ได้ ขึ้น ไป ตรวจ บน เรือ แต่ ออก ใบ อนุญาต ของ ต้าน บ้อง กั้นโรค ภัยอันตราย ให้ โดย เข้า มา ไต

ข้อ ๔ ก่อนเวลาที่เรือดำหนึ่งดำใด ซึ่งมาจากเมือง ย่อง กง หรือจากเมืองท่าใด ๆ ในประเทศจีน จะได้รับใบอนุญาตของด่าน บ้องกันโรคภัยอันตรายให้เลยเข้ามาได้นั้น ห้ามไม่ให้คนผู้หนึ่งผู้ใด นอกจากเจ้าพนักงาน แพทย์ หรือผู้ช่วยของเจ้าพนักงานนั้น ทำการติดต่อไปมาในระหว่างเรือหนึ่งกับฝั่ง หรือในระหว่างเรือหนึ่งกับเรือดำอื่น ๆ เป็นอันขาด

ข้อ ๕ ผู้เป็นนายเรือ หรือคนผู้ใด ซึ่งเป็นผู้บังคับการในเรือดำหนึ่งดำใด ที่ต้องจอดพักอยู่ตามกำหนดกักด่าน บ้องกันโรคภัยอันตรายนั้น ต้องแจ้งถึง การ ต่วย ส่วนเรือแต่ส่วนเวลาที่ ได้เห็น เรือ มาตามทาง แต่ส่วนการมีไข้เจ็บหรือไม่มีอย่างไร ในบรรดาตูกเรือแต่ละคน โดยสารแต่ทั้ง เหตุการณ์อื่น ๆ แก่เจ้าพนักงานแพทย์ คำที่เจ้าพนักงานผู้นั้น จะต้องการ แต่ต้องตอบคำถามต่าง ๆ ที่เจ้าพนักงานแพทย์จะถามนั้น โดยความจริงแต่โดยดี ถ้วน แต่ ถ้าเจ้าพนักงานแพทย์ จะต้องการให้จัดเรือแต่เครื่องใช้อื่นสมควรสำหรับส่งคนโดยสารแต่ละคน ตูกเรือขึ้นบก ที่ด่าน บ้องกันโรคภัยอันตรายนั้น ก็ต้องจัดให้ แต่ทั้งต้องช่วยเจ้าพนักงานแพทย์ตามสมควร ในทางอื่น ๆ ทั่วไป เพื่อให้เจ้าพนักงานผู้นั้นได้จัดการ ออกใบอนุญาตของด่าน บ้องกันโรคภัยอันตรายสำหรับเรือดำนั้นด้วย

ข้อ ๖ เจ้าพนักงาน แพทย์ มีอำนาจ ที่จะขึ้นไป บน เรือ ที่ มา ถึง หน้า
 ฟ้าดียม ได้ ทุก ถ้า แต่ ตรวจ บรรดา คน ที่ อยู่ใน เรือ นั้น ได้ ทัว หน้า
 แต่ ถ้า เห็น สมควร จะ เรียก ตรวจ โใบ สำคัญ แจ้ง ด้วยการ ใช้ เเจ็บ สำหรับ เรือ
 หนึ่ง ชื่อ แจ้ง จำนวน คน อพยบ หรือ หนึ่ง ชื่อ อื่น ๆ ซึ่ง เจ้าพนักงาน แพทย์
 จะ ต้อง การ ตรวจ เพื่อ ให้ จัด การ ออกลิ โบนุญาต ของ ท่าน บ้อง กัน โรค
 ภัยอันตราย นั้น ด้วย ได้ แต่ เจ้าพนักงาน แพทย์ จะ ต้อง ทำ การ โดย
 ทาง ที่ ถูก ต้อง ด้วย กฎหมาย ตาม ที่ เห็น สมควร ต้อง ทำ เพื่อให้ รู้ ได้ ว่า
 ความ ดีอาด เรียบ ร้อยใน เรือ แต่ในบรรดาคนในเรือ นั้น ๆ มีอยู่ เป็นอย่างไร

ข้อ ๗ ห้ามไม่ให้เจ้าพนักงาน ชุดการ ซึ่ง ทำ การใน หน้า ที่ อยู่ เกาะ สี่ขัง
 หรือ เมือง สมุท ปรการ อนุญาต ให้ เรือ ดำหนึ่ง ลำใด ที่ มา จาก เมือง ช้องกง
 หรือ จาก เมือง ท่าใด ๆ ใน ประเทศจีน ที่ ไม่ได้ แสดง โใบ อนุญาต มออก
 ความ บวิสุทธิ จาก โรค อื่น ที่ ควร จะ ใ้รับ จาก เกาะ ใ้ นั้น ถ้า เดียง
 ถ่าย สินค้า ที่ เกาะ สี่ขัง หรือ แถ่น เคย เข้า มา กรุง เทพ ฯ เป็น อื่น ขาด
 แต่ บรรดา เรือ ที่ จะ ได้ แสดง โใบ อนุญาต เช่น นั้น ให้ ตรวจ ดู แล้ว จึง ยอม
 ให้ เดียง ถ่าย สินค้า ที่ เกาะ สี่ขัง แถเคย เข้า มา ยัง กรุง เทพ ฯ หรือ
 ตำบล อื่น ๆ ได้ ไม่ ต้อง มี การ ตรวจ อีก

ข้อ ๘ ให้เจ้าพนักงาน แพทย์ มีอำนาจ ตาม พระราชบัญญัติ นี้ จัด
 การ ตาม ที่ จะ เห็น สมควร ใน บรรดา เรือ หรือ คน ทั้งหลาย อื่น มี โรค คิดมา
 นั้น เพื่อ บ้อง กัน ไม่ ให้ โรค แพร่ หาดาย ได้ ต่อ ไป

08/10/2566

ข้อ ๘ ผู้หนึ่งผู้ใดที่ กระทำ ความ เดิมที หรือ ช่วย กระทำ ความ เดิมที
 อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ต่อ พระราชบัญญัตินี้ แต่ทั้ง ผู้เป็น นายเรือ หรือ กัปตัน
 หรือ ผู้ใด ๆ ซึ่งมี อำนาจ บังคับ การ ของเรือ ใหญ่ หรือ เรือ เด็ก ใด ๆ
 ที่ ใด มีความ เดิมที นั้น เกิด ขึ้น ก็ดี หรือ เป็น เรือ ที่ ใด ใช้ อย่าง หนึ่ง
 อย่าง ใด ไป การ อัน เป็น ความ เดิมที นั้น ก็ดี ผู้ นั้น ๆ จะ ต้อง ต่าง คน มี
 โทษ ปรับ เปน เงิน ไม่ เกิน ๕๐๐๐ บาท หรือ โทษ จำ ชัง ไม่ เกิน
 กำหนด เวลา ๖ เดือน หรือ ต้อง รับ โทษ ทั้ง สอง สถาน นั้น

ข้อ ๑๐ บรรดา เงิน ค่า ใช้ จ่าย อัน มี ชั้น ที่ รัฐบาล ได้ ออก ไป เท่า ใด
 ใน การ รักษา เดียง ตู คน ที่ ใด เอา ขึ้น จาก เรือ ไป พัก อยู่ ที่ ด่าน บังคับ กัน
 โรค ภัย ทั่ว ภาย ที่ เกาะ ใต้นั้น ผู้ ที่ เป็น เฮนดส์ ของ เรือ ดัง นั้น ต้อง ใช้
 คั้น ให้ แก่ รัฐบาล ทั้ง สิ้น

ข้อ ๑๑ พระราชบัญญัตินี้ ให้ เดิม ชาติ กระทรวง นคร ฆาต เป็น
 เจ้าน้ำ ที่ จัด การ พร้อม ด้วย ความ ช่วย อุดหนุน ของ กรม ทหาร เรือ
 ให้ เป็น อัน ใช้ ใด ตลอด ทุก ประการ

ประกาศ มา ณ วัน พุธ ที่ ๗ เดือน เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗
 เปน วันที่ ๑๐๗๕๐ ใน รัชกาล บัณฑิต นี้

พระราชบัญญัติ ราชองครักษ์

ศุภมดีศุ ฤรทินโกสินทร ศก ๑๑๗

วันที่ ๑๓ เมษายน พระบาท สมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
 พระ จุฬอม เสด็จ จั อยู่ หัว มี พระบรมราช ใองการ ดำรัส เห็น อ เกิด ำ

ตั้งว่า ทุกวัน นี้ มีราชองครักษ์ อยู่หลาย พวก การแต่ง ภาย ก็ เป็น หลาย
 อย่าง แต่ น้ำที่ ราชการ ก็ ต่าง ๆ กัน มิ ได้ เป็น การ เรียบ ร้อย
 สัมควร แก่ ระเบียบ แห่ง ราชการ เพราะ นั้น ให้ ตรา พระราชบัญญัติ
 ราชองครักษ์ ไว้ เป็น หลัก ฐาน สำหรับ ราชการ ต่อไป จะ ได้ เป็น ที่ เรียบ
 ร้อย ตั้ง นี้

มาตรา ๑ ราชองครักษ์ ที่ จะมี ต่อ ไป ให้ แบ่ง เป็น ๒ จำพวก คือ
 พวกที่ ๑ ราชองครักษ์ พิเศษ พวกที่ ๒ ราชองครักษ์ ประจำ การ

มาตรา ๒ ราชองครักษ์ พิเศษ ได้แก่ นายทหาร บรรดา ที่ รับ
 ราชการ อยู่ใน ตำแหน่ง อันใด อัน หนึ่ง ซึ่ง ทรง พระราชดำริ เห็น สัมควร
 จะ ได้รับ พระ ราชทาน เกียรติยศ เป็น ราชองครักษ์ ส่วน พิเศษ ก็ จะ ทรง
 พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ตั้ง ให้ เป็น ราชองครักษ์ พิเศษ ไม่ ต้อง รับ
 ราชการ ใน น้ำที่ ราชองครักษ์ เว้น แต่ จะ มี พระบรม ราชโองการ ตรัส
 ตั้ง ให้ มารับ ราชการ บาง ชั่ว ครั้ง ชั่ว คราว เมื่อ เวลา มา ประจำ การ
 ก็ ต้อง พึง บังคับ บัญชา สัมหราชอาณาจักร เสมอ ด้วย ราชองครักษ์ ประจำ
 การ ที่ ได้ ถูกลง ต่อ ไป ช่าง หลง

ราชองครักษ์ พิเศษ นี้ พระ ราชทาน พระบรม ราชานุญาต ให้ ใช้ ด้วย
 โยง ยศ มีอักษร จ, ป, ว, ติด กับ บ่ง ทั้ง สอง ข้าง เป็น ที่ หมายถึง
 ประทับ กับ เล็ก ยศ ตาม กรม ตาม กอง ที่ ตน ได้ มี ตำแหน่ง อยู่ นั้น

มาตรา ๓ ราชองครักษ์ ประจำ การ นั้น จะ ได้ ทรง พระ กรุณา
 โปรดเกล้า ฯ ตั้ง นายทหาร ชั้น นายพล ๑ เป็น สัมหราชอาณาจักร ให้
 มี อำนาจ บังคับ บัญชา พวก ราชองครักษ์ ประจำ การ แต่ พวก ราชองครักษ์
 พิเศษ ซึ่ง มา สัมทบ ประจำ การ เป็น ครั้ง เป็น คราว เป็น หัว นำ รับ ผิด

ขอ ในหน้าที่ราชองครักษ์ประจำการ นาย ๓ กับจะได้ทรงพระ
 กรุณาโปรดเกล้าฯ เลื่อน นาย ทหาร ประจำการ ใน กอง รบ อันมี
 ยศ ตั้งแต่ นาย ร้อย เอก ขึ้น ไป ตั้ง เป็น ราชองครักษ์ ประจำการ มี
 กำหนด ไม่ยิ่ง กว่า ๓๐ นาย มีหน้าที่ประจำรักษาพระองค์ ฟัง มังคัม
 บัญชา สมุหราชองครักษ์ ไม่เกี่ยวข้องต้องรับราชการ ในกรมเดิมกองเดิม

ราชองครักษ์ ประจำการ นี้ ให้ ใช้สายโยงยศ แด อักษร จ, ป, ร,
 ติดทับบ่าทั้งสองข้าง สวมเสื้อสำหรับราชองครักษ์ คามียศ นายทหาร
 อันมีแบบ อยู่ใน กรม ตรีพยุขนั้น

มาตรา ๕ แม้เสื้อสำหรับตำแหน่งราชองครักษ์ยังไม่พริกพร้อมที่
 จะแต่งทันทีที่ได้ ก็ให้ใช้สายโยงยศติดกับเสื้อตามกรมหรือกอง
 เดิมไปพลางกว่าจะเปลี่ยนได้

มาตรา ๕ ราชองครักษ์ประจำการ อันได้กล่าวมาในมาตรา ๓
 นั้น ผู้ใดมิได้มียศถึงชั้นนายพลแล้ว จะประจำหน้าที่ราชองครักษ์
 อยู่ได้ ไม่เกินกว่า ๕ ปี ถ้ามิได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
 ให้ไปรับราชการ เลียนออกกรมทหารแล้ว ต้องย้ายไปเข้าประจำ

ราชการ ใน กอง รบ ไม่น้อยกว่าปี ๓ ต่อ นั้น ไปตำแหน่งราชองครักษ์
 อ่างอยู่ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กลับเข้ารับราชการ อีก
 จึงเข้าได้ แต่ต้องมีกำหนดไม่เกินกว่า ๕ ปี อย่างครั้งแรกทุกครั้งไป

ในเวลาที่ออกจากหน้าที่ราชองครักษ์แล้ว ห้ามไม่ให้ใช้เสื้อ
 สำหรับราชองครักษ์ แด สาย โยง ยศ แต่ให้ติดอักษร จ, ป, ร,
 ที่อกขวาเป็นที่หมาย

มาตรา ๖ สมุหราชองครักษ์ กับทั้ง ราชองครักษ์ ประจำการ พวกนี้
นับเป็น กรม หนึ่ง ขึ้น อยู่ใน กรม ยุทธนาธิการ

มาตรา ๗ ราชองครักษ์ ทั้ง ๒ จำพวก ตาม พระ ราชบัญญัติ นี้ จะ
ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ตั้ง แต่ง ผู้หนึ่ง ผู้ใด จะได้ มี พระบรมราช
โองการ ดำรัสสั่ง โดยเฉพาะ แล ประกาศใน หนังสือราชกิจจานุเบกษาด้วย

มาตรา ๘ ~~คนหนึ่ง~~ ราชองครักษ์ ที่ มี อยู่ เก่า ก่อน พระราชบัญญัติ นี้
ไม่เป็นที่ เรียบร้อย ใน ระเบียบ ราชการ ให้ยก เลิก เสีย ทั้งสิ้น ใน
วันที่ ได้ ตรา พระ ราชบัญญัติ นี้

มาตรา ๙ ให้ กรม ยุทธนาธิการ เป็น ผู้รักษา การ ให้เป็น ไป
ชอบ ด้วย พระราชบัญญัติ นี้ ทั่ว ทุก ประการ

ประกาศ ตั้งศาลยุติธรรม มณฑลนครราชสีมา

มีพระราชเสาวนีย์ใน สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ซึ่งดำริว่า
ราชการ แผ่นดิน ต่าง พระองค์ ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ตั้ง ใน ที่ ประชุม
เสนาบดีว่า เมื่อ รัตนโกสินทร ศก ๓๓๕ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ
ให้ตั้ง ข้าหลวงพิเศษ จัด การ ศาลยุติธรรม ตาม หัวเมือง ความแจ้ง อยู่
ในประกาศ พระราชบัญญัติ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๓๓๕
นี้แล้ว

บัดนี้ ทรง พระราชดำริให้เห็น ว่า ควรจะตั้ง มี ทำการ จัดตั้งศาล
ยุติธรรม ในมณฑล นครราชสีมา ขึ้น ตาม พระบรมมัญชุ ศาลหัวเมือง

ใต้ ชัก มณฑล นั้น จึง มี พระราช เสด็จนี้ โปรดเกล้า ฯ ให้ตั้ง พระยา
 ประสิทธิ์ศักดิ์การ ข้าหลวง เทศาภิบาล เป็น ข้าหลวง พิเศษ ซึ่งมีหน้าที่
 อยู่แล้ว ตาม พระราช บัญญัติ ใน มาตรา ๒ กับ พระยาตำแหน่ง สงคราม
 ผู้สำเร็จราชการ เมืองนครราชสีมา ซึ่ง เสนาบดี กระทรวง มหาดไทย
 ได้เลือกตั้ง ขึ้น เป็น ข้าหลวง พิเศษ ตาม พระราชบัญญัติ อีกนาย ๑ รวม
 ๒ นาย เป็น ข้าหลวง พิเศษมีอำนาจ จัดการ ตั้งศาล ยุติธรรม ในมณฑล
 นครราชสีมา ได้ ตาม พระราชบัญญัติ ข้าหลวง พิเศษ ทุกประการ

ประกาศ มาณวันที่ ๓๑ กรกฎาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๓๖

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

รับพระราช เสด็จนี้

ประกาศ

แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติ

จัดการ บ้องกัณฑ์ไฟโรค

ลงวันที่ ๗ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๖

มีพระบรม ราชโองการ . ใน พระบาท สมเด็จพระ ประปรมินทร์ มหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ทรงพระ
 กรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ ให้ทราบทั่วกันว่า

ศก ๑๓๗

หน้า ๓๕

ด้วย บัดนี้ ไข้กาฬโรค ซึ่ง ได้เกิดขึ้น ในเมือง ชื่องกงนั้น ได้แพร่
หลาย ตาม ไปถึง เมือง ชิวเถา เพราะฉะนั้น จึงทรง พระราชดำริเห็นว่า
สมควรต้องแก้ไขเพิ่มเติมประกาศจัดการป้องกันกาฬโรค ลงวันที่ ๗ เมษายน
รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ นั้น

จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ยกเลิกข้อ ๒ และข้อ ๓ ในประกาศ
ที่ ออก ชื่อ มาแล้ว นั้น แต่ ให้ คราว พระราช บัญญัติ คง ข้อ ๒ และข้อ ๓
ตั้ง มี ต่อ ไปนี้ ให้ ใช้ แทน คือ

ข้อ ๒ เรือดำหนึ่งดำโต ซึ่ง ออกจาก เมือง ชื่องกง ฤา เมือง ชิวเถา มา
ถึงท่าหน้า น่าน้ำสยาม ในวัน ฤา ในภาย หลัง วันที่ ได้ ประกาศ พระราชบัญญัติ
นี้ ต้อง แวะจอดที่ เกาะไผ่ แต่ ก่อน ที่ จะ ได้ รับ ใบอนุญาต ของ คำนมือง
กันโรคภัยอันตราย ให้ โดย เข้ามานั้น ต้อง รอพัก อยู่ กว่า จะครบกำหนด
เวลา ๗ วัน เต็ม นับตั้ง แต่ วันที่ ได้ ออก มาจาก เมือง ชื่องกง ฤา เมือง
ชิวเถา

ข้อ ๓ เรือดำหนึ่งดำโตที่ ออก จาก เมืองท่า ไต ๆ ใน ประเทศจีน
ยกเว้น แต่ เมือง ชิวเถา เมื่อ มาถึง ท่าหน้า น่าน้ำสยาม ในวัน ฤา ใน ภาย หลัง วันที่
ได้ ประกาศ พระราชบัญญัติ นี้ ต้อง แวะจอดที่ เกาะไผ่ แต่ ต้อง รอพัก อยู่
ที่นั่น จน ถึง เวลา ที่ เจ้าพนักงานแพทย์ จะ ได้ ขึ้น ไป ตรวจบนเรือ แล
ออกใบอนุญาต ของ คำนมืองกันโรคภัยอันตราย แล้ว จึง ให้ โดย เข้ามานั้น

บรรดาข้ออื่น ๆ นอกจาก ข้อ ๒ และข้อ ๓ ในประกาศจัดการ ป้องกัน
กาฬโรค ลงวันที่ ๗ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ นั้น ให้ คง เป็นอัน ใช้
ได้ตาม ประกาศ นั้น ตลอด ทุกประการ

ประกาศ มา ใน วันอาทิตย์ที่ ๓ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ เป็น
วันที่ ๓๐๗๒๔ ในรัชกาลปัตยุมันนี้

08/10/2566

เพิ่มเติม ข้อบังคับ ทางรถไฟกรุงเทพฯ

มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า ข้อบังคับสำหรับ ทางรถไฟนครราชสีมา ที่ได้ พระราชทาน พระราชานุญาต แล้ว แต่วันที่ ๑ ตุลาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๖ อันได้ตั้ง พิมพ์ ในหนังสือ ราชกิจจานุเบกษาเล่ม ๓๕ แผ่นที่ ๒๘ เช่น ใช้ อยู่ทุกวันนี้ นั้นยังขาด ข้อความ ที่จำเป็น จะต้อง มี เพื่อ บ่งชี้ การ ชื้อ ขาย หรือดักพาเอา ผืน เถื่อน เข้ามาใน บริเวณ ทางรถไฟ อันผิด ด้วย พระราชบัญญัติภาษี ผืน ซึ่ง เจ้าพนักงาน จะตรวจ จับกุม ได้ โดยยาก จึง ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ เสนาบดีกระทรวงโยธา ธิการ กำหนดข้อ ๒๗, เพิ่มเติมใน พระราช บัญญัติ สำหรับ ทางรถไฟ นครราชสีมา ดังจะกล่าวต่อไป

ข้อ ๒๗ ข, ห้ามมิให้ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ชื้อขาย ผืนเถื่อน ให้นำพาเอา ผืนเถื่อนเข้ามาในบริเวณกรมรถไฟโดยเปิดเผย หาก ผู้หนึ่ง ผู้ใดประพฤติดะเมิด ต่อข้อบังคับนี้ จะต้อง ถูกปรับ ๕๐ เปอรเซ็นต์ แห่งราคาผืน กับ ทั้ง ผืน นั้นจะต้อง ถูกริบ ด้วย อนึ่งถ้า ผู้หนึ่งผู้ใด นำ ความ มาแจ้ง ต่อ เจ้าพนักงานรถไฟ ได้ว่ามีผู้ทำการ ชื้อขาย ผืนเถื่อนจริง แล้ว ผืนนั้นจะได้ รางวัล ๒๕ เปอรเซ็นต์ แห่งราคาผืน ซึ่งต้อง ริบ แต่เงินรางวัลนี้ เจ้าภาษ จะต้อง เสีย เมื่อ เวลาคน ได้ ริบ ผืน จึง ต้องริบนั้น

พระราชทานพระบรมราชานุญาต เมื่อวันที่ ๑๓ เมษายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๗
 (ลง พระนาม) พิตยตภพฤทธิชาติ

เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ

ผู้รับ พระบรมราชโองการ

ประกาศ ตั้ง ศาล ยุติธรรม มณฑล ราชบุรี

มีพระบรมราชโองการ จึ่งเห็นเกล้าฯ สั่งว่า เมื่อ รัตนโกสินทร
 ศก ๓๓๕ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง ข้าหลวง พิเศษ จัดศาล
 ยุติธรรมตามหัวเมือง ความแจ้ง อยู่ใน ประกาศ แด่ พระ ราชบัญญัติ
 วันที่ ๒๑ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๓๓๕ นั้นแล้ว ข้าหลวง พิเศษได้ จัดการ
 ศาลยุติธรรมหัวเมือง ใน มณฑลกรุงเก่า มาโดยลำดับ บัดนี้ ทรง พระ
 ราชดำริเห็นว่า ควร จะ ตั้ง มีขจัดศาล ยุติธรรมใน มณฑล ราชบุรี ได้ อีก
 มณฑลหนึ่ง จึง ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ หลวงศรี สัตยา วัช กับ
 มีศเคอร์ สະเด็ต เซอ เป็น ข้า หลวง พิเศษ ประจำการ ๒ นาย ออกไป
 จัด การ ศาล ยุติธรรม หลวง นรเนสร์ บัญชา กิจ เป็น ผู้ พิพากษา ศาล
 มณฑลราชบุรี พร้อมด้วย เจ้า พระยา สุรพันธ์ พิตุทศ ข้าหลวงเทศาภิบาล
 ซึ่งเป็น ข้าหลวง พิเศษ โดย ตำแหน่ง นาย ๑ แด่ พระยา อมรินทร์ ภาไชย ผู้ว่า
 ราชการ เมือง ราชบุรี ซึ่ง เห็นว่า บัดนี้ กระทรวง มหาดไทย ได้รับ พระ บรม
 ราชานุญาต เลือกลงตั้ง เป็น ข้าหลวง พิเศษ นาย ๑ ตาม พระ ราช
 บัญญัติ จัด การ ศาล ยุติ ธรรม ใน มณฑล ราชบุรี คือไป

ศาลา ดก ชนใน ฝ่าย ซ้าย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓๐ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๓๓๗

(ตง พระนาม) ดำรง ราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวง มหาดไทย

รับพระ บรมราชโองการ

ประกาศกรมศุลกาภิบาล

พระยาเทศ์รวงษ์วัดฉนวนผู้บัญชาการกรมศุลกาภิบาล ขอประกาศ
ตักเตือนชนทั้งหลาย บรรดาซึ่งตั้งบ้านเรือนโรงร้านในเขตจังหวัด
พระนครให้ทราบทั่วกันว่า

บัดนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กรมศุลกาภิบาล เริ่มจัดการ
รักษาความสะอาดในพระนคร เพื่อความสุขสำราญของมหาชนทั่วไป
แต่ถึงขณะนี้ ซึ่งกรมศุลกาภิบาลจะจัดครั้งนี้ นั้นมีข้อห้ามต่างๆ
อยู่ในกฎหมายโปติศแต่ก่อนแล้ว จึงขอตักเตือนให้มหาชนซึ่งอยู่ใน
ท้องที่จังหวัดพระนครนั้น ปฏิบัติตามข้อความในกฎหมายโปติศ ซึ่งทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งขึ้นไว้ มีชื่อผู้พิมพ์ขึ้นเกล้าฯ เตือนหา
มีกฏบังคับคดีกรฐ ๓๒๓๗ ต่อไป ดังนี้ คือ

ข้อ ๒๕ อย่าให้ราษฎรชาวบ้านปลุกพระเพลิง แต่การตั้งของเข้านมา
ในแนวถนนให้กีดทางรถทางม้าทางคนเดินไปมา ถ้าผู้ใดทำตั้งว่า
มานี้ ก็ให้โปติศห้ามปรามบังคับให้เจ้าของหรือถอน แต่กับของ
นั้นไปเสียให้พ้นแนวถนน

ข้อ ๓๗ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดจะทำบุญ แต่เป็นการประชุมเลี้ยงดูกัน
หรือจะมีการเล่นทุกอย่าง จะปลุกโองหรือทำพระเพลิง ออกมาในเนื้อ
ที่ถนนของโปติศได้รักษา ก็ให้ไปบอกกับอินตเปกเตอเยเหนือราด

(อธิบดีกรม กอง ตระเวน) ให้ ทราบ ก่อน ว่า จะ ปลูก โรง แด ปลูก พระเพิง
 ออก มา ไป ถนน ถ้า อิน สเปก เตอ เยเนอราล (อธิบดีกรม กองตระเวน)
 เห็น ควร ว่า จะ ปลูก ได้ อิน สเปก เตอ เยเนอราล (อธิบดีกรม กองตระเวน)
 ต้อง ให้ หนังสือ อนุญาต แก่ ผู้ ที่ จะ ทำ การ นั้น ฉบับ หนึ่ง ว่า ถ้า ทำ การ ตั้ง
 แต่ วัน นั้น ไป ถึง วัน นั้น เป็น วัน หมด การ ถ้า ถึง กำหนด ที่ จะ เติง การ
 ตาม หนังสือ อนุญาต นั้น แล้ว เจ้า ของ การ นั้น ไม่ รื้อ ถอน ของ ที่ ปลูก ไว้
 ใน ท้อง ถนน ที่ โปติค รักษา นั้น เสีย ให้ อิน สเปก เตอ เยเนอราล
 (อธิบดีกรม กอง ตระเวน) บังคับ ให้ โปติค ไป รื้อ ถอน เขา ของ ที่ ปลูก
 ไว้ นั้น เขา เป็น ของ โปติค ถ้า ผู้ใด ปลูก สร้าง โรง ราน พระเพิง ใน ท้อง
 ถนน ที่ โปติค ได้ รักษา ไม่ ได้ บังคับ ให้ อิน สเปก เตอ เยเนอราล (อธิบดี
 กรม กอง ตระเวน) รื้อ ปลูก เขา ตาม อำนาจใจ ของ คน เอง ให้ โปติค
 ไป บอก เจ้า ของ ให้ รื้อ เสีย ถ้า ไม่ รื้อ ก็ ให้ โปติค ไป รื้อ ถอน เขา ของ
 ที่ ปลูก ไว้ นั้น เป็น ของ โปติค แล้ว ให้ ปรับ เจ้า ของ ที่ ปลูก พระเพิง โรง ราน
 เบน เงิน หอง ตะ หก บาท เอา ไว้ เป็น เงิน ถดาง ใน กรม โปติค

ข้อ ๕๕ ห้าม มิ ให้ เด็ก ผู้ ใหญ่ เขา ติน ล้อ และ ถ่าน เติง แด สิ่ง ของ ไป
 เทียว ซัด เซียน เป็น ต้น ว่า กำแพง เมือง กำแพง วัด ฝาผนัง อุโบสถ วิหาร การ
 ปเรียนบ้านเรือน สิ่ง ของ ต่าง ๆ ซึ่ง ปลูก สร้าง ไว้ นั้น ถ้า ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด ไม่ พัง ตาม
 บังคับ ให้ ซิบ โปติค ออฟฟิศ เซอร์ (เจ้าพนักงาน ใหญ่ ใน กรม กอง ตระเวน)
 จับ ตัว ผู้ ซัด เซียน นั้น มา ปรับ โหม เอา เงิน ๓๐ บาท เอา ไว้ เป็น เงิน ถดาง

ใน กรมโปติศ ถ้าไม่มีเงินให้ ๆเอาตัวผู้ทำผิด จำซึ่งใช้การใน กรมโปติศ เดือนหนึ่ง จึงให้ปล่อยตัวไป

ข้อ ๔๓ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดจะเทหน้าต่างของกัศ แต่จะอาบน้ำหรือ ทำการสิ่งใดในที่ตองไซหน้า ห้ามมิให้ทำที่ในท้องถนนให้น้ำไหลเบอน เประถนนได้ ถ้าผู้ใดเทน้ำที่เป็นของโสโครกกัศ แต่อาบน้ำ ในถนนกัศ แต่ทำการต่าง ๆด้วยน้ำในถนน ให้เบอนเประตังกล่าว มาแล้วให้ปรับใหม่เอาเงินตรา ๓๐ บาท ถ้าไม่มีเงินให้ ๆเอาตัวผู้ผิด นั้นจำไว้ ใช้การใน กรมโปติศ เดือนหนึ่ง จึงให้ปล่อยตัวไป

ข้อที่แห่งหนึ่งแห่งใด เป็นที่ไม่สมควรจะถ่ายอุจจาระ เบอนตน ว่าข้างถนนริมถนนเป็นที่กลางแจ้ง ถ้าผู้ใดถ่ายอุจจาระลงในที่ว่ มาอัน ให้จับตัวปรับใหม่เอาเงิน ๒๐ บาท แล้วให้ปล่อยตัวไป ถ้าไม่มีเงินจะให้ค่าปรับใหม่ ก็ให้เอาตัวซึ่งไว้ใช้การ จึงควรสามเดือน แล้วให้ปล่อยตัวไป

ข้อ ๔๖ ถ้าผู้ใดเลี้ยงสัตว์ สาระพัดทุก อย่าง ถ้าสัตว์นั้นตายให้ เจ้าของสัตว์เอาสัตว์ไปฝังเสีย วัดหรือที่ป่าช้าอันสมควร หรือที่บ้าน ของตัวเองก็ได้ห้ามมิให้เอาสัตว์ที่ตายไปทิ้งไว้ ตามถนนหนทางข้าง บ้านข้างกำแพง ในท้องที่โปติศได้รักษา ให้มีกัศินฮาเกียรณแก่ คนเดินไปมา ถ้าผู้ใดไม่ฟังให้ โปติศปรับใหม่เอา กับผู้ที่ทิ้งสัตว์ ตัวละ ๓๐ บาท

ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดขึ้นกระทำให้ผิดด้วยกฎหมายทุก ๆ ข้อ
ที่ใดตก
เดือน มาขึ้น กรม กอง ภาระ จะได้จับ ผู้กระทำให้ผิด ส่งไป ยัง ศาลให้
พิจารณา ถึงโทษ ตาม พระ ราชบัญญัติสืบไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม วันวัน โทสินทร ศก ๑๑๗

ประกาศ เรื่อง ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ไปข้างท้าย พระราชบัญญัติ มาตรา ๑๓๕ แห่ง พระราช
บัญญัติ กระบวนพิจารณาความแพ่ง วันวัน โทสินทร ศก ๑๑๕ ให้มีความ
เพิ่มเติมดังนี้

“แต่เมื่อฎีกานั้น เป็นฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ในคดี
ซึ่งศาลได้ตัดสินปรับเป็นเงินใหม่ กัดพันยี่ กัด หรือ หุน ทรัพย์ค่าเสียหาย
ก็ กัด เป็นเงินไม่เกินกว่า ๒ ชั่ง หรือ จำคุกไม่เกินกว่า ๖ เดือนแล้ว
ห้ามไม่ให้ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา เว้นไว้แต่

๑ ผู้พิพากษาซึ่งได้ชำระคดีเดิมมา หรือ ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ คิด
เห็นว่า ข้อความที่ ได้ตัดสิน นั้น เป็นปัญหาสำคัญ ได้ขอมุขอนุญาตให้
ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา เช่น อย่าง ความเกินกำหนดซึ่งได้กล่าวมาแล้ว ฤ

๒ เมื่อเสนาบดีกระทรวงหนึ่ง กระทรวงใด หรือ เทศภิบาล หรือ เจ้า
กรมอุยกักร/10/2366 หรือ เนติบัณฑิตยสถาน ๒ คน ได้ลงชื่อในหนังสือฎีกา

นั้น รับรองว่า ที่ ได้ ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกาดังนี้ มีเหตุอันสมควรจึง
จะเป็นฎีกาได้”

แต่ อีกประการหนึ่ง ในระหว่าง มาตรา ๓๔ กับ ๓๕ แห่ง พระราช
บัญญัติพิจารณาความ มี โทษ สำหรับ ใช้ ไปพลางก่อน รัตน โกสินทร
ศก ๓๑๕ ให้ มี อีก มาตรา ๖ ดังนี้

“ มาตรา ๓๔ (ก) เมื่อ คู่ความ จะ ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา คัดค้าน คำ
พิพากษา ศาล อุทธรณ์ แล้ว แม้ ว่า เป็น โจทย์ของ ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา
ภายใน ๓๕ วัน แม้ ว่า เป็น จำเลย ต้อง ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา ภายใน ๓ เดือน
แต่ ฎีกา คัดค้าน คำพิพากษา ซึ่ง ได้ลง โทษ จำคุก ๖ เดือน หรือ
ต่ำกว่า ๖ เดือน หรือ ปรับ เป็น เงิน ใหม่ พินัย ๒ ชั่ง หรือ ต่ำกว่า ๒ ชั่ง
ห้าม ไม่ ให้ ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกา เว้น ไว้แต่

๑ ผู้พิพากษา ซึ่ง ได้ชำระ แต่ เดิม มา หรือ ผู้พิพากษาชั้นอุทธรณ์ คิด
เห็นว่า ข้อ ความ ที่ ได้ ตัดสิน นั้น เป็น ปัญหา สำคัญ ได้ ยอม อนุญาต ให้ ทูล
เกล้า ฯ ถวายฎีกา เช่น อย่าง ความ เกิน กำหนด ฎ

๒ เมื่อ เสนาบดี กระทรวง หนึ่ง กระทรวง ใด หรือ เทศาภิบาล หรือ เจ้า
กรมอัยการ หรือ เสนาบดีบัณฑิตยสถาน ๒ คน ได้ ชี้ชื่อ ใน หนังสือ ฎีกา
นั้น รับรอง ว่า ที่ ได้ ทูลเกล้า ฯ ถวาย ดังนี้ มี เหตุอัน สมควร จึง จะเป็น
ฎีกาได้”

ประกาศ มา ณ วันที่ ๕ เดือน พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๓๑๗ เป็น
วันที่ ๓๐๗๖๘ ใน รัชกาล บัณฑิต ๕

กฎเสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ สำหรับ กรม รถ ไฟ หวด

ว่าด้วยการ จำหน่าย คิว ใบ อนุญาตให้ โดย สารถ ทาง รถ ไฟ ไม่ต้องเสียเงิน
กำหนด ให้ ใช้ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗

ด้วย พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยาตรา เสนาบดีกระทรวง
โยธาธิการ ได้รับ พระราชทาน พระบรมราชา อนุญาต ให้ตั้ง
กฎเป็น ข้อ บังคับ สำหรับ กรม รถ ไฟ หวด ว่าด้วยการ จำหน่าย คิว ใบ
อนุญาต ให้คน โดย สารถ ใน รถ ไฟ หวด โดย ไม่ต้องเสียค่า โดย สารถ
มี เนื้อความ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การ อนุญาต ให้ โดย สารถ ไป ใน รถ ไฟ หวด โดย ไม่ต้อง
เสียเงิน ค่า โดย สารถ นั้น ตั้งแต่วันที่ ต่อ ไป ให้ มีกำหนด แด่ตรวจตราโดยการ
ออก ใบ อนุญาต ซึ่ง เจ้าพนักงาน ใน ที่ว่าราชการนั้น ๆ ฎาเจ้าพนักงาน
รถ ไฟ ซึ่ง ได้รับ อำนาจ ตาม กฎ ข้อ บังคับนี้ ฎาตาม คำ ตั้ง พิเศษของเจ้า
กรม รถ ไฟ ให้เป็น ผู้ จำหน่าย คิว อนุญาต เช่น นั้น จะ ออก ให้

ข้อ ๒ ตัว ฎา ใบ อนุญาต ดัง กล่าว มา ใน ข้อ ๑ นั้น มีดังนี้ คือ
อย่าง ที่ ๑ ตัว อนุญาต ให้ โดย สารถ ไม่ต้อง เสียเงิน ซึ่ง ใช้ ได้ ไม่
มีกำหนด เทียบ แต่ ไม่มีกำหนด รถ ขึ้น ใดๆ แต่ เป็น ตัว อนุญาตชั่วคราว
มีเวลาดำเนินการ ใช้ ได้ เฉพาะ ภายใน บั้น ฎา ให้ ใช้ ได้ ตลอด บั้น อย่างหนึ่ง

อย่าง ที่ ๒ ตัว อนุญาต โดย สารถ ไม่ต้อง เสียเงิน ซึ่ง ใช้ ได้ มีกำหนด ใน

๒๘/10/566

เฉพาะ รถ ชั้น ๒ ชั้น หนึ่ง แด่ เพียง ระยะ ๒ ระยะ หนึ่ง แด่ ให้ ใช้ ๒ ใต อย่าง นาน ที่ สุด ไม่ ยิง กว่า เฉพาะ ใน เดือน นั้น เท่า นั้น อย่าง หนึ่ง

อย่าง ที่ ๓ ไป อนุญาต ให้ โดย สสาร ไม่ ต้อง เสีย เงิน ซึ่ง ใช้ ๒ ใต เฉพาะ คราว เดียว สำหรับ เดิน ทาง ๒ ชั้น แต่ เทียบ เดียว ๒ ทั้ง กัด บั ด้วย เท่า นั้น อย่าง หนึ่ง

เจ้า พนักงาน รถ ไฟ ผู้ ซึ่ง ได้ รับ คำ สั่ง ให้ ไป ยัง สะเตชั่น อื่น โดย ชุระ ราชการ ๒ จะ กัด บั มา ยิง นำ ที่ ราชการ ของ ตน ใน เวลา เมื่อ กระ ทำ การ ภาย นอก สะเตชั่น ของ ตน เดี่ยว แล้ว ก็ ที่ จะ ต้อง ให้ มี ไป อนุญาต โดย สสาร ไม่ ต้อง เสีย เงิน อย่าง ที่ ๓ เช่น กัด บั แล้ว นั้น มา สำหรับ ขับ ด้วย จึง จะ โดย สสาร ได้

ข้อ ๓ การ ออก ตัว หรือ ไป อนุญาต ให้ โดย สสาร ไม่ ต้อง เสีย เงิน เหล่า นี้ นอก จาก การ ที่ ได้ มอบ อำนาจ ไป ให้ ห่วง นำ ใน ระยะ ตำบล ต่าง ๆ ให้ ออก ได้ แล้ว จะ ต้อง ให้ ได้ รับ อนุญาต จาก เจ้า กรม รถ ไฟ เอง จึง จะ ออก ได้

ข้อ ๔ ตัว หรือ ไป อนุญาต ให้ โดย สสาร ไม่ ต้อง เสีย เงิน นั้น ให้ ออก ให้ แก่ คน จำพวก ต่าง ๆ ทั้ง จะ กัด บั ต่อ ไป นี้ คือ

จำพวก ที่ หนึ่ง ให้ ใช้ ๒ ใต คัด ออก ทาง รถ ไฟ นั้น คือ

- ๑ เสนาบดี แต่ ผู้ แทน เสนาบดี กระทรวง โยธา ธิการ กับ ทั้ง ปลัด ทูล ทอด ทง ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐

๒ ข้าราชการ ใน กรม อื่น ๆ ญาติผู้มีบรรดาศักดิ์ในราชการบรรดาศักดิ์มีหน้าที่ราชการ เกี่ยวข้อง กับ การ รถ ไฟตามที่สมควร ซึ่ง เสนาบดี กระ ทรวงโยธาธิการ จะ ได้สั่ง ให้ อนุญาต ให้ นั้น

๓ เจ้ากรมรถไฟ ญาติผู้แทนเจ้ากรมรถไฟ

๔ อินนิทเนียบ เย เซก ชั้น ทั้ง หลาย

๕ สัมหัตถ์ใหญ่

๖ เจ้าพนักงาน ใหญ่ ผู้จัดการ เติมน รถ ไฟ

๗ เจ้าพนักงาน ใหญ่ ผู้จัดการ โรงงาน ทำการ รถ ไฟ

๘ หัวหน้าของ รักษา พักศุ

๙ ผู้ตรวจ มาณูชี้เงิน รับจ่ายตามระดับชั้นต่าง ๆ แล ผู้ตรวจรถทั้งปวง

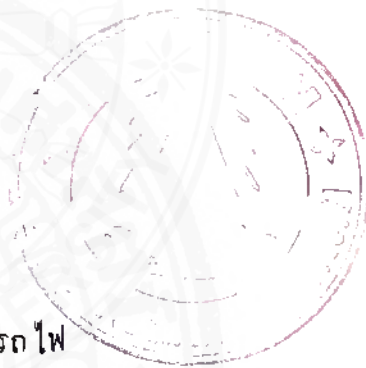
๑๐ เจ้าพนักงาน แพทย์ ทั้ง หลาย ของ กรม รถไฟ

๑๑ เจ้า พนักงาน ตรวจ การ โทรเลข

จำพวกที่ ๒ ให้ ใช้ ได้เฉพาะ มีกำหนด ระยะเวลา

๑๒ นายตรวจ การ ทั้ง หลาย ซึ่ง จะ โดย ด่วน ไป มา ใน ระยะเวลา ชัน เป็นหน้า ที่ซึ่ง ตน ทำการ อยู่ ญาติโดย ด่วน ไป ยัง ที่ อยู่ ของ อินนิทเนียบ นายเซกชั้น ผู้บังคับ การ คำบด นั้น

การ ออกตัว ญาติไป อนุญาต ให้ โดย ด่วน ไม่ ต้อง เสียเงิน ชนิตตั้ง แต่ ๓ ถึง ๓๓ นั้น ให้เจ้ากรมรถไฟเป็นผู้ออกให้เอง นอกจากนั้น ให้เจ้าพนักงานหัวหน้าซึ่ง มีหน้าที่ ใน ระยะเวลา คำบด นั้น ๆ เป็นผู้ออก ให้

ข้อ ๕ ตัวอนุญาตให้ โดยสาร ไม่ต้อง เสียเงิน เฉพาะ เกี่ยว เดียว นั้น
 ให้ ออก จำหน่าย ให้ ได้ แก่ คน จำพวก ที่ จะ ถัดว่ าค่ ใ้ นั้ ด้วย คือ
 จำพวก ที่ ๑ คน ทำ ราชการ ฤๅ คน ที่ รับ ราชการ ทด รวง ฝัก หนั ใน ราช
 การ ของ รถ ไฟ หดวง ให้ ใช

๑ สำหรับ ตัว ผู้ นั้น เอง กับ ทั้ง ครอบครัว บ่าว ไพร่ แด่ คน ใ้ การ เข้า เรือ น
 ของ ผู้ นั้น ใน เวลา เมื่อ จะ โดย สาร ไป ถึง ท่า บด ที่ ให้ ผู้ นั้น ไป ทำ การ

๒ สำหรับ ตัว ผู้ นั้น เอง ใน เวลา เมื่อ โดย สาร ไป มา ด้วย ชุระ ราชการ

๓ สำหรับ ตัว ผู้ นั้น เอง กับ ทั้ง ครอบครัว บ่าว ไพร่ แด่ คน ที่ รับ ใ้
 การ เข้า เรือ น ของ ผู้ นั้น ด้วย ใน เวลา เมื่อ ต้อง ย้าย ที่ อยู่ ไป ทำ การ แห่ง อื่น

๔ สำหรับ ตัว ผู้ นั้น เอง เมื่อ เวลา ผู้ นั้น บว ย ใ้ ฤๅ สำหรับ ครอบครัว
 ของ ผู้ นั้น คน ไ้ คน หนึ่ง ซึ่ง บว ย ใ้ ตง เพื่อ จะ ให้ ได้ โดย สาร ไป ถึง
 สะ เชน ใ้ ก่อ ที่ สู้ ซึ่ง จะ หา ยา แก่ โ้ รก พยา บาด ใ้ นั้น ได้ ฤๅ เพื่อ จะ ให้
 ได้ โดย สาร ไป ถึง โ้ รก พยา บาด ฤๅ หมอ ที่ รั กษา ชำ นาน ฤๅ เฉพาะ โ้ รก ที่
 บว ย นั้น ใน เวลา เมื่อ หมอ ของ กรม รถ ไฟ ได้ สั ให้ ไป รั กษา ตัว ที่ โ้ รก
 พยา บาด ฤๅ หมอ ที่ ชำ นาน รั กษา เฉพาะ โ้ รก เช่น นั้น แด่ ถ้า เป น การ จำ
 เป น ต้อง การ จริ ง ๆ แล ใ้ ก็ ให้ ออก ตัว อนุญาต สำหรับ คน ที่ เกี่ยว ข้อง
 กับ คน ใ้ นั้น คน ไ้ คน หนึ่ง ซึ่ง จำ เป น ต้อง การ จะ ให้ ไป กับ คน ใ้ นั้น ไ้ ด้วย

๕ สำหรับ คน ทำ ราชการ รถ ไฟ ใน เวลา เมื่อ ใ้ อนุญาต ให้ หย ด พั ก ราช
 การ ไป จาก ที่ นั้น กับ ทั้ง สำหรับ ครอบครัว ซึ่ง อยู่ กิ น ด้วย กัน กับ ผู้ นั้น
 แด่ บ่าว ไพร่ ของ ผู้ นั้น ด้วย กับ ทั้ง สำหรับ ให้ โดย สาร ไป ถึง โ้ รก ศาล

แห่งใด ๆ ซึ่ง ผู้นั้น จะ ต้อง ไป ให้การ เปน พยาน ฤ็ เปน ผู้ ชี้แจง การ
ที่ ตน เข้าใจ ชำนาญ ฤ็ เปน จำเอย ได้ด้วย

๖ สำหรับ ลูก ของ คน ที่ ทำ ราชการ รถไฟ ซึ่ง ต้อง อยู่ใน ตำบล ที่ โดด
ให้ ได้ มา เค้า เรียน ถึง โรงเรียน ถ้า แมวว่า ลูก ของ คน ทำ ราชการ รถไฟ
เหล่านี้ เปน นักเรียน ซึ่ง หัด นอน อยู่ใน โรงเรียน ใน เวลา ที่ เค้า เรียน เช่น
นั้น จะ ออก ไป อนุญาต ให้ โดย สบาย ไม่ ต้อง เสีย เงิน ให้ ไป ใน คราว
แรก ที่ โรงเรียน เป็ด แต่ ให้ กลับ ใน คราว ที่ โรงเรียน นั้น เป็ด ตาม
กำหนด คราว ของ โรงเรียน นั้น ก็ได้

๗ ถ้า ไม่ มี วัตถุ ซึ่ง เปน ที่ นับ ถือ ตาม คำ คำนวณ ของ คน ทำ ราชการ รถไฟ
ผู้ใด ตั้ง อยู่ใน ตำบล ซึ่ง ผู้นั้น ทำ การ อยู่ เช่น นั้น แล้ว จะ ออก ไป อนุญาต
ให้ ผู้นั้น โดย โดย สบาย ไม่ ต้อง เสีย เงิน สำหรับ ตัว ผู้นั้น กับ ทั้ง ครอบครัว
แต่ ผู้ ทำ การ เข้า เรือน ของ ผู้นั้น ให้ มา กระทำ การ สักการะ บูชา ใน ส่วน
คำ คำนวณ ของ ผู้นั้น ก็ได้

๘ ถ้า การ ซื่อ จ้าย เสีย บ้าง อาหาร แด่ สิ่ง ของ ที่ จำ เปน จะ ต้อง ไซ้ ทิ้ง ปวง ใน
สะเคชั่น ทั้ง หลาย นั้น จะ เปน การ ผิด เคื่อง จำ บาก จะ ออก ไป อนุญาต เช่น
ที่ กล่าว แล้ว นั้น ให้ ภรรยา ฤ็ ผู้ อื่น ซึ่ง ทำ การ เข้า เรือน ของ คน ที่ รับ
ราชการ รถไฟ เหล่า นั้น เพื่อ จะ ให้ ได้ ไป ซื่อ จ้าย สิ่ง ของ มา จาก ตลาด
ที่ ชาย ของ อัน ตั้ง อยู่ โดด ที่ สุด กับ ที่ นั้น มั่ว ไว้ ไซ้ ส้อย เพียง เดือน ละ
๔ ครั้ง ก็ได้

๙ ใน ฤดู ฝน เมื่อ ให้ คน ที่ รับ ราชการ รถไฟ นั้น ออก เสีย จาก นาน ที่ ทำ การ

จะออกตัวอนุญาตให้ โดยสาร ไม่ต้อง เสีย เงิน สำหรับ ตัว ผู้ นนเองกับทั้งครอบครัว แต่คนทำการเย้าเรือนของผู้นั้นให้ก็ได้แต่ต้องออกภายในกำหนดเดือนหนึ่งตั้งแต่วันที่ให้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อจะให้เดินทางกลับไปยังตำบล ซึ่งผู้นั้นแรกเข้ารับราชการในกรมรถไฟเท่านั้น

๓๐ ถ้าคนรับราชการในกรมรถไฟคนใดถึงแก่กรรมลง จะออกตัวอนุญาต เช่น กล่าว แล่นั้น ให้แก่คนทั้ง หตาย บรรดา ที่ทำการอยู่ในเย้าเรือนของผู้นั้นก็ได้แต่ภายในเดือนหนึ่ง เพื่อจะให้ไปยังที่ทำการใหม่ของคนเหล่านั้น

จำพวกที่ ๒ คน ใช้การ หลวง ซึ่งคนที่รับราชการรถไฟ ได้มอบหมายการให้กระทำบรรดาที่ส่งเคราะห์เข้าในจำพวกที่ ๑ ในข้อบังคับนี้ไม่ได้ กับทั้งคนทำการเครื่องจักร เครื่องมือต่าง ๆ แลคนงานซึ่งเกี่ยวกับการรถไฟ

๑ ในเวลาเมื่อเรียกผู้นั้นให้มาฤย้ายไปยังสถานที่ใหม่ แห่งใดแห่งหนึ่งสำหรับตัวผู้นั้นเอง แต่คนทำการเย้าเรือนของผู้นั้นได้โดยสารไปด้วย

๒ ในเวลาเมื่อมอบให้ผู้นั้นทำการ หลวง นอก ออกไป จากตำบลที่ผู้นั้นตั้งอยู่โดยปรกติ

อนึ่งจะออกตัวอนุญาตให้ โดยสาร ไม่ต้อง เสีย เงิน ให้แก่ผู้ทำการเครื่องจักร เครื่องมือ ฤผู้รับเหมาทำการรถไฟ อันไม่ใช่เจ้าพนักงานคนรับราชการเหล่านั้น ถ้ามีข้อสัญญาที่จะอนุญาตเช่นนั้นก็ได้

กับ จะ ออก คำ อนุญาต เช่น นั้น ให้ แก่ ผู้ แทน ของ หมอ โนกรมรถไฟใน
เวลาที่ เดินทาง เพื่อ ประโยชน์ ราชการ ของ กรม รถไฟ ก็ ออก ได้

จำ พวก ที่ ๓ คน ดำ ัญญ ทั้ง หลาย เมื่อ มี เหตุ ต้อง ถูก บาด เจ็บ เป็น อันตราย
โดย การ เติ น รถไฟ เมื่อ เป็น การ จำ เป็น แล้ว จะ ออก คำ อนุญาต เช่น นั้น
ให้ คด ดึง ถึง ผู้ ที่ ตู แต่ มา ด้วย กับ ผู้ ที่ ต้อง บาด เจ็บ นั้น เพื่อ จะ ให้ ได้ ไป
หา ที่ พยา บาด ด้วย ก็ ออก ได้

ภรรยา ญาติ ญาติ ของ ผู้ ที่ ต้อง บาด เจ็บ เช่น นั้น จะ ให้ รม
ใบ อนุญาต ให้ โดย สารถ ไม่ ต้อง เสีย เงิน ให้ ไป จาก ที่ อยู่ ของ ตน ถึง ที่ ซึ่ง
คน ที่ ต้อง บาด เจ็บ อา ศรัย รักษา พยา บาด อยู่ นั้น เป็น ครั้ง เป็น คราว ภายใน
เวลา กำหนด อัน สัม คว ร ก็ ออก ได้

ข้อ ๖ ตัว หรือ ใบ อนุญาต ให้ โดย สารถ ไม่ ต้อง เสีย เงิน เหล่า นี้ ให้ อำ
นาจ แก่ ผู้ ที่ ถือ ตัว ฎา ใบ อนุญาต นั้น เฉพาะ แต่ ให้ ใ้ ไป ใน รถ ชั้น ที่
กล่าว ไว้ ใน ตัว ฎา ใบ อนุญาต ฉบับ นั้น เท่านั้น ตาม ขร มเนียม ของ ข้อ
บังคับ นี้ คือ ว่า บรรดา คน จำ พวก ที่ ได้ กล่าว พรรณนา ไว้ ใน ข้อ ๔ ตั้ง
แต่ หนึ่ง ถึง สิบ นั้น จะ ไป รถ ชั้น ใด ๆ ก็ ได้ ทั้ง สิ้น ส่วน จำ พวก ๑๑ กับ
๑๒ แต่ คน ทำ ราชการ รถไฟ ทั้ง ปวง นอก นั้น กำหนด ให้ ใ้ ไป ใน รถ ชั้น
ที่ ๒ แต่ คน งาน ทั้ง ปวง ให้ ไป ได้ แต่ ใน รถ ชั้น ที่ ๓ เท่านั้น

คน ที่ ต้อง บาด เจ็บ โดย การ เติ น รถไฟ กับ คน พยา บาด ของ ผู้ บาด เจ็บ
นั้น จะ รับ ชั้น รถ ชั้น ใด ๆ ใน ชั้น ที่ ๑ ที่ ๒ ฎา ที่ ๓ ตาม เหตุ ผล อัน สัม
คว ร เฉพาะ การ นั้น ๆ ก็ ได้

08/10/2566

ญาติญาติผู้ที่เกี่ยวข้องกับที่คนรับราชการรถไฟทั้งปวงเหล่านี้ จะรับให้ขึ้นรถชั้นเดียวกับชั้นที่คนรับราชการรถไฟผู้นั้นสมควรจะไป ในคราวนั้นญาติสมควรจะไปในเวลาเมื่อมีชีวิตอยู่ บ่าวไพร่ทั้งปวง จะรับให้ขึ้นไปได้เช่นเดียวกับชั้นที่ ๓ เท่านั้นยกเสียแต่เป็นการจำเป็น ต้องการให้มารับใช้การงานที่ขาดไม่ได้ โดยแท้ของนาย ญาติจะให้มารักษาตุ๊กอ่อนในรถที่นายไป ญาติเมื่อนายไปในรถสำหรับตรวจการ ซึ่งมีที่จัดไว้สำหรับบ่าวไพร่ให้ไปในรถนั้นด้วย

บรรดาผู้ซึ่งถือตั๋วญาติไปอนุญาตให้โดยสารไม่ต้องเสียเงินในรถชั้นใดชั้นหนึ่ง ไม่มีอำนาจที่จะไปขึ้นรถชั้นที่สูงขึ้นไปโดยใช้เงินเพิ่มราคาชั้นจากตัวของคน ที่ค้างอยู่นั้นแต่โดยคนคนนั้นปรารถนาอยากจะไป ในรถชั้นที่สูงขึ้นไปแล้วก็ต้องซื้อตั๋วโดยสารธรรมดาต่างหาก โดยเต็มราคาทีเดียว

ข้อ ๗ เด็กอายุต่ำกว่า ๕ ขวบในเวลาที่ยานต์ขึ้นไปในนั้น ถ้าญาติผู้นั้นได้รับอนุญาตให้โดยสารไม่ต้องเสียเงินแล้ว ก็ให้ไปในรถนั้นได้ไม่ต้องเสียเงินค่าโดยสาร

ข้อ ๘ บรรดาคนทำราชการรถไฟแต่คนงานทั้งปวง ของกรมรถไฟหลวง จะได้รับอนุญาตที่จะบรรทุกภาชนะเครื่องใช้สอยสำหรับเย้าเรือนไปโดยไม่ต้องเสียเงินค่าระวาง ได้ตามสมควรตามการที่จะกล่าวต่อไปนี้ คือ

๑ ในเวลาแรกเข้ารับราชการ

๒ ในเวลาที่ ต้อง ย้าย จาก ตำบล หนึ่ง ไปยัง ตำบล อื่น

๓ ในเวลาที่ ต้อง ออก จาก ราชอาณาจักร ให้ ได้ บรรทุก ไปยัง ที่ ซึ่ง ผู้นั้น ได้ เริ่ม เข้า รับ ราชการ แต่ ให้ บรรทุก ไป ได้ แค่ ภายใน เดือน หนึ่ง คง แล้ว ให้ ให้ ออก จาก ราชการ นั้น

๔ ญาติ ญาติ ผู้ ที่ เกี่ยว ของ กับ ผู้ ที่ ทำ ราชการ ซึ่ง ถึง แก่ กรรม ลง ใน เวลา รับ ราชการ อยู่ ให้ ได้ บรรทุก ไป ถึง ที่ อื่น จะ ไป อยู่ ใหม่ ภายใน เดือน หนึ่ง คง แล้ว ถึง แก่ กรรม ของ คน ที่ รับ ราชการ นั้น ไป

คน ทำ การ เครื่องจักร เครื่องมือ แล คน งาน ท่ง ปวง บรรดา ที่ ทำ การ รถ ไฟ เหล่า นั้น จะ รับ อนุญาต ที่ จะ ให้ ขน สิ่ง ของ เครื่อง ใช้ ด้วย ใน เข้า เรือน บรรทุก ไป ใน รถ ไฟ ได้ ไม่ ต้อง เสีย เงิน ค่า ระวัง ใน เวลา ที่ ต้อง การ เพื่อ ให้ ไป ใช้ การ ใน โรงงาน ตำบล ไต ตำบล หนึ่ง ญาติ ย้าย ไป ทำ การ อยู่ ที่ แห่ง อื่น

ข้อ ๘ เมื่อ คน รับ ราชการ รถ ไฟ คน ไต ถึง แก่ กรรม ลง ใน เวลา ที่ กำลัง รับ ราชการ อยู่ใน ตำบล นอก ออก ไป จาก ที่ ซึ่ง คน เขา ใครย อยู่ รับ ราชการ นั้น แล ญาติ ญาติ ผู้ ที่ เกี่ยว ของ จะ ขอ เป็น การ พิเศษ เฉพาะ ให้ ทำ การ ศพ ของ ผู้นั้น ใน ตำบล ที่ ผู้นั้น เขา ใครย อยู่ รับ ราชการ จะ บรรทุก ศพ ของ ผู้นั้น มา ใน รถ ไฟ หดวง ไม่ ต้อง เสีย เงิน ก็ได้

ข้อ ๓๐ บรรดา ข้าราชการ ใน กรม รถ ไฟ ผู้ ไต ผู้ หนึ่ง ซึ่ง ใช้ หรือ พยายาม จะ ใช้ รถ ไฟ หดวง เพื่อ จะ โดย ส่าร หรือ บรรทุก สิ่ง ของ ผิด จาก กฎ ข้อ บังคับ นี้ หรือ เป็น ใจ ออก หนุ่ น ให้ ผู้ อื่น ใช้ หรือ พยายาม จะ ใช้ เช่น นั้น ก็ ต่ จะ ต้อง ได้ รับโทษ อนั หนัก แล จะ ต้อง ถูก ฆบั ไล่ เสีย จาก ราชการ

ในทันทีตามเหตุการณ์นั้น ๆ คนนอกจากนี้ถ้ากระทำการที่ผิดเช่นนั้นก็จะต้องกระทำตามข้อบังคับสำหรับ การ เติมน้ำมัน ในรถไฟนั้น ทุกประการ จะต้องถูกฟ้อง เป็น ความ อาญา ทุก ข้อ ตาม ข้อความ ที่ ว่า ด้วย ไป ใน รถไฟ โดยไม่มีอำนาจ หรือ รับ อนุญาต อัน ควร จะ ไป ได้ ตาม ข้อ บังคับ ของ กรมรถไฟหลวง นั้น ทุก ประการ

ข้อ ๑๑ กฎข้อบังคับทั้ง ปวง อัน กล่าว มา ข้าง บน นี้ ให้ ใช้ ได้ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายนรัตนโกสินทร ศก ๑๑๗ นี้ เป็นต้น ไป

ดง พระนาม (พิทยธำภพฤทธิษาดา)

เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ

ประกาศจัดการสถานี
ในจังหวัดพระนคร

พระยาเทเวศร์ วงษ์วิวัฒน์ ผู้บัญชาการ กรม ศุขาภิบาล รับพระบรมราชโองการ ได้เกล้า ๆ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศให้ ทราบทั่วกัน ว่า ทุกวันนี้ ได้ทรง ตั้ง พระราชฤไทย จะทูล บำรุงให้ราษฎรได้ อยู่เย็น เป็น สุข ปราศจาก ของปฏิกูล ต่าง ๆ ซึ่ง มีกลิ่นเหม็น อันไม่เป็นที่ พึงใจ แต่ ซึ่งบาง ที่ จะเป็น เหตุ ให้ เกิดโรคภัยอัน ตราย บวง อย่างได้ จึงได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ตั้ง กรมศุขาภิบาลขึ้น ให้ เจ้า พนักงาน กรม ศุขาภิบาล จัด การ ให้ สถานี เรียบร้อย เป็น ลำดับไป

บัดนี้ ทรง พระราช คำริห์ เห็น ว่า บรรดาโรง เรียง สัตว์ ต่าง ๆ เช่น

โรงเลี้ยงดูกรแต่เปิดไ้เป็นต้น โรงทำงานต่าง ๆ เช่นโรงข้อมความ
 โรงทำน้ำเคยแต่โรงทำขนมจีนเป็นต้นเหล่านี้ ข้อมมีกดินเหม็น
 หาคกรตั้งอยู่ณที่ใกล้สถานบ้านเรือน แต่ริมถนนหนทางอันมหา
 ชนได้เข้าไ้ศรัยแต่ไปมาไม่ ประการหนึ่งเว้จแต่ซากสัตว์ตาย เหล่า
 นี้ก็มีกดินเหม็นแต่เป็นของปฏิกูต หาคกรจะตั้งอยู่ในที่เปิดเผย แต่ทอด
 ทิ้งในที่ใกล้บ้านเรือนไม่ ประการหนึ่งเรือนโรงร้านพะเพิงพาไล ที่
 กำบังด้วยแผงแต่ไม้ขัดและหื้อไ้ไม่ อันตั้งอยู่ริมถนนหนทางนั้น
 ก็ทำให้ถนนหนทางเลี้ยวระเนียบเรียบร้อยแต่รกรุงรังไม่ เป็นเครื่องเจริญ
 ศาเจริญใจของมหาชนที่สัญจรไปมา ตามถนนหนทางนั้น เพราะ
 ฉนั้นจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศจัดการศุขาภิบาล
 ตั้งขอความต่อไปนี้

ข้อ ๓ กำหนดเขต ซึ่งให้จัดการศุขาภิบาลขึ้นต้นนั้น ใน
 วงจังหวัดดังนี้คือ “แนวฝั่งตะวันออกแม่น้ำเจ้าพระยา ตั้งแต่
 ปากคลองบางลำภูตงไปเพียงปากคลองตพานหัน เดียวเข้าคลองไป
 ตามแนวคลอง ฝั่งข้างกำแพงพระนครตลอดไป จนออกปาก
 คลองบางลำภู บรรจบแนวฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา” โดยรอบใน
 จังหวัดนี้ ให้เรียกว่า “จังหวัดพระนคร” จัดการศุขาภิบาล
 ตามขอความต่อไปนี้

ข้อ ๒ บรรดาชยะเยียมต ๗๐๒ อันเกิดขึ้นในจังหวัดพระนคร กำหนด

ให้เท ทั้ง ลง ใน ถึง ซึ่ง เจ้า พนักงาน ไต จด ตั้ง ไว้ แล้ว หรือ ที่ หนึ่ง ที่ ไต
 ซึ่ง เจ้า พนักงาน กำหนด ไว้ ให้ ทั้ง ใน ที่ ส้ม คอว ห้ามไม่ให้เท ทั้ง ที่ ถนน
 หน ทาง หรือ ที่ อื่น นอก จาก เจ้า พนักงาน กรม สุขาภิบาล จะกำหนด
 ไว้ ให้ ทั้ง แต่ ห้ามไม่ให้ ผู้ ไต หนึ่ง ซึ่ง อยู่ บน เรือ น สูง สี่ ตัด ทั้ง
 ขยะ เยื่อ แด น้ำ ที่ ได้ ไตร ก ลง มา ทั้ง หงส์ คา เรือ น ที่ ดำ หรือ กั้น สัด เรือ น
 แด ถนน หน ทาง เป็น อัน ขาด ถ้า ผู้ หนึ่ง ผู้ ไต ทำ ผิด ประการ นี้ ให้
 มี โทษ ปรับ เงิน ไม่ เกิน กว่า ๓๖ บาท

ข้อ ๓ บรรดา อุจจาระ แด มูล สัตว์ พาหนะ คือ มูล ช้าง ม้า โค
 กระบือ เหล่า นี้ ห้ามไม่ให้เท ทั้ง ลง ใน ถึง รับ ขยะ เยื่อ มูล ฝอย หรือ
 ถนน หน ทาง หรือ ที่ ต่าง ๆ นอก จาก เจ้า พนักงาน กรม สุขาภิบาล
 จะกำหนด อนุญาต ให้ ทั้ง นั้น ถ้า ผู้ ไต ทำ ผิด ประการ ข้อ นี้ ให้ มี
 โทษ ปรับ เป็น เงิน ไม่ เกิน ๓๖ บาท

ข้อ ๔ บรรดา ซาก สัตว์ ทง หตาย ที่ ตาย แด มี ชน ณ ที่ บ้าน เรือ น
 ของ ผู้ ไต ก็ ให้ ผู้ หนึ่ง ผู้ ไต เสีย ใน ที่ อื่น ส้ม คอว ให้ ตัก จน ไม่ ปรา
 กฏ กัด ัน เหม็น ไต ห้ามไม่ให้ ทั้ง ซาก สัตว์ บน ถนน หน ทาง หรือ
 ใน ท่อ น้ำ แด แม่ น้ำ ดำ คด ลง หรือ ใน ที่ กัด ส่ ถาน บ้าน เรือ น แด ที่
 ต่าง ๆ เป็น อัน ขาด ถ้า ผู้ ไต ทำ ผิด ประการ ข้อ นี้ ให้ ปรับ ผู้ หนึ่ง เป็น
 เงิน ไม่ เกิน กว่า ๓๖ บาท

ข้อ ๕ ห้ามไม่ให้ ผู้ หนึ่ง ผู้ ไต เท น้ำ ได้ ไตร ก หรือ อาบ น้ำ ตง ณ ที่
 ริม ถนน หน ทาง หรือ เท แด อาบ น้ำ ที่ ไต ที่ หนึ่ง อื่น เป็น ที่ ผู้ ทาง

นำไหลมาเประะ เบือน ถนน ทน ทาง เว้น เดี่ย แต่ไปรย น้ำ บน ถนนกัน
ผู้ อนุมัติ ใช้ นำ ได้ โครก นั้น ให้ ไปรย ได้ ถ้า ผู้ใด ทำ ผิด ประ
การค์ ข้อนี้ ให้ ปรับ ผู้ นั้น ไม่ เกิน คราว ละ ๕ บาท

ข้อ ๖ บรรดา เจ้า ท่ง ปวง ที่ มี อยู่ เดี่ยว หรือ จะ มี ผู้ ต่ง ชน ต่อ ไป
ถ้า เป็น ที่ เกิด บาน เรือ ม ผู้ ชน หรือ เกิด ถนน ทน ทาง ที่ มี ผู้ คน ไป มา
ซึ่ง ทำ ให้ ผู้ ชน ได้ ความ เดือด รวน ด้วย กัด น เหม็น กับ แด เห็น เป็น
เครื่อง ปฏิกุธ นั้น แลว ก็ ให้ ผู้ เป็น เจ้า ของ เจ้า นั้น ๆ จัด การ
รักษา ที่ เจ้า ของ คน โดย วิธี อย่าง ไต อย่าง หนึ่ง สุด แต่ อย่า ให้ ผู้ ชน เห็น
เป็น เครื่อง ปฏิกุธ แด เดือด รวน ด้วย กัด น เหม็น นั้น ได้ ถ้า ผู้ใด
ไม่ กระทำ ตาม ประการค์ ข้อนี้ ให้ มี โทษ ปรับ เป็น เงิน ไม่ เกิน กว่า ๓๐ บาท
แต่ ทั้ง ต้อง ปรับ อีก ไม่ เกิน วัน ละ ๕ บาท ทุก ๆ วัน ใน เมื่อ เจ้า พนักงาน
ไต ตก เตือน แลว ยัง ไม่ กระทำ ตาม นั้น

ข้อ ๗ ห้าม ไม่ ให้ ผู้ หนึ่ง ผู้ใด ถ่าย อุจระะ ลง ใน ที่ แห่ง หนึ่ง แห่ง ไต
นอก จาก เจ้า ซึ่ง อนุญาต ได้ ใน ประการค์ นี้ หรือ นอก จาก เจ้า ที่ เจ้า พนักงาน
กรม ศุข ภีบาต สร้าง ชนไว้ สำหรับ มหาชน ถ่าย อุจระะ นั้น เป็น อัน ซาต
ถ้า ผู้ใด ทำ ผิด ประการค์ ข้อนี้ ให้ ปรับ ผู้ นั้น เป็น เงิน ไม่ เกิน กว่า คราว
ละ ๕ บาท

ข้อ ๘ บรรดา เจ้า ที่ ต่ง ชน นน ให้ กรม ศุข ภีบาต ทำ ข้อ บัง คับ
ที่ จะ บัง กน การ ได้ โครก แล จัด การ รักษา เจ้า ให้ เป็น ที่ เรียบ ร้อย

08/10/2566

เมื่อ กรม ศุขาภิบาล ได้มี ข้อ บังคับไว้แล้ว ผู้ใด กระทำการขัดขืนไม่ทำตาม ให้มีโทษ ปรับ เงิน คราว หนึ่งไม่เกิน กว่า ๓๐ บาท

ข้อ ๘ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใด หรือบริษัท หนึ่ง บริษัทใด ที่ทำการรับจ้าง ชน อุจจาระไป เท ทั้ง ก่อน วัน ประกาศ นี้แล้ว กัด หรือที่ จะทำ การ เช่น นี้ขึ้นใหม่ต่อไป กัด ให้ผู้นั้น หรือ บริษัท นั้น มาแจ้ง ความ ต่อ กรม ศุขาภิบาล ขอ ระเบียบ อนุญาต ก่อน เพื่อ เจ้า พนักงาน จะได้ ตรวจ เคี้ยว ไร่ แต่ พาหนะที่ จะทำ การ นั้น ให้เป็น ของ เรียบร้อย แต่ทำ ข้อ บังคับให้ ทำ การให้ สดม ควร เมื่อ ผู้นั้น หรือ บริษัท นั้นได้ เสีย ค่าใบอนุญาต ให้แก่ กรม ศุขาภิบาล ๘๐ บาท แล้ว เจ้าพนักงาน จะได้ ออก ใบบอก อนุญาตให้ ทำ การนั้นได้ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใด หรือ บริษัท หนึ่ง บริษัทใด ทำ การ รับจ้าง ชน อุจจาระไป เททั้ง โดยไม่ได้ ระเบียบ อนุญาต จากกรม ศุขาภิบาลก่อน แล้ว ให้ มีโทษ ปรับ เงินไม่เกิน ๓๐ บาท

ข้อ ๓๐ บรรดาโรง เคียง สัตว์ ต่าง ๆ ที่มี กัดน เหม็น นอกจาก โรง ช่าง ม้า โค กระบือ คือ เช่น โรง เคียง สุก รด ไข่ เป็ด เปน ต้น แต่ โรง ทำ งาน ต่าง ๆ ที่มี กัดน เหม็น เช่น โรง ย้อม คราม โรง ทำ น้ำ เคย แต่ โรง ทำ ชนม จัน เปน ต้น เหล่านี้ ห้ามไม่ให้ ตั้ง อยู่ ใน ที่ ใกล้ ถนน หนทาง หรือ ใกล้ เคียง สถานที่ บ้าน เรือน ของ ผู้ อื่น อัน ทำให้ มี กัดน เหม็น เปน ที่ รำคาญ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใด จะตั้ง โรง เคียง สัตว์ หรือ โรง ทำ งาน ที่มี กัดน เหม็น เช่น ยก ตัวอย่าง มา ณ แล้ว ให้ตั้ง ใน ที่ กำบังห่างไกลจากถนน หนทาง แต่ห่างไกลจากบ้านเรือนผู้ อื่น จน

ไม่ได้ ถัดกัน เหมือน แต่ ไม่ปรากฏ เป็น เครื่อง ปฏิภาณ แก่ ผู้เดิน ถนน หนทาง แต่ ผู้อื่น ๆ ที่ อยู่บ้านใกล้ เรือน เคียง นั้น

บรรดาโรง เลี้ยง สัตว์ แต่ โรงทำงาน ต่าง ๆ ที่ ตั้ง อยู่ใน ที่ ต้องห้าม ก่อน ใช้ ประกาศ นี้ แล้ว ก็ ให้ เลิก หรือ ย้าย ไป ตั้ง ใน ที่อื่น สมควร ตามที่ กำหนด ขออนุญาต ไว้ ใน ประกาศ นี้ แต่ ให้ ย้าย ไป ภายใน กำหนด เดือนหนึ่ง นับ แต่ วันที่ ประกาศ นี้ เป็น ต้น ไป แล้ว ให้ กัดบ สิ่งใด ใครก ใน ที่เก่า ที่ ย้าย ไป นั้น เสีย ให้ ถัดกัน เหมือน ด้วย ถ้า ผู้ใด ไม่ทำตาม ประกาศ นี้ ให้ มีโทษ ปรบ ๕๐ วัน หนึ่ง เป็น เงิน ไม่เกิน ๓๐ บาท แล้ว ให้ เจ้า พนักงาน หรือ โรง นั้น เสีย แต่ จัดทำ ที่นั้น ให้ ปราศ จาก ถัดกัน เหมือน บรรดา ที่ ซึ่ง เจ้า พนักงาน ต้อง ทำ การ โดย เจ้า ของ ที่ ไม่กระทำ ตาม ประกาศ นี้ สิ้น เงิน เท่าใด ให้ เจ้า ของ ที่ ผู้ ขัด ขัน นั้น ใช้ เงิน จนครบ จำนวน

ข้อ ๓.๓ ถ้า ผู้หนึ่ง ผู้ใด ปลุก เรือน โรง วาน พะเพิง พาโต อยู่ริม ถนน ถนน ทาง รก รุง รัง แต่ เห็น ไม่ เป็น ที่ สะอาด ก็ ให้ ผู้ นั้น จัด ทำ เสีย ให้ เรียบ ร้อย อย่า ให้ รก รุง รัง ให้ คน เดิน ทาง แต่ เห็น ไม่ สะอาดได้ ถ้า ผู้ใด ไม่ทำตาม ข้อ ความ ที่ กล่าว มา นี้ หรือ ทำ แต่ ไม่ เรียบ ร้อย เจ้า พนักงาน กรม ศาสนา ฆาต จะ บังคับ กำหนด วน ให้ ทำ ตาม สม ควร ถ้า ผู้ นั้น ไม่ทำตาม บังคับ ก็ ให้ มีโทษ ปรบ ๕๐ วัน หนึ่ง เป็น เงิน ไม่เกิน ๓๐ บาท แต่ ส่วน เรือน, โรง, พะเพิง, พาโต,

หน้า ๓๗

ศก ๓๓๗

ฉัน เจ้าพนักงาน จะจัด ให้ เรียบ ร้อย สอดตาม ส้ม คอว เงิน ที่
ต้อง ใช้ จ่ายไป ในการ ฟู เท่าโต ผู้ ที่ เป็น เจ้า ของ จะ ต้อง ใช้
ให้แก่ เจ้า พนักงาน ตาม หมาย ชี้ ที่ ใช้ จ่าย ไป นั้น

ข้อ ๓๒ ห้ามไม่ให้ผู้หนึ่งผู้ใด ปลดภู เรือน, โรง, ร้าน, พะเพิง,
พาโต, อัน กำบัง ด้วย แฉง หรือ ด้วยไม้ ชัด และ หรือ ด้วย
ไปไม้ ชันใหม่ ณที่ ริม ถนน หน ทาง ภาย หลัง วันที่ ได้ ใช้ ประกาศ นี้ ต่อ ไป
นอกจากได้ มี หนังสือ อนุญาต แต่ กรม ศุขาภิบาล ถ้า ผู้ใด ไม่
ฟัง ชัน ทำ ผิด ประกาศ ข้อ นี้ ผู้ นั้น มี ความ ผิด ให้ มี โทษ ปรับวัน หนึ่ง
เป็น เงิน ไม่เกิน ๓๐ บาท ทุกวันไป กว่าจะได้ หรือ สิ่ง ที่ ต้อง ห้าม ไป
เสียให้ พัน จาก ที่

ข้อ ๓๓ ให้เจ้าพนักงาน กรม กอง ตระเวร กับ ทั้ง อำเภอก ท้อง ที่ เป็น
ผู้ตรวจบังคับห้ามปรามจับกุมผู้กระทำความผิดลงตมิต ประกาศ นี้ ลงโทษ
ตาม พระราชกำหนด กฎหมาย

ประกาศ มาณวันที่ ๒๒ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๓๓๗ เป็น
วันที่ ๓๐๗๘๐ ใน รัชกาล บัทยาบั้น นี้

(เซ็น) พระบาทเจ้ากรุงสยาม

ผู้บัญชาการ กรม ศุขาภิบาล

ประกาศ ตั้ง กรรมการ ตัดสิน ความ ฎีกา

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้า
อยู่หัว ดำรัส สั่ง เกิดว่า ให้ประกาศ ทราบ ทัด กันว่า

ตั้ง แต่ นั้ต่อไป ฎีกา ซึ่ง ทูล เกิดว่า ๖ ถวาย ภาย หลัง วันที่ ๓
เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๓๓๗ นั้น ให้พระเจ้าน้อง ยาเธอ กรม
หลวง พิพิธ ราชการ พระเจ้าน้อง ยาเธอ กรมหมื่นศิริวิชัยสังการ์
พระเจ้าดุกยาเธอ พระองค์ เจ้า ระพีพัฒน์ศักดิ์ พระยา อนุชิต ชาญไชย
มิศ์เคอร์ ชาร์, เย, เก็กแปตกริ เป็นกรรมการ มีหน้าที่ ตรวจสอบ ตัด สิน
แต่นำ ข้อ ความ กราบ บังคม ทูล พระกรุณา ตั้ง กรรมการ องค์ มนตรี
ได้ทำ มา แต่เมื่อ กรรมการ องค์ มนตรี เดิม ได้ตัดสิน ฎีกา ชนิด
นี้แล้ว เสร็จ ไปแล้ว ก็ ให้เป็น เกิด ขาดไป

เมื่อ กรรมการ ประชุม พร้อม กัน ไม่น้อยกว่า ๓ แล้ว จึง เป็น คณะ
มีอำนาจ ตรวจสอบ ตัด สิน ฎีกา ได้

เมื่อ กรรมการ เดิม กัด กรรมการ ใหม่ กัด มีความ เห็น แตก
ต่าง กัน เห็น เรียง ตัว ความ เห็น ฝ่ายใด กรรมการ มาก คน เห็น ชอบ
ด้วย แล้ว ความ เห็น นั้น ให้ เขียน ลง ไว้ เป็น ใบ ชี้ ขาด

ส่วน เหตุ ข้อ ข้าง ซึ่ง กรรมการ ยก ขึ้น กัดว่า ใน การ ชี้ ขาด นั้น ให้
เขียน ลง ไว้ เรียง ตัว แต่ให้ เก็บ ไว้ ใน ส่วน อุณ ด้วย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๓๓๗ เป็น
วันที่ ๒๕๒๘/๒ ในรัชกาล บัดนี้

ประกาศ เลิก บ่อน เบี้ย ใน มณฑล ต่าง ๆ

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งว่า เมื่อ บัณฑิต มณฑลพิษณุโลก ๓๒๕๐ ครั้งหนึ่ง รัตนโกสินทรศก ๓๔๗ ครั้งหนึ่ง รัตนโกสินทรศก ๓๓๐ ครั้งหนึ่ง แลรัตนโกสินทรศก ๓๑๖ อีกครั้งหนึ่ง ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ เลิก บ่อน เบี้ย ให้คงเล่น ช้อย่น้อย ตำบล เป็นลำดับ มาโดยเหตุต่าง ๆ ซึ่งกล่าว มาแต่ก่อน นั้น แล จึง ทรง พระ ราช คำริห์ว่า การ ที่ งด หย่อน ผ่อนให้ มี บ่อน เบี้ยแต่ ช้อย่น้อย ตำบล นั้น ก็ ย่อม ได้ เห็น ผล แห่ง ความ ดี ต่าง ๆ มา แล้ว ใน รัตนโกสินทร ศก ๓๓๗ จึงโปรดเกล้าฯ ให้ งด บ่อน หัว เมือง มณฑลต่าง ๆ ให้ ช้อย่น้อย ลง อีก คือ

มณฑลกรุงเก่าใน ศก ๓๓๖ บ่อนเบี้ย ๒๗ ตำบล เลิกใน ศก ๓๓๗ เสีย ๕ ตำบล ๓ ตำบล ท่างาม ๒ บ้าน กระฎี่ ๓ บ้าน ต้าตา ดอย ๔ เกาะ บาง พรี ๕ บ้าน กระช้อง

เมือง อ่างทอง เดิม ๗ ตำบล เลิกเสีย ๒ ตำบล คือ ๓ บ้าน ต้น มขาม ๒ บ้าน คลอง ชนาก

เมือง ชูษูบุรี เดิม ๔ ตำบล เลิกหนึ่งตำบล คือ บ้านท่าโพแม่ นาง คำ
เมือง พรหมบุรี เดิม ๔ ตำบล เลิกหนึ่งตำบล คือ บ้านโพ ประจักษ์
เมือง สิงห์บุรี เดิม ๓ ตำบล บ้านท่าสิง ทำข้ามบ้านเชิง กลตุ้เด็ก

เมือง สระบุรี เดิม ๓๓ ตำบล เด็ก ๗ ตำบล คือ ๑ บ้าน ห้วยทราย
๒ บ้าน บัวลอย ๓ บ้าน เรืองราว ๔ บ้าน แดง ๕ บ้าน หนองโพ ๖ บ้าน หาด
พระยา ทต ๗ บ้าน หนอง แสงใหญ่

เมืองตพบุรี เดิม ๑๐ ตำบล เด็ก ๓ ตำบล คือ ๑ บ้าน ทางสัตต ๒ บ้าน
โคกสัตต ๓ บ้าน บางดี

เมือง พระพุทธบาท เดิม ๔ ตำบล เด็ก ๒ ตำบล คือ ๑ บ้าน โคกโพ
๒ บ้าน หนอง มน

มณฑล นคร สวรรค์ เมือง นคร สวรรค์ เดิม ๗ ตำบล เด็ก ๒ ตำบล
คือ ๑ บ้าน ท่าเหล็ก ๒ บ้าน แก่ง

เมืองไชย นาท เดิม ๕ ตำบล เด็ก หนึ่ง ตำบล คือ บ้าน คลอง เกวียน

เมือง สระบุรี เดิม ๕ ตำบล เด็ก ๓ ตำบล คือ ๑ บ้านเดิม บาง
๒ บ้าน โพงงาม ๓ บ้าน ห้วยกรต

เมือง กำแพงเพชร เดิม ๓ ตำบล เด็ก หนึ่ง ตำบล คือใน เมือง

เมือง บรรพตพิสัย ๒ ตำบล เด็ก ๑ ตำบล คือ บ้าน น้ำดิบ

มณฑล พิษณุโลกย์ เมือง พิษณุโลกย์ เดิม ๓ ตำบล เด็ก ๑ ตำบล คือ
ตำบล บ้าน วัดโบสถ์

มณฑล นครไชยศรี เมือง นครไชยศรี เดิม ๘ ตำบล ยก ๑ ตำบล
คือ บ้าน หนอง แรม

เมือง สุพรรณบุรี ๗ ตำบล ยก ๑ ตำบล คือ บ้าน ท่าช้าง

มณฑลปราจีน เมืองนครนายก เดิม ๖ ตำบล ยก ๑ ตำบล คือบ้าน
วัดพิบูล

เมือง ชตบุรี เดิม ๖ ตำบล ยก ๒ ตำบล คือ ๓ บ้านเดิม ๒ อย่างคีตา

เมือง บาง ตะมู เดิม ๔ ตำบล เดิม ๒ ตำบล คือ ๓ บาง พระ
๒ หลอง มน

เมือง พนัศ นิคม เดิม ๕ ตำบล เดิม ๒ ตำบล คือ ๓ บ้าน มคม
๒ หลอง ค้าง

มณฑล นครราชสีมา เดิม ๑๓ ตำบล เดิม ๔ ตำบล คือ ๓ เมือง นคร
จันทัก ๒ เมือง ประโคนไชย ๓ เมือง จตุรัง ๔ เมือง บ้านเหินจ วนรงค์

มณฑล จันทบุรี เมือง ประจันตคีรีเขตร์ เดิม ๖ ตำบล เดิม ๓ ตำบล
คือบ้าน คดอง วัน

เมือง ตราด เดิม ตั้งถิ่น อยู่ ๗ ตำบล เดิม เดิม ๓ ตำบล คง เหลือ ๖
ตำบล

มณฑล ชุมพร เดิม ทั้ง มณฑล

มณฑล นคร ศรีธรรมราช เดิม ทั้ง มณฑล

รวม บ่อน เบี้ย ที่ได้ยก เดิม แล้วใน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗ ๔๖ ตำบล
กับ มณฑล ชุมพร แด นคร ศรีธรรมราช ทั้ง มณฑล

หอ รัชฎากร พิพัฒน์

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๘ มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๖ เป็น

วันที่ ๑๐๓๓/๒๕๓๓ ในรัชกาล บัญญัติ

ประกาศเลิกการเก็บภาษีภายใน

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ประกาศแก่อาณาประชาราษฎร์ ตกคำวินิจฉัย ให้ทราบทั่วกันว่า

พิกัดเก็บภาษีอากรชั้นใน แต่ก่อน มีจำนวนสิ่งของ ซึ่งเป็นอาหารอันจำเป็น ต้องใช้บริโภค เพื่อการเลี้ยงชีวิต แต่สิ่งของเบ็ดเตล็ดเล็กน้อยอันเกิดแต่คนที่ทำการ โดยความพากเพียรเพื่อประโยชน์ได้เลี้ยงชีพ แต่เล็กน้อยหลายสิ่งหลายอย่าง แลวิธีการเก็บภาษีนั้น ตั้งตามภาษีสมาตัญญา แต่ทางบกเป็นตำบลทั่วไป เมื่อตกคำวินิจฉัย พาส่งของผ่านด่าน เจ้าภาษีก็เรียกเก็บภาษี แต่ตรวจตราตามลำดับเป็นทอดๆ มาจนถึงที่จำหน่ายขายเป็นที่สุด ตกคำวินิจฉัย ย่อมได้รับความเดือดร้อนลำบากด้วย ต้องแวะให้เจ้าภาษีตรวจสิ่งของให้เป็นที่เสียเวลาการค้าขาย แต่ลำบากในการจะร้องขอของ อันบรรจุงดงที่เรียบร้อยแล้วนั้น บางทีก็ต้องรับความกดขี่โดยเจ้าภาษีตกช่วง ที่ทำการหาประโยชน์ตนเหนืออำนาจราชการ ถึงต้องเป็นภัยความ ให้เป็นที่เสียเวลาการค้าขายเป็นอันมาก บัดนี้ทรงพระราชดำริที่รำพึง โดยพระมหากรุณาธิคุณแก่อาณาประชาราษฎร์ทั้งหลาย ที่ได้ได้รับความลำบาก เพราะเหตุอันเกี่ยวของด้วยการเลี้ยงชีพอยู่ฉะนี้ มีพระราชหฤทัยประสงค์ เพื่อให้อาณาประชาราษฎร์

ชอบ ขันขี้ผึ้งมา ได้รับ ความ ผาสุก ปราศ จาก ความ จำบาก รบ รวน ขันมี
 เป็น ประเพณี มา แล้ว แต่ ก่อน ให้ สิ้น ไป แม้ แต่ ส่วน พระราชทรัพย์ จะ ดด
 น้อย ดอย ลง ประการ ใด ข้า ได้ รย ความ มั่น ใน พระ มหา กรุณา ซิคุณ แก่
 อาณา ประชา ราช ฐูร เพื่อ ได้ คง นำ หา สิ่ง ช้ พ ให้ สด สด ิภาพ ยิ่ง ขันกว่า
 แต่ ก่อน แต่ เป็น ที่ คง แห่ง ทรัพย์ สัมบัติ ของ ตน แต่ เป็น ความ สุข ความ
 เจริญ แก่ บ้าน เมือง ดีย ไป จึง ทรง พระ กรุณา โปรด เก้า ๆ ให้ เด็ก
 การ เก็บ ภาษี ภายใน ซึ่ง คง ดำ น ครอบ ครอบ ภาษี อยู่ ตาม ตำ น้า ใน แวง
 มณฑล กรุง เก้า ๓ นคร สวรรค์ ๓ จันทบุรี ๓ ปราจีนบุรี ๓ ราชบุรี ๓ นคร ไซย
 ศรี ๓ เมือง นนทบุรี ๓ เมือง ประทุมธานี นคร เขื่อน ชนธิ แต่ สมุท ปราการ ๓
 คือ มี ให้ เรียก เก็บ ภาษี จาก ของ จำ เป็น ใช้ บริ โภค คือ พัก แคง เขือก
 มั น ๓ ฝัก กาด ๓ ถั่ว ต่าง ๆ เมล็ด งา ๓ เขียว เคย ๓ พริก เทก หอม
 กระ เทียม ตา เก แห่ง ๓ นำ มั น มพร้าว ๓ ฟอง เม็ด ฟอง ใก่อ ฟอง นก ฟอง
 เต้า แต่ ฟอง เขียว ๓ ปลา ทู ๓ หอย ๓ กุ้ง ต่าง ๆ ๓ ปลา ต่าง ๆ ๓ ปู ๓
 ไค ๓ ขัน ๓ นำ มั น ยาง ๓ ถ่าน ๓ ไซ เนื้อ ๓ ซิ ผิง ๓ เครื่อง บน
 ดิน เผา ๓ เตื่อ ๓ กระ สดอบ ๓ ปอ ๓ ฝ้าย บด ฝ้าย เมล็ด ๓ นุ่น ๓
 ความ ๓ ไหม ๓ หนังสือ ๓ หนึ่ง นาค หนึ่ง งู ๓ จาก ลูก ค้า ที่ บรรทุก เวื่อ ฤา เกวียน
 ผ่าน ตำ น ใน มณฑล แต่ เมือง ที่ ว่า มา แล้ว คง แต่ วัน ที่ ๓ สิงหาคม
 เป็นต้น ไป เป็น อัน ชาติ เว้น ไว้ แต่ ใน กรุง เทพ ๆ ซึ่ง เป็น ที่ ตลาด แดก
 เปด ยัน สิ้น ค้า หรือ สิ้น ค้า หน ได้ บรรทุก เวื่อ ใหญ่ ออก จาก ปาก น้ำ เพื่อ
 จะ ส่ง ไป ขาย นานา บระเทศ จะ ต้อง เรียก ภาษี ตาม พัก ต ก่อน จึง จะ บรรทุก
 ออก ไป ได้

ให้อำนาช ปรชราชฐว ฤคคัก วานิช ทั้ง หลดา ย ตั้ง นำ ทำ มาทกน ทำการ เพาะ ปลุกให้เจริณ ยิง ฆน เพื่อ เป็น ที่ คงแห่งทรพย ด้มบัค ของ คน แดความเจริณ แก่บ้าน เมือง ทุก ปรการ

ประกาศมา ณวันที่ ๒ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗ เป็น วัน ที่ ๑๐๗๕๖ ในรัชกาล บัคยุบนี้

ประกาศเพิ่ม เติม พระราช บัญญูด้
ลักษณะ ปก ครอง ท้อง ที่

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระ จุลจอม เกด้า เจ้า อยู่หัว ดำรัส เห็นชอบ เกด้า ให้อำนาช ปรชราชฐว ท้ว กนว่า ด้วย เมื่อ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๖ ได้ ทรง พระกรุณาโปรดเกด้า ให้อำนาช ปรชราช บัญญูด้ ลักษณะ ปก ครอง ท้อง ที่ ฆนไว้ความ แจง อยู่แล้ว บัดนี้ ทรง พระดำรัส เห็น ว่า ฆอ ความใน พระ ราช บัญญูด้ นั้น ยัง บก พร้อง อยู่ ด้วย การ ที่ จะ บ้อง กน เหตุ ฆนตรา ย ซึ่ง จะ เกิด แด่ความ ทอด ทัง ละเลย ให้เย้า เรือน ทรุดโซม เป็น ฆ้อไฟ แด่ดำมารก จะ หัก พัง ทับ ผู้คน ทัง การ ที่ บด้อย ให้ บง เกิด สิ่งได้โครก ตาม หมู่บ้าน เป็น เหตุให้ เกิดโรคโภย แก่ ราชฐว ยัง หาได้ มี พระราช บัญญูด้ไม่ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกด้า ให้อำนาช ปรชราชฐว บัญญูด้ ลักษณะ ปก ครอง ท้อง ที่ มาตรา ๒๕ เป็น ฆ้อ ความ อีก ๒ ฆอ ค่อไปตั้ง ฆ/ คช ๒๕๖๖

ข้อ ๓๓ ถ้าใน ตำบลใดมี เรือนโรง ซึ่ง ทอดทิ้งให้ ปรักหักพังทรุดโทรม อาจเป็นเหตุให้เกิด อัคคีภัย โดยจะ หักพัง ถูก ผู้คน ฤๅ สิ่ง ของ ที่ ตาม ฤๅ จะ เป็นเหตุให้เกิดเพลิง ก็ตาม ให้กำหนด กับ ผู้ใหญ่ บ้านใน ตำบลนั้น ประชุมกัน ตรวจดู แต่ ปลูกอาคาร ที่ จะแก้ ไข เมื่อ เห็น พร้อม กัน ฤๅ เห็นโดย มาก ด้วย กัน แล้ว จะ บังคับให้ เจ้าของ เรือนโรง นั้น ๆ ให้ ซ่อมแซม ขึ้นให้ ดกได้ ถ้า หากว่า เจ้าของ ไม่ ซ่อมแซม จะ บังคับ ให้ เจ้าของ รับ เรือนโรง อัน ปรักหักพัง เสีย ที่ เดียว ก็ได้

ข้อ ๓๔ ถ้าใน ตำบลใด เกิดได้ โรคภัย ด้วยการ ที่ ราษฎร คน หนึ่ง ฤๅ หลาย คน กระ ทำให้ เป็น ความ รำคาญ แก่ มหาชน ก็ ตาม ฤๅ สิ่ง ซึ่ง จะ บัง เกิดโรคภัย ขึ้น ได้ ก็ ตาม ให้กำหนด กับ ผู้ใหญ่ บ้านใน ตำบล นั้น ประชุม ปลูกอาคาร ที่ จะจัด แก้ ไข ความได้ โรคภัย นั้น เมื่อ ปลูกหาเห็น พร้อมกัน ฤๅโดย มาก ด้วย กันว่า ควร จะบังคับ ราษฎร ผู้กระ ทำให้ เกิดได้ โรคภัย นั้น จน สิ่งได้ โรคภัย ไป ทั้ง เสีย ที่อื่น ฤๅ ควร จะระงับ ประ การใด ฤๅ ที่ สุด จะให้ ย้ายไป ทำการ อย่าง นั้น ที่ใด ที่ จะไม่ เป็น ความ รำคาญ แก่ มหาชน ก็ บังคับ ได้

ประกาศมา ณวันที่ ๑๕ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๓๓๗ เป็นวันที่ ๓๑๗๐๙ ในรัชกาล บัณฑิตนี้

ประกาศ

- สำหรับ การ บั๊กหลัก หมายถึง เขตว ครอบ

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นพิทยฉภา ฤๅ ชาติา เสด็จมา บัด
 กระทรวงโยธา ธิการ รับ พระบรม ราชโอง การได้ เกล้า ๆ ทรง พระ

กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ทุกวันนี้เขต
 คลองต่างๆ ในกรุงเทพฯ บางคลองได้ก่อสร้างเป็นเขตรแล้วบ้าง
 บางคลองยังไม่มีเขตรเป็นเขตร ราษฎรพากันปลูกเข้าเรือนโรงบ้าน
 ตั้งไปโน้นคลองผิดด้วยพระราชบัญญัติ ที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้ตั้งไว้แต่ก่อน ชำนาญมาแล้ว เป็นที่ลำบากแก่เรือที่จะเดินไปมา
 ค้าขายทั่วไป ครั้นเจ้าพนักงานจะว่ากล่าว ให้เรือถอนเสี้ยตาม
 พระราชบัญญัติ ก็อ้างเหตุผลต่างๆ ขัดขวางไป โดยอาศัยเหตุ
 ที่คลองเหล่านั้นไม่มีเครื่องหมาย เป็นเขตร คลอง เป็นกำหนด หลัก
 ถานปรากฏไว้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงโยธาธิการ
 จัดเจ้าพนักงาน กรมเจ้าท่า พร้อมด้วยอำเภอท้องที่ให้เป็นเจ้าพนักงาน
 จัดการทำการ บัดนี้หลักหมายเขตร คลอง ชันไว้ให้เป็นหลักถานปรากฏ
 จะได้ไม่มีผู้อ้างเหตุต่างๆ ทำการตั้งพระราชบัญญัติสำหรับรักษา
 คลองต่างๆ ลับไป ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดการหมาย
 เขตร คลอง แต่ให้ประกาศในวิธีจัดการรักษาไว้ ให้มหาชนทราบ
 ทั่วกัน แต่ให้ประพฤติตามวิธีที่จะกล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑ บรรดาลำคลองทั้งปวง ซึ่งยังไม่มีเขตรเป็นเครื่องหมาย
 เขตรนั้น ให้เจ้าพนักงานจัดการ บัดนี้ • ที่หมายเขตร คลองให้
 ชัดเจนตามที่ จะทำได้ หลักหมายเขตร คลอง นั้น ให้ปักไว้ในที่ซึ่ง
 เป็นที่สะดุ้งของ คลอง นั้นๆ ตามที่เจ้าพนักงาน เห็นสมควร หลักนั้น

ให้หาผู้ชื้อชาวกับผู้แต่ง มีเลขหมายตามลำดับตั้งแต่ปากคลองเข้าไปถึงปากห่างกันมีกำหนดโดยปรกติ ระยะละ ๓ เส้น เว้นเสียแต่ที่ปากคลองคดเคี้ยวเหลือเกิน ถ้าที่มีเหตุขัดข้อง จะปักตามกำหนดระยะ ๓ เส้น นั้นไม่ได้ ก็ให้เลื่อนสั้นๆ ยาวไป ตามสมควร แต่ที่หลักใดปักผิดปรกติไป เช่นนี้ ก็ให้หมายบอกไว้ที่หลักนั้น ให้ทราบระยะทาง ด้วย

ข้อ ๒ บรรดาคลองใด ที่เจ้าพนักงานใดปักหลักหมายเขตคลองแล้ว ห้ามมิให้ผู้อื่นใดปักหลักทอดไม่ชอบ แต่ปักเจ้าปลัดเรือนโรงร้าน พระเพ็ง ถ้าสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ดวงตาออกไป ถึงหลักด้านริมคดโค้ง เป็นอันตราย ยกเสียแต่บรรดาทำน้ำ ตามที่ได้ขออนุญาตไว้ในพระราชบัญญัติ ขรรณเนียมคลอง มาตรา ๒ เท่านั้น เว้นโรงแต่สิ่งอื่นๆ ซึ่ง มีอยู่แต่ก่อน บั๊กหลักหมาย เขตคลองนี้ บรรดาที่ขุดน้ำ ออกมา ถึงหลักหมาย เขตคลองนี้ ก็ให้รับรื้อถอนเสียให้สิ้นภายใน เดือนหนึ่ง ตั้งแต่เจ้าพนักงานใดปักหลักหมายเขตคลอง เป็นต้นไป ถ้าผู้ใดกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติข้อนี้ ให้ปรับผู้นั้น เปนเงินไม่เกิน ๒๐ บาท แต่ทั้งต้องปรับในชั้นที่ขัดข้อง ไม่รื้อถอนจนเกินกำหนดนั้น ตามวันที่เกินกำหนดไม่ถึงกว่าวันละ ๕ บาท แต่ถ้าเจ้าพนักงานต้องไปรื้อถอนเอง ก็ต้องใช้เงินค่าจ้างที่ ต้องเสียไป ในการที่รื้อ

ถอนนั้นด้วย จึง เต็ม

ข้อ ๓ ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใด ทำอันตรายแก่เจ้า หลักระหมาย เขตครอง
 ฤๅเข้าไป เกี่ยวข้อง อย่างใด ๆ ทุกอย่าง มี ตาก พัน ซัก ถอน โยก ฤๅ ผูก
 โยง ตอก คาบ หรือ เชี่ยน ชุต เป็น ค่ำ ถ้าผู้ใด ทำผิด พระ ราช บัญญัติ
 ข้อนี้ ให้ปรับเป็น เงินไม่ยิ่ง กว่า คราว ละ ๓๐ บาท ฤๅ ชังไว้ ไม่ยิ่ง
 กว่า ๗ วัน แต่ต้อง ทำ ฤๅ จำให้ ท้า ของ ที่ ซ้ำ รุค เสีย ไป นั้น ใช้ ด้วย กับ
 ห้ามมิให้ผู้เดิน เรือ น้อยใหญ่ แต่ต้อง แพ้ไม่ ฤๅ ต้อง ตาก ตั้ง โด ใน คำ ครอง
 ผูก โยง เรือ แพ ฤๅ ตั้ง ที่ คน ต้อง ตาก นั้น กับ เจ้า หลักระ เขต ครอง เป็น อัน
 ชาติ ผู้ใด กระ ทำ ผิด ต่อ พระ ราช บัญญัติ ข้อ นี้ ให้ ปรับ ใหม่ เหมือน
 ข้อ ๒ นี้

ข้อ ๔ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใด เห็นว่า เจ้าพนักงาน จะ บั๊ก หลักระ หมาย เขต
 ครอง ไม่ควร แก่ ยุคิธรรม ฤๅ ต้อง ดำ เกิน เขต ครอง อัน ควร จะ ห้าม
 ปราบ ฤๅ มี เหตุ ที่ จะ กล่าว โทษ เจ้า พนักงาน ว่า กระ ทำ ผิด อย่างใด ๆ
 กัด ก็ให้ ร้อง พ้อง ยัง เจ้า กระ ทรง ฤๅ โรง ศาล ให้ พิจารณา ตาม ธรรม
 เนียม แต่จะ ห้าม มิให้ เจ้า พนักงาน บั๊ก หลักระ ลง ใน ที่ ซึ่ง เจ้า พนักงาน
 เห็น สมควร แล้ว นั้น ไม่ได้ เป็น อัน ชาติ ต้อง ยอม ให้ บั๊ก ใน ที่ ซึ่ง เจ้า
 พนักงาน เห็น สมควร ฝ่าย เดียว เมื่อ มี คดี จะ พ้อง ร้อง ว่า กล่าว ประ การ โด
 ให้ ว่า กล่าว กัน คือ ไป ภาย หลักระ

ข้อ ๕ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใด เห็นว่า เจ้าพนักงาน บัก หัก หมายถึง เขตร คดอง
 ผลิต ๆ ๆ ต่ วง ต่ำ เกิน เขตร คดองไป ๆ ๆ จะกล่าวโทษ เจ้าพนักงาน ว่า
 กระทำผิดใน การ บัก เขตร คดอง นี้ ประ การใด ๆ ก็ ตี ให้ ร้อง พ้อง เสีย
 แต่ภายใน ๑๕ วัน ตั้งแต่ วันที่ เจ้า พนักงาน บัก หัก หมายถึง เขตร คดอง
 ใน ที่ ซึ่ง ตั้ง วิชา ทนั้น ถ้าพ้น ๑๕ วัน ไป แล้ว จะ ร้อง พ้อง ภาย หลัง ย่า
 ให้ โรง ศาล รับ คดี นั้น พิจารณา สืบ ไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗ เป็นวัน
 ที่ ๑๐๘๐๓ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

หนังสือสัญญา ทาง พระราชไมตรี

ทาง ค้าขาย แด่ การ เติ น เรือ ใน ระหว่าง กรุง สยาม กับ กรุง ยี่ บู่ น
 ทำ ที่ กรุง เทพ ฯ

วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๑๖
 ได้ แยก เปลี่ยน ชาติ ไฟ ต่อ กัน ที่ กรุง เทพ ฯ

วันที่ ๓๓ พฤษภาคม รัตนโกสินทรศก ๑๑๗

สมเด็จพระเจ้ากรุงสยาม แด่ สมเด็จพระเจ้ากรุงยี่บู่ น มี พระราช
 ประสงค์ เสมอ กัน ที่ จะ เก็บ กุด ทาง พระราช สัมพันธ มิตร ทาง ค้าขาย
 แด่ ทาง เติ น เรือ ซึ่ง มี อยู่ โดย ญาติ ใน ระหว่าง ดอง พระนคร กับ
 อาณา ประชาชน ทั้ง สอง ประเทศ นั้น ให้ ดำรง วัฒนา การ ยิ่ง ขึ้น จึง ได้

ตกลงที่จะทำหนังสือสัญญาฉบับหนึ่ง เพื่อประโยชน์นี้แล้วได้ทรง
แต่งตั้งผู้มาอำนาจเต็มทั้งสองฝ่าย คือ

ฝ่ายสมเด็จพระเจ้ากรุงสยาม นั้น พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวง
เทเวศร์วัชรโร ประการ ฅณาภยนิตร เครื่องราชอิสริยาภรณ์มหาจักรี
ชั้นที่ ๑ เครื่องราชอิสริยาภรณ์อาทิตย์อุทัย ฯลฯ เดินามติ ว่า การ
ต่างประเทศของสมเด็จพระเจ้ากรุงสยาม

ฝ่ายสมเด็จพระเจ้ากรุงญี่ปุ่น นั้น อินะคะกิมินชิโร โสคอย ราชทูตของ
สมเด็จพระเจ้ากรุงญี่ปุ่น ณพระราชสำนักของสมเด็จพระเจ้ากรุงสยาม

ผู้ซึ่งเมื่อได้ส่งหนังสือมอบอำนาจให้ตรวจดูซึ่งกันและกันได้เห็น
เป็นอันถูกต้องแบบอย่างดีแล้ว ได้ปลุกษาศกตกลงกันทำสัญญาเป็นข้อ
ตั้งต่อไปนี้

ข้อ ๑ กรุงสยามกับกรุงญี่ปุ่นจะต้องมีความสงบราบคาบเรียบร้อย
กันอยู่เสมอ แต่จะต้องเป็นไมตรีกันอยู่เป็นนิรันดร์ แต่คนไหนบ้างกับ
ของประเทศที่ทำสัญญาใหญ่นี้ ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะต้องได้รับความคุ้มครอง
ของบ้อ่งกัน โดยเต็มที่ทั้งหมด ในกายตัวแต่ทรัพย์สินส่วนตัว ซึ่ง
อยู่ในอาณาจักร แต่อาณาเขตของประเทศ อีกฝ่ายหนึ่งนั้น
ตามกฎหมายที่ได้ตั้งไว้ในเมืองนั้น

ข้อ ๒ จะต้องเป็นการสะดวกตามอำเภอใจแก่ประเทศที่ทำสัญญา
นี้ ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งซึ่งจะตั้งกงสุลเยเนอราลกงสุลไวซกงสุล และพนักงาน

กงสุล ทั้ง หาดาย ให้ ไป อยู่ ณ เมือง แด ท่าเรือ ใน อาณาจักร แด
 อาณาเขต ของ ประเทศ อีก ฝ่าย หนึ่ง ซึ่ง ได้ ยอม ให้ พนักงาน กงสุล ของ
 ประเทศ อื่น ไต่ คุ ไป ตั้ง อยู่ แต่ อย่าง ไร ก็ ดี กงสุล เยเนอวาด กงสุล ไวก
 กงสุล แด พนักงาน กงสุล เช่น นี้ จะ ต้อง ไม่ เข้า ทำ การ ตาม ตำแหน่ง ไป
 ก่อน จน กว่า รัฐ ชาติ ซึ่ง ผู้ นั้น ไต่ มา ถึง ได้ เห็น ชอบ แด ยอม รับ ตาม
 ขรม เนียม แด จึง จะ ทำ การ ไต่ พนักงาน กงสุล ทั้ง หาดาย นี้ จะ ต้อง
 มี เกียรติยศ มี ประโยชน์ แด มี การ ยก เว้น ทุก อย่าง ซึ่ง ให้ มี อยู่ ฤ จะ ได้
 ให้ มี แก่ กงสุล ทั้ง หาดาย ของ ประเทศ ซึ่ง โปรต ให้ ไต่ ประโยชน์ อย่าง ยิง
 ข้อ ๓ คน โน บัง คับ ของ ประเทศ ที่ ทำ ด้ ัญญา ใหญ่ นี้ ถ้อย ที่
 ต่าง ฝ่าย ต่าง ที่ จะ เข้า ไป อยู่ แด อา ไศรย ณ แห่ง ไต่ คุ ใน อาณา จักร แด
 อาณาเขต ของ ประเทศ อีก ฝ่าย หนึ่ง ซึ่ง คน โน บัง คับ ฤ ชาว เมือง ของ
 ประเทศ ที่ โปรต ให้ ไต่ ประโยชน์ อย่าง ยิง ใน เรื่อง นี้ ได้ รับ อนุญาต
 ให้ เข้า ไป อยู่ แด อา ไศรย ณ ที่ นั้น คน เหล่า นี้ เมื่อ อยู่ ใน ที่ นั้น จะ จำ คน ไต่
 แด จะ เข้า อยู่ ใน เรือ น โรง ทำ งาน ร้าน แด โรง เก็บ สิ้น ค่า ได้ แด จะ ค่า
 ขาย เปน การ ขาย มาก คุ ฤ ขาย ปลัก ใน ที่ นั้น ก็ ได้ ทุก อย่าง ใน สิ่ง ของ
 ที่ เกิด ขึ้น กับ ที่ ทำ ชน ก็ ดี ทั้ง ที่ เปน สิ้น ค่า ก็ ด้วย เหมือน กัน ไม่ ต้อง
 เสีย ภาษี อกร ค่า ขรม เนียม ฤ ค่า อะไร คุ ยัง กว่า ที่ คน โน บัง คับ
 ฤ ชาว เมือง ประเทศ ซึ่ง โปรต ให้ ไต่ ประโยชน์ อย่าง ยิง ได้ เสีย อยู่ ทุก วัน นี้
 ฤ ที่ จะ ได้ เสีย ต่อ ไป ใน ภาย น้า

ในการ ทั้ง ปวง ที่ เกี่ยว กับ ที่ จะเดิน ทาง ไป มา กับ การ ค้าขาย แด
 การ ที่ ตั้ง บ้าน เรือน อยู่ ก่อตั้ง แลที่ เกี่ยว กับ อำนาจ ที่ จะ จ้างทุก อย่าง ใน กิจ
 ชุระ ใน การ ตั้ง ทำ มาหา กิน แล ใน กิจ ที่ จะ กระ ทำ การ หา กำ ไร ก่อตั้ง
 ฝ่าย คน ใน บัง คับ ของ ประเทศ ที่ ทำ สัญญา นี้ ถ้อย ที่ ต่าง จะ ได้ รับ ผล ใน เวลา
 ที่ อยู่ใน อาณาจักร แล อาณา เขต ของ อีก ฝ่าย หนึ่ง เสมอ เหมือน กับ
 ที่ ได้ มี แก่ คน ใน บัง คับ ฤา ชาว เมือง ของ ประเทศ ที่ โปรด ให้ ได้
 ประโยชน์ อย่าง ยิ่ง

ข้อ ๔ ใน ระหว่าง อาณาจักร แล อาณา เขต ทั้ง สอง ฝ่าย ที่ ได้ ทำ
 สัญญา นี้ จะ ต้อง ให้ มี การ ค้าขาย แด การ เดิน เรือ ไป มา ได้ โดย สดวก
 เต็ม ที่ ทั้ง หมัด เสมอ กัน ทั้ง สอง ฝ่าย คน ใน บัง คับ ของ ประเทศ
 ที่ ทำ สัญญา ใหญ่ นี้ ต่าง ฝ่าย ถ้อย ที่ ต้อง ไป มา หา กิน ได้ ตาม อำเภอ ใจ
 โดย สดวก แด ปราศ จาก ภัยอันตราย พร้อม กับ กำปั่น แล สิ้น ค่าย
 ทำ แด ลำ น้ำ ทุก แห่ง ใน อาณาจักร แล อาณา เขต ของ อีก ฝ่าย หนึ่ง
 ซึ่ง ได้ เปิด ให้ มี การ ค้าขาย แด การ เดิน เรือ ต่อ เมือง ต่าง ประเทศ

ข้อ ๕ คน ใน บัง คับ ของ ประเทศ ที่ ทำ สัญญา ใหญ่ นี้ ต่าง ฝ่าย ถ้อย
 ที่ ต้อง ได้ มี ผล ใน อาณาจักร แล อาณา เขต ของ อีก ฝ่าย หนึ่ง
 เสมอ เหมือน กับ คน ใน บัง คับ ฤา ชาว เมือง ของ ประเทศ ที่ โปรด ให้ ได้
 ประโยชน์ อย่าง ยิ่ง^๖ ในการ ทั้ง ปวง ซึ่ง เกี่ยว ของ ใน ภาษี ของ ที่ ขน ไป มา

ภายใน เมือง ในการ เก็บ สิ้น ค่าไว้ ที่ โรง พัก ใน เงิน อนุญาต เกอ กูด การ
ค่า ชาย ในการ ช่วย เกอ หนุณี ให้ สักถอก ในการ ตรวจ แต่ ดี ราคา สิ้น ค่า
ทั้ง ในการ คั้น ภาส สิ้น ค่า กลับ ออกไป นอก เมือง ด้วย

ข้อ ๖ ห้ามไม่ให้ เก็บ ภาส อ่าง อื่น ๆ สูง ขึ้น ไป ในการ ซึ่ง บรรทุก
สิ่ง ของ ที่ เกิด ขึ้น ฤๅ ที่ ทำ ขึ้น อย่าง ไต ๆ ใน อาณา จักร แต่ อาณา เขต
ของ สมเด็จ พระเจ้า กรุง สยาม ไม่ จำเภาะ ว่า ของ นั้น มา ถึง อยู่ จาก ที่
แห่ง ไต ๆ ที่ เข้า ไป ยัง อาณา จักร แต่ อาณา เขต ของ สมเด็จ พระเจ้า กรุง
ยี่ปุ่น กับ ห้ามไม่ให้ เก็บ ภาส อ่าง อื่น ๆ สูง ขึ้น ไป ในการ ซึ่ง บรรทุก สิ่ง
ของ ที่ เกิด ขึ้น ฤๅ ที่ ทำ ขึ้น อย่าง ไต ๆ ใน อาณา จักร แต่ อาณา เขต
ของ สมเด็จ พระเจ้า กรุง ยี่ปุ่น ไม่ จำเภาะ ว่า ของ นั้น มา ถึง อยู่ จาก ที่ แห่ง
ไต ๆ ที่ เข้า ไป ยัง อาณา จักร แต่ อาณา เขต ของ สมเด็จ พระเจ้า กรุง
สยาม นั้น ยิ่ง กว่า ไต ไต เก็บ ภาส ขะเข้า จาก สิ่ง ของ ที่ เกิด ฤๅ ที่ ทำ ขึ้น ใน
เมือง ต่าง ประเทศ อื่น ๆ แต่ จะ ต้อง ไม่ ห้าม สิ่ง ของ อื่น ไต ๆ ที่ ได้ เกิด ขึ้น ฤๅ
ได้ ทำ ขึ้น ใน อาณา จักร แต่ อาณา เขต ของ ประเทศ ที่ ทำ สัญญา ใหญ่ ห้า
ฝ่าย ไต ฝ่าย หนึ่ง ซึ่ง บรรทุก เข้า ไป ใน ประเทศ อื่น ฝ่าย หนึ่ง ไม่ จำเภาะ ว่า
ของ นั้น บรรทุก มา จาก ที่ แห่ง ไต ๆ อื่น เป็น ของ อย่าง เดียว กัน กับ ที่ เกิด
ขึ้น ฤๅ ที่ ทำ ขึ้น ใน เมือง อื่น ๆ ที่ ไม่ ต้อง ห้ามไม่ให้ บรรทุก เข้า ไป
เหมือนกัน ความ ตอน ท้าย ใน ข้อ นี้ ไม่ ใช้ ไป ถึง การ ที่ ต้อง หัก เพื่อ

การ ศุขาภิบาล ฤๅ เพื่อ การ อื่น ๆ ซึ่งเป้น สัมมย จะ ต้อง ห้าม ด้วย ความ
 จำ เปน เพื่อ จะ คุ่ม ครอง บัอง กัณัศรรพภณัน ตรายไม่ ให้ มี ต่อ ตัว คน ฤๅ
 ต่อ สัตว์ พาหณะ ฤๅ ต่อ ภาชนะ ดั่ง ซึ่ง จะ เปน ประโยชน์ ใช้ ใน การ
 เภาะ ปตุก ด้วย

ข้อ ๗ ห้ามไม่ให้เก็บภาษีอากร ฤๅ ค่าอะไร ๆ อย่าง อื่น ฤๅ ตั้ง ขึ้นไป
 ใน อาณาจักร แด อาณา เขตของ ประเทศ ที่ ทำ สัญญาใหญ่ นี้ ฝ่ายใด
 ฝ่าย หนึ่งใน สิ่ง ของ ซึ่ง บรรทุก ออกไป อย่างใด ๆ ยัง ประเทศ อื่น ฝ่าย หนึ่ง นั้น
 ยิ่ง กว่า เช่น ที่ เสีย ภาษี อยู่ ฤๅ ควร จะ เสีย ภาษี ต่อ ไป ได้ ใน สิ่ง ของ อย่าง
 เดียว กัน ที่ ได้ บรรทุก ออกไป ยัง เมือง ต่าง ประเทศ อื่น ๆ แด จะ ต้อง ไม่ ห้าม
 สิ่ง ของ อันใด ซึ่ง บรรทุก ออก จาก อาณาจักร แด อาณา เขตของ
 ประเทศ ที่ ทำ สัญญา นี้ ทั้ง สอง ฝ่าย ฝ่ายใด ฝ่าย หนึ่ง ไป ยัง ประเทศ อื่น
 ฝ่าย หนึ่ง เปน สิ่ง อัน เดียว กัน กับ ที่ ไม่ ต้อง ห้าม ไม่ ให้ บรรทุก ออกไป
 ยัง เมือง อื่น ๆ เหมือนกัน

ข้อ ๘ บรรทุก สิ่ง ทั้ง ปวง อัน เปน ของ ที่ จะ บรรทุก เข้าไปได้ ไม่
 ต้อง ห้าม ตาม กฎหมาย อยู่ใน เวลา นี้ ฤๅ เวลา ต่อ ไป ภาย นำ ยั ทำ เรือ
 ใน อาณาจักร แด อาณา เขต ของ ส้มเด็จ พระเจ้า ทรง สยามิ โดย
 เรือ กำปั่นไทย ฤๅ เรือ กำปั่น ของ ประเทศ ที่ โปรดให้ ได้ ประโยชน์ อย่าง
 ยิ่ง นั้น ก็ จะ บรรทุก เรือ กำปั่น ขึ้น เข้าไป ยัง ทำ เรือ เหล่า นั้น ได้ เสมอ
 เหมือนกัน โดยไม่ต้อง เสีย ภาษี ฤๅ ค่า ธรรมเนียม อย่างใด ๆ ยิ่ง กว่า ที่

เก็บจากของที่บรรทุกเข้าไป โดยเรือกำปั่นไทยฤเรือของประ
 เทศที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง แต่ด้อยที่ด้อยให้ประโยชน์
 เด่มอกัน บรรดาสิ่งทั้งปวงอันเป็นของที่จะบรรทุกเข้าไปได้ไม่ต้อง
 ห้ามตามกฎหมาย อยู่ในเวต่านฤเวตาค่อไปภายหน้า ยังทำเรือใน
 อาณาจักรแต่อาณาเขตร ของสมเด็จพระเจ้ากรุงยี่มุ่นโดยเรือกำปั่น
 ยี่มุ่น ฤเรือกำปั่นของประเทศที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่งนั้น
 ก็บรรทุกเรือกำปั่นไทยเข้าไปยังท่าเรือเหล่านั้นได้เด่มอกัน
 โดยไม่ต้องเสียภาษี ฤค่าธรรมเนียมอย่างใด ๆ ยิ่งกว่าเก็บจาก
 ของที่บรรทุกเข้าไปโดยเรือกำปั่นยี่มุ่น ฤเรือของประเทศที่โปรดให้
 ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง การซึ่งด้อยที่ด้อยทำเด่มอกันต่อกันเช่นนี้จะ
 ต้องมีผลไปตลอดโดยไม่จำเพาะ ว่าสิ่งของเช่นนี้จะตรงมาจากที่เดิม
 ของสิ่งนั้นฤจะมาจากที่แห่งอื่น ๆ ก็เด่มอกันทั้งสิ้น

ในอาการอย่างเดียวกันนี้ จะต้องทำให้เด่มอกันแต่ ในการที่
 เกี่ยวกับสิ่งของซึ่งบรรทุกออกไป เพราะฉะนั้นภาษีขึ้นในแต่ภาษีขา
 ออกจะต้องเสียเหมือนกัน เงินอนุญาตเก็บกูดการค้าขาย แต่คืน
 ภาษีคืนค่าที่บรรทุกกลับก็ต้องยอมให้เหมือนกัน ในอาณาจักรแต่
 อาณาเขตรของประเทศที่ทำสัญญาซื้อขายใดฝ่ายหนึ่ง เมื่อเวตาบรรทุก
 สิ่งของใด ๆ ซึ่งไม่ต้องห้ามตามกฎหมายออกไปจากที่นั้น ไม่
 จำเพาะว่าบรรทุกออกไปเช่นนี้ จะเป็นในเรือกำปั่นไทยฤยี่มุ่น

ฎาเรือของประเทศอื่น แต่ไม่จำเพาะว่าจะบรรทุกไปยังที่แห่งใด ๆ จะ
เป็นท่าเรือของประเทศที่ทำสัญญาให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ฎาเป็นท่าเรือ
ของประเทศอื่น ๆ ก็เสมอเหมือนกันทั้งสิ้น

ข้อ ๘ ห้ามไม่เก็บภาษีฎาค้าธรรมเนียม อย่างอื่น ฎาสูงขึ้นไป
ในจำนวนน้ำหนักตันที่เรือกำปั่นกัต ในค่าประภาคาร ฎาค้าเบ็ดค่าน
กัต ในค่านำร่อง ค่าห้ามเรือ บ้องกันโรคค่าช่วยเรือแต่ค่าของที่เสีย
ฎาอัมปวง กัต ฎาในค่าธรรมเนียมอย่างใด ๆ ที่เก็บในตำบลนั้น ๆ กัต
ณที่ท่าเรือแห่งใด ๆ ของกรุงสยามนั้น จากเรือกำปั่น ฎาณที่ท่า
เรือทั้งหลายของกรุงยี่ปุ่น จากเรือกำปั่นไทย ยิ่งกว่าที่เรือกำปั่นสำหรับ
ประเทศนั้นเอง เสียภาษีอยู่เป็นสามัญประมาณ ฎาที่เรือกำปั่น
ของประเทศที่โปรดให้ ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง เสียภาษีได้ อยู่ในการ
เหมือนกัน ณเวลานี้ ฎาค่อยไปภายหน้า ที่ท่าเรืออันเดียวกันนั้น การ
ที่ประพฤติกให้เสมอเหมือนกัน เช่นนี้ ถ้อยที่ต่าง ที่จะต้องใช้ไปถึงเรือ
กำปั่น ของฝ่ายนั้น ๆ ไม่จำเพาะว่าเรือนั้น จะมาถึง จากท่าเรือ แห่ง
ใด ๆ แต่ไม่จำเพาะว่า เป็นเรือ จะออกไปยังแห่งใด ๆ

ข้อ ๑๐ ใน การ ทั้ง ปวง ที่ เกี่ยว กับ การ เจ้าทอดท่า การ เบ็ดต้อง
การ ทอด อยู่ การ ขน ของ ตง แด่ชั้น จากเรือใน ท่า ทอดใน ถ้ำ หน้าใน อยู่
ใน หน ทาง หน้าใน ท่า จอด ฎาใน แม่น้ำ ของ อาณาจักร แด่อาณา เขต
ของ ประเทศ ทั้ง สอง ฝ่าย นี้ ฝ่ายหนึ่ง ต้องไม่ให้ ประโยชน์ แก่ เรือ ของ

08/10/2566

ประเทศนั้นเอง ฤๅแก่เรือของประเทศอื่น ๆ ในการซึ่งเป็นอย่างเดียวกันแล้ว จะให้แก่เรือของอีกฝ่ายหนึ่งเหมือนกันไม่ได้ด้วย

ข้อ ๑๓ เรือรบฤๅเรือค้าขายของประเทศที่ทำสัญญาใหญ่นี้ ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งซึ่งถูกรายฤๅมีเหตุทุกซ่ยากอย่างอื่น ๆ จำเป็นต้องเข้าบังอาศรัยในท่าเรือแห่งหนึ่งของประเทศอีกฝ่ายหนึ่งแล้ว ต้องยอมตามใจในการที่จะแต่งเรือใหม่ ณ ที่นั้น ในการที่จะหาเสบียงอาหารที่จำเป็นทุกอย่างแต่ในการที่ออกเรือต่อไปในทะเลนั้น โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมอันใดยิ่งกว่าที่เรือของประเทศนั้นจะเสียได้ แต่อย่างไร ๆ ก็ดี ถ้าเป็นการที่นายเรือค้าขายจำเป็นจะต้องจำหน่ายสินค้าส่วนหนึ่ง เพื่อที่จะได้เงินมาใช้จ่ายแล้ว นายเรือจะต้องทำตามข้อบังคับแต่พิศดในท้องที่ซึ่ง นายเรือ ได้ ไป ถึง อยู่ นั้น ด้วย

ถ้าเรือรบฤๅเรือสินค้าถ้าใดถ้าหนึ่งของประเทศที่ทำสัญญาใหญ่ใดฝ่ายหนึ่ง ได้ติดตันฤๅอับปางตามฝั่งทะเลของอีกฝ่ายหนึ่งแล้ว กำปั่นฤๅเรือเช่นนี้ กับทั้งเครื่องแต่งเรือแต่เครื่องภาชนะใช้สอยทงปวงสำหรับเรือ กับสิ่งของแต่สินค้าที่ช่วยมาได้จากเรือ ทั้งของสิ่งใด ๆ ที่พึงได้ ทงตมทะเล ฤๅเงินที่ขายของได้กับทั้งหนังสือที่คนพบบนเรือซึ่งได้ติดตันฤๅอับปางทั้งปวงนี้ ต้องส่งคืนให้แก่เจ้าของเรือ นายเรือฤๅผู้รับชำระเจ้าของเรือในเวลาที่มาเรียกรับไป ถ้าเจ้าของเรือ นายเรือฤๅผู้รับชำระเช่นนี้ ไม่อยู่ ณ ที่ตำบลนั้นแล้ว ของเหล่านี้ก็ควรส่งให้แก่กงสุลเยนเนอราต กงสุลไวซ กงสุล ฤๅพนักงานกงสุลฝ่ายสยาม

ฝ้ายยื่นมือขึ้น มีหน้าที่ อยู่ใน แวง ที่ เว็ คัด คั้น ฝ้าย อับปาง อยู่ นั้น เมื่อ มา เรียก รับ ไป ภายใน เวลา ซึ่ง กำหนด ไว้ ใน กฎหมาย ของ ประเทศ นั้น ๆ แด กง สู้ ต ก็ ตี เจ้า ของ เว็ นาย เว็ ฝ้าย ผู้ รับ ชูระ เช่น ว่า นี้ ก็ ตี คอง ไร เงิน แค่ เพียง ค่า ที่ คอง เก็บ รับ วิชา ดัม บัด นั้น กับ ทั้ง ค่า ช่ว เว็ แด ของ ที่ เสีย ฝ้าย อับปาง ฝ้าย ค่า อื่น ๆ ซึ่ง ควร จะ เสีย เหมือน กัน ในการ อับปาง ของ เว็ สำหรับ ประเทศ นั้น เอง

สิ่ง ของ แด สิ้น ค่า ที่ ช่ว มา ได้ จาก การ อับปาง นั้น ต้อง งค เว็ น ไม่ เก็บ ภาษี ศุค ตากร ทุก อย่าง ยก เสีย แค่ ที่ ได้ ปรากฏ ชาติ ว่า เบน ของ สำหรับ จำหน่าย ให้ หมด ไป จึง จะ คอง เสีย ภาษี ตาม ขรรม เนียม

ในการ ที่ เว็ ของ คน ใน บังคับ ประเทศ ที่ ทำ สัญญา นี้ ฝ้าย หนึ่ง ได้ คัด คั้น ฝ้าย อับปาง อยู่ ใน อาณาจักร แด อาณา เขต ของ ประเทศ อีก ฝ้าย หนึ่ง ถ้า เจ้า ของ เว็ ฝ้าย นาย เว็ ฝ้าย อื่น ที่ รับ ชูระ เจ้า ของ เว็ นั้น ไม่ได้ อยู่ ณ ที่ นั้น กง สู้ ต เยเนอราต กง สู้ ต ไว ชก กง สู้ ต ฝ้าย พนักงาน กง สู้ ต ของ ฝ้าย นั้น มี อำนาจ ที่ จะ เข้า ช่ว เบน ชูระ ว่า กล่าว เพื่อ จะ ให้ ได้ ช่ว เกอ หนุ น แก่ คน ใน บังคับ ประเทศ นั้น ตาม การ ที่ จำ เบน ถ้า เจ้า ของ เว็ นาย เว็ ฝ้าย ผู้ รับ ชูระ ของ เว็ นั้น อยู่ ณ ที่ นั้น คอง การ ให้ พนักงาน กง สู้ ต ช่ว ดัง ว่า มานี้ ก็ ช่ว ได้ เหมือน กัน

ข้อ ๑๒ เว็ รับ ของ ประเทศ ที่ ทำ สัญญา ใหญ่ นี้ ฝ้าย ใด ฝ้าย หนึ่ง จะ เข้า จะ อยู่ แด จะ ช่อม แซม เว็ ใน ทำ เว็ ที่ แห่ง ไต ใน ประเทศ อีก ฝ้าย หนึ่ง ซึ่ง ช่อม ให้ เว็ รับ ของ ประเทศ ที่ โปรด ให้ ได้ ประโยชน์ อย่าง ยิง เข้า

ไปแล้ว ไต่ เว็ รบ ทั้ง หาย นี คง ยอม ทำ ตาม ข้อ บังคับ ทั้ง หาย ด้วย เหมือน กัน แต่ ได้ มี เกียรติยศ มี ผล มี ประ โยชน์ แต่ มี การยกเว้น เหมือน กัน กับ ที่ ให้ มี อยู่ ใน บัด นี้ ฤๅ จะ ได้ ให้ มี ค่อ ไป ภาย หน้า แก่ บรรดา เว็ รบ ของ ประเทศ ที่ โปรต ให้ ได้ ประ โยชน์ อย่าง ยิ่ง

ข้อ ๑๓ ประเทศ ที่ ทำ สัญญา นี้ ทั้ง สอง ฝ่าย ยอม ตก ลง กัน ว่า ใน การ ที่ เกี่ยว กับ การ งาน คำขาย แด การ เติ น เว็ รบ นั้น ประ โยชน์ กว้าง ที่ โปรต ให้ ฤๅ การ ยก เว้น อื่น ไต่ ฤๅ ซึ่ง ประเทศ ที่ ทำ สัญญา นี้ ฝ่าย ไต่ ฝ่าย หนึ่ง ได้ อนุญาต ให้ แล้ว ฤๅ จะ อนุญาต ให้ ค่อ ไป ใน ภาย หน้า แก่ รัฐบาล ฤๅ เว็ รบ ฤๅ ดิน ค่ำ ฤๅ คน ใน บังคับ ฤๅ คน ชาว เมือง ประเทศ อื่น ๆ แล้ว ต้อง อนุญาต แล้ ไป ให้ แก่ รัฐบาล เว็ รบ ดิน ค่ำ คน ใน บังคับ ฤๅ คน ชาว เมือง ของ อีก ฝ่าย หนึ่ง นั้น โดย ทันทิ แต่ โดย ไม่มี ข้อ แดก เปลี่ยน กัน ด้วย ว่า เป็น ความ ประสงค์ ของ สอง ประเทศ ว่า การ งาน คำขาย แด การ เติ น เว็ รบ ของ ฝ่าย ไต่ ฝ่าย หนึ่ง นั้น อีก ฝ่าย หนึ่ง ต้อง ทำ ให้ ได้ เหมือน เหมือน กัน กับ การ ของ ประเทศ ที่ โปรต ให้ ได้ ประ โยชน์ อย่าง ยิ่ง นั้น ทุก อย่าง

ข้อ ๑๔ หนังสือ สัญญา นี้ ต้อง ใช้ กัน โดย ทันทิ ขณะ เมื่อ ไต่ แดก เปลี่ยน หนังสือ พระ บรม ราชา อนุญาต นี้ แต่ จะ ใช้ ไต่ อยู่ มี กำหนด ดับ ๒๒ แด ค่อ นั้น ไป จนกว่า จะ ดิน กำหนด ๒๒ นั้น ตั้ง แด่ วัน ซึ่ง ประเทศ ที่ ทำ สัญญา นี้ ฝ่าย ไต่ ฝ่าย หนึ่ง จะ ไต่ บอก แก่ อีก ฝ่าย หนึ่ง ว่า จะ เลิก สัญญา นี้ เสีย

ข้อ ๑๕ หนังสือ สัญญา นี้ ได้ ตั้ง ชื่อ กัน ภาษา ละ สอง ฉบับ ใน ภาษา ไทย ภาษา ยี่ บุน แด ภาษา อังกฤษ แต่ ถ้า จะ ปรากฏ ว่า มี เนื้อ ความ คลาด คัด กัน

กัน อย่าง ไต ใน ระหว่าง ภาษา ไทย กับ ภาษา ยี่ บุน แล้ว การ ที่ คจดต เคต้อน เช่น นี้ จะ ต้อง วิญจณัย ให้ ดำ เรีจ เค็ด ชาต ไป ตาม เนื้อ ความ ใน ภาษา อังกฤษ

ข้อ ๑๖ หนังสือ สัญญา นี้ จะ ต้อง มี พระ บรม ราชานุญาต แด่ หนังสือ พระ บรม ราชานุญาต นี้ ต้อง แดก เปลี่ยน กัน ณ ที่ กรุง เทพ มหานคร โดย เร็ว ที่ จะ กระ ทำ ได้

ใน การ ที่ จะ ทำ ให้ เป็น หตัก กาน มั่น คง ผู้ มี อำนาจ เค็ม ทัง ต้อง ผ่าย ไต ลง ชื่อ ประ ทับ ตรา หนังสือ สัญญา นี้ ไว้ เป็น ลัก คัญ

หนังสือ สัญญา นี้ ไต ทำ ภาษา ตะ ต้อง ฉบับ ดำ ภาษา รวม หก ฉบับ ณ กรุง เทพ มหานคร วันที่ ยี่สิบห้า เดือน กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก ๑๑๖ ตรง กับ วันที่ ยี่สิบห้า เดือน ที่ สอง คักราช ยี่ บุน แผ่น ดิน โมย ปี ที่ ๓๑ แด่ ศฤศศักราช ๑๘๘๘

เช่น	เทวะวงษ์ วัโรประการ	ประทับตรา
เช่น	อินะกะ กั มั่นชโร	ประทับตรา

บรรทักสัญญา

ใน ขณะ เมื่อ จะ ลง ชื่อ หนังสือ สัญญา ทาง พระ ราช ไม่ ครี ทาง คำ ขาย แด่ การ เติน เรือ ใน ระหว่าง กรุง สยาม กับ กรุง ยี่ บุน ณ วัน นี้ ผู้ มี อำนาจ เค็ม ของ ประเทศ ที่ ทำ สัญญา ไหญ่ ทัง ต้อง ผ่าย ไต ปฏิญญาณ ข้อ ความ สัญญา ไว้ ต่อ ไป ดัง นี้ ว่า

๑ รัฐบาล ผ่าย สยาม ยอม ให้ พนักงาน กงสุต ยี่ บุน ทำ การ มี อำนาจ

ศาล เห็น คน ไน บังคับ ยี่มุ่น ใน กรุง สยาม ไป จน กว่า จะ ได้ จัด ธรรมเนียม ใหม่ ใน ตุลาการ ให้ บริบูรณ์ แล้ว คือ ว่า จน ถึง เวลา ที่ ได้ ใช้ กฎหมาย พระ ธรรมศาสตร์ อาญา โทษ ๓ พระ ธรรมศาสตร์ กระบวน ข้าราชการ ความ อาญา ๓ พระ ธรรมศาสตร์ แห่ง พด เรือน เว้นไว้แต่ลักษณะดำมี ภริยา กับ ลักษณะ มรรฎก ๓ พระ ธรรมศาสตร์ กระบวน ข้าราชการ แห่ง ๓ กับ พระ ธรรม นุญ ศาล ยุติธรรม ทั้ง หตาย ๓

๒ รัฐบาล ยี่มุ่น ยอม รับ ให้ คน ไน บังคับ กับ เรือ กำปั่น ฝ่าย ยี่มุ่น ซึ่ง เข้า ไป ยิง กรุง สยาม กระทำ ตาม ข้อ บังคับ การ ค้าขาย แล พิกัด ศุลกากร ที่ ใช้ อยู่ใน กรุง สยาม ณ บัด นี้ ตาม ที่ เกี่ยว ข้อง กับ คน ไน บังคับ ฤาชา เมือง แล เรือ กำปั่น ของ ประเทศ อื่น ๆ ที่ มี หนังสือ สัญญา กับ กรุง สยาม

ขอ บังคับ แล พิกัด เช่น ว่า นี้ ต้อง เปน ที่ แก่ ไซ ใหม่ ได้ ใน เวลา เมื่อ กรุง สยาม ฤา กรุง ยี่มุ่น บอก ตวง นำ ให้ ทราบ กัน ว่า จะ ขอ แก่ สืบ ส่อง เดือน ก่อน แล้ว ก็ แก่ ไซ ได้

บรรดา เงิน พิษัย แด ค่า ปรับ โทษ ที่ ได้ ตง โทษ ผู้ กระ ทำ ผิด ข้อ บังคับ ฤา ข้อ ข้อ ความ ไน หนังสือ สัญญา ที่ ตง ข้อ กัน วัน นี้ ต้อง ตั้ง ให้ แก่ รัฐบาล ฝ่าย สยาม

๓ ข้อ ความ ถึง เกียง กัน อินโด ซึ่ง จะ เกิด ขึ้น เกี่ยว ข้อง กับ การ ที่ ศาล หมาย ฤา การ ที่ จะ กระทำ ให้ สำเร็จ ตาม หนังสือ สัญญา ที่ ตง ข้อ วัน นี้ ฤา เหตุการณ์ ที่ จะ มี ต่อ ไป ว่า กระทำ ผิด ข้อ สัญญา อย่าง ไต ๆ นั้น เมื่อ ได้ ปรึกษา กัน โดย ทาง ตรง เพื่อ ที่ จะ ให้ ตกลง กัน โดย เรียบร้อย ไม่ ไร้อันแล้ว

จะต้องยอม ยก ให้ กรรม การ คน กลาง วิญญู ฉัย แด การ ที่ คน กลาง เช่น ว่า นั
คัตดิน เบน อย่าง ไต ๆ รัฐบาล ทั้ง สอง ฝ่าย ต้อง กระทำตาม อย่าง นั้น ๆ

ทุก ประการ

ผู้ ซึ่ง เบน กรรม การ เช่น ว่า นั รัฐบาล ทั้ง สอง ฝ่าย ต้อง เต็ม ชัน โดย
ปลุกษาพร้อมกัน ถ้า ปลุกษาไม่พร้อมกันได้ ก็ ให้ ต่างฝ่ายต่าง เต็มคน
กลาง ช่าง ตะ คน หนึ่ง ถู ช่าง ตะ หลาย คน มี จำนวน เท่ากัน แล้วคนกลาง
ทั้ง หลาย ที่ ไต คง ชัน ดง นี้ ต้อง เต็ม ผู้ ช ชน ชน อีก คน หนึ่ง ด้วย

กระ บวน พิจารณา ของ คน กลาง นั้น ประเทศ ที่ ทำ สัญญา ทั้ง สอง ฝ่าย
ต้อง พร้อมกันกำหนด ชัน ไว้ ทุกครั้งทุกคราวไป ถ้าไม่พร้อมกันกำหนด ชัน ได้
แล้ว กรรม การ คน กลาง ก็ มี อำนาจ ที่ จะ กำหนด ชัน เอง ก่อน เวลา
พิจารณา ความ นั้น

ผู้ มี อำนาจ เต็ม ที่ จะ ลง ชื่อ ทาย หนึ่ง ชื่อ นึง สอง ฝ่าย ได้ ยิน ยอม
ตกลง กัน แล้ว ว่า บรรทุก สัญญา นี้ ต้อง ให้ นำ ไป เสนอ ยัง ประเทศ ซึ่ง ทำ
สัญญา ใหญ่ หนึ่ง ทั้ง สอง ฝ่าย พร้อม กัน กับ หนึ่ง ชื่อ สัญญา ด้วย แด ดง ดง กัน
ว่า เมื่อ หนึ่ง ชื่อ สัญญา ได้ มี พระบรม ราชานุญาต แล้ว ชื่อ ความ ทั้ง ปวง
ที่ ตก ลง ใน บรรทุก สัญญา ต้อง ถือ ว่า เป็น ที่ ทรง พระราชดำริ เห็นชอบ
ด้วย แล้ว เหมือน กัน โดย ไม่ จำ เบน ต้อง มี หนึ่ง ชื่อ พระบรม ราชานุญาต
ตาม แบบ อีก ต่อ ไป

ใน การ ที่ จะ กระทำ ให้ เป็น หลัด ถาน มัน ดง ผู้ มี อำนาจ เต็ม ทั้ง สอง ฝ่าย
ได้ ลง ชื่อ ประทศพร บรรทุก สัญญา นี้ ไว้ เป็น สำคัญ

บรรทมที่กัณฑ์ ๑ นี้ ทำที่ กรุงเทพมหานคร วันที่ ๒๕ เดือน
กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๖ ตรงกับศักราช ยี่สิบแปดพัน
ปี ที่ ๓๓ แด่คฤงศ์ศักราช ๑๘๘๘

เช่น เหวะวงษ์วโรประการ ประทับตรา

เช่น อินะคะกั มัณัโร ประทับตรา

ประกาศ

วิทยา ที่ดินริมถนนระหว่าง คลองผดุง กรุงเทพมหานคร

พระเจ้า น้อยยาเธอ กรมหมื่น นเรศวรฤทธิ เสด็จมาที่ กระทรวง
นครบาล รับพระบรมราชโองการ ได้เกล้า ๆ ทรง พระกรุณา โปรด
เกล้า ๆ ให้ ประกาศ ให้ทราบทั่วกัน ว่า

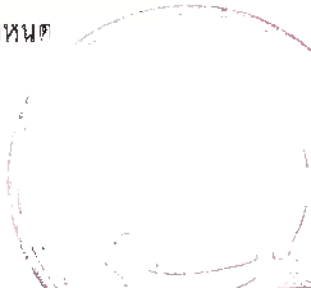
ถนน กรุงเทพมหานคร ริม คลองผดุง กรุงเทพมหานคร ซึ่ง ได้ทรง พระกรุณาโปรด
เกล้า ๆ ให้ กระทรวงโยธาธิการ คัดสร้าง ขึ้น เพื่อ เปิดหนทาง ให้มหาชน
เดินไปมา ทั้ง ใช้รถม้า ซึ่ง ย่นเวลา ในกิจ ชุระ ทั้ง ปวง ให้ สดวกเร็ว
ขึ้น แต่ เปิดช่อง ให้มหาชน ที่มี บ้าน เว้น อยู่ใน ท้อง ที่ นั้น ๆ ได้เกิด
ผลประโยชน์ ขึ้น จาก ที่ อัน มีถนน ขึ้น นั้น เป็นคุณแต่ประโยชน์ของมหา
ชนทั่วไป เจ้าพนักงาน ได้จับการ สร้าง ถนน เป็นลำดับ มาเป็น ตอน ๆ
ใน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๗ นี้ ถนน สายนี้ ตั้งแต่ ถนน เจริญกรุง จนตกกล้า
แม่น้ำ ส่วน ปากคลองของ ผดุง กรุงเทพมหานคร เห็น นั้น ก็จะเป็นหนทาง
เดิน สดวก ได้ตลอด แต่ ใน ระหว่าง เมื่อ เจ้าพนักงานสร้าง ถนน อยู่ตาม

ตำบ นน ที่ ริม คตอง ผดุง กรุงเกษม ซึ่ง เหลือ จาก ทำถนน แล้ว ผู้ มี
 ที่ บ้าน เรือน อยู่ ข้าง ใน ถนน บาง แห่ง บาง ราย อาไศรย ปลด สร้าง เรือน
 โรง แด กระท่อม ให้ ผู้ คน อาไศรย บ้าง ฤา เป็น ที่ ตำบล ชน ทำเด คำชาย
 ก็ ให้ เข้า เก็บ ผล ประโยชน์ เสีย บ้าง เรือน โรง แด กระท่อม ทั้ง หลาย
 ที่ มี ปราบฏ อยู่ นั้น รกรุงรัง ริมถนน ริม คตอง ไม่สะอาด ชักนำ ให้ เกิด
 สรรพสิ่ง ได้ โครก มี ชน ใน ที่ ดิน ให้ ผู้ เดิน ทาง เป็น ที่ รำคาญ ฤา ตกตง
 ไป ใน ตำบตอง ๆ ก็ ดิน เสีย ไป ทำ ให้ เสีย ประโยชน์ การ คำชาย ทาง
 เรือ แต่ ทำ ให้ เป็น ที่ เสีย ความ สง่างาม ของ พระนคร ด้วย หาสมควร
 ให้ เป็น อยู่ ตั้ง นี้ ไม่

จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ กรม ศุขาภิบาล ตรวจ จัด การ
 บำบัด รักษา ที่ ดิน ริม คตอง ซึ่ง เหลือ จาก สร้าง ถนน ต่อ ไป ให้ ที่ ชน นั้น
 พ้น จาก ความ รกรุงรัง ริมถนน ริม คตอง ไม่ ให้ เกิด สิ่ง ได้ โครก มี ชน
 ใน ที่ ดิน ฤา ตกตง ใน ตำบตอง ให้ เป็น ที่ เรียบ ร้อย สะอาด เจริญตา
 แก่มหาชน ที่ เดิน ทาง แด สดวก แก่ การ คำชาย กับ ทั้ง เป็น ที่ สง่างาม แก่
 พระนคร สืบ ไป กรม ศุขาภิบาล จะ ได้ จัด การ ใน ที่ นี้ ตั้ง แต่ วันที่ ๓
 กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ นั้น

บรรดา เรือน โรง แด กระท่อม ที่ มี ปราบฏ อยู่ ตั้ง แต่ ปาก คตอง ผดุง
 กรุงเกษม ด้านเหนือ จนถึง ๕ แยก คตอง มห่านาค ให้ เจ้า ของ เรือน
 โรง แด กระท่อม ทั้ง ปวง ระวัง ถนอม เสีย ให้ พ้น จาก ที่ ทน กำหนด

๑๙

แต่เรือน โรง ตัง แต่ดี แยก คดอง มหานาค คือ ไปจน ถึง ถนน เจริญ กรุง
นั้น ขณะนี้ ถนน บางตอน ยัง ไม่แล้ว ให้ หรือ ไว้ก่อน จน กว่าถนนจะ
แล้ว จึง ให้ กรม ศุขาภิบาล จัดการ เสร็จเสีย แต่โรง แยกกระท่อม ที่ รกสูงรัง
นั้น ให้ หรือ เสีย

อนึ่ง ที่ ดิน ระหว่าง คดอง ผดุง กรุงเกษม กับ ถนน กรุงเกษม ตัดออก
ไปนี้ ถ้า ผู้ มี ที่ดิน อยู่ข้างใน ถนน ประสงค์ จะใช้ ประโยชน์ การปลูก
สร้าง ฤๅการ ใด ๆ ใน ที่ เฉพาะ ตรงแนว น้ำที่ แห่ง นั้น ก็ ยอม ให้ ทำ ได้
แต่ ต้อง ทำตาม ความอนุญาต ของ กรม ศุขาภิบาล ถ้า ไม่ ทำตาม ให้ กรม
ศุขาภิบาล มี อำนาจ เข้า จัด ใน ที่ ดิน นั้น ได้ ให้ ที่ อัน นั้น เป็น ที่ สอด
เรียบ ร้อย

ประกาศ มา ณ วัน พุทธศักราชที่ ๒๓ กรกฎาคม วันวันโกสินทร ศก ๑๓๗
เป็น วันที่ ๑๐๘๔๕ ในรัชกาล บัตยบพูน

ประกาศ
กรมไปรษณีย์โทรเลข

ขอแจ้งความ ให้ มหาชนทราบทั่วกันว่า การ สร้าง สายโทรเลข
แยก จาก เมืองฝัไธย ไป เมืองสุวรรณโคต และเมืองสุโขไทย ตามที่ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ เจ้าพนักงาน ได้ จัดทำขึ้น บัดนี้ สำเร็จบริบูรณ์
แล้ว ได้ เปิด ให้ มหาชนส่ง ข่าวก ไปมา ตามธรรมเนียมการ โทรเลข ทั้งเมือง

ฉัวรทค โดทถถเมือง ศุไซไทย

ตั้งแต่วันที่ ๓๐ พฤษภาคม

รัตน

โกสินทร ศก ๑๓๗ แล้ว

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗

โดย รัชตั้ง พระเจ้า หนองยาเชก กรมหมื่นพิทยธำภพตมิชชาตา

เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ

(เช่น) ไปรดน้อย ชูวานรักษ์

เจ้ากรม ไปรดน้อย โทรเลข

ประกาศ

กระทรวงโยธา ธิการ

ด้วยเสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ กราบบังคม ทูล พระกรุณา ว่า
 ราชการ ในกรม ไปรดน้อยกับกรม โทรเลข ซึ่ง เป็น สองกรม อยู่ นั้น เป็น
 ราชการ ประเภท เดียว กัน หากควร จะแยก เป็น สอง กรม ไม่ อีก ประการ
 หนึ่ง หลวง โทรเลขชุกรการี เป็นผู้ชำนาญ ใน วิชาการ โทรเลข ทำการ
 ใน ทาง วิชา ได้ ดี ปรากฏแล้ว แต่ ต้อง เป็น กังวอด อยู่ ด้วย การ บังคับ
 บัญชา ราชการ ใน กรม ทั้ง ไป จึง ไม่มี เวลา สามารถ จะกระทำราชการ
 ตาม คุณวิชา ให้ เต็ม ภาคภูมิ ความรู้ แห่ง ตน ได้ ถ้า ได้ รวม กรม สอง
 กรม นี้ เป็น กรม เดียว กัน ราชการ ก็ จะ ได้ ดำเนิน ไป โดย สดวก ดั่ง
 ขึ้น จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้
 รวม กรม ทั้ง ๒ นี้ เป็น กรม เดียว เรียกว่า กรม ไปรดน้อย โทร เลข ตั้ง แต่
 บัด นี้ ไป

ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ หาดวง ไพร่สนีย ชูวานุรักษ์ เป็น
 ผู้บังคับบัญชาการ ทัวไป ในหน้าที่เจ้ากรมไพร่สนียแต่โทรเดช ทรงพระ
 กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ หาดวงโทรเดชชูระการี มีตำแหน่งเป็นที่ปลุกษา
 ใหญ่แต่เป็นผู้ฝึกสอนแนะนำ ฝ่ายทาง โทรเดช ทัวไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม รวัน โกลสินทร ศก ๑๓๗

(ลงพระนาม) พิตยตาทพตมิชิตา

เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ

ประกาศ กระทรวงนครบาล

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นนครสวรรค์ศักดีพินิต เสนาบดีกระทรวง
 นครบาล ประกาศแก่มหาชนทั้ง หาดย ที่ตั้งทำนาอยู่ในจังหวัดมณฑล
 กรุง เทพ ฯ ให้ทราบทั่วกันว่า การเก็บเรียกเงินทางเข้าค่านาในมณฑล
 กรุง เทพ ฯ ตามที่เคยเปิดแต่สมัยในรัชกาลโบเสร์จ ให้แก่ราษฎรซึ่งนำ
 เงินมาเสียค่านานั้น บัดนี้มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ฯ
 ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ยก
 เด็กการเปิดแต่สมัยนั้นเสีย โปรดเกล้า ฯ ให้กระทรวงนครบาล จัด
 การเก็บเงินค่านา ตั้งแต่จำนวน รวัน โกลสินทร ศก ๑๓๖ เป็นต้นไป ใน
 ส่วน กรุง เทพ ฯ ให้พระยาอินทราธิบดีสีหราชรองเมืองรองอธิบดีกรมกอง
 ตระเวร ประทับตราหลังใบเสร์จแทนแต่สมัย ให้ราษฎรเป็นสำคัญ
 ส่วนหัวเมือง ให้ผู้ว่าราชการเมืองประทับตราหลังใบเสร์จให้ราษฎร

แทนแต่ตมบี่ ถ้าราษฎรในแขวงใด นำเงิน หาง เข้าค่า นามาชำระ ต่อ
 เจ้าพนักงาน มีตราพระยาอินทราธิบดีสีหราชรองเมือง แต่ผู้ว่า
 ราชการ เมืองใน แขวง นั้น ๆ ประทับ หลังใบเสร็จ เป็นสำคัญแล้ว ก็ให้ เชื้อ
 ฟัง เป็น หลัก ถาน ใน การ ที่ ได้ เสีย เงิน ค่า นานี้ แล้ว นั้น

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗

ประกาศ ตั้ง ศาล ยุติธรรม มณฑล ภูเก็ต

มี พระบรมราชโองการ ดำรัส เห็น เกิดว่า ตั้งว่า เมื่อ รัตนโกสินทร
 ศก ๑๑๕ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ตั้ง ข้าราชการ พิเศษ จัด
 การ ศาล ยุติธรรม ตาม หัว เมือง ความแจ้ง อยู่ใน ประกาศ พระราช
 บัญญัติ ตั้ง วันที่ ๒๐ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๕ นั้น แล้ว

บัดนี้ ทรง พระราชดำริ เห็น ว่า ควร จะตั้ง มือ ทำการ จัด ตั้ง ศาล ยุติ
 ธรรม มณฑล ภูเก็ต ตาม พระบรมบัญญัติ ศาล หัว เมือง ได้ อีก ตำแหน่ง หนึ่ง จึง
 มี พระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้ พระยาประชาชีพบริบาล
 พระ นริศร์ ราชกิจ ข้าราชการ ข้าราชการ เป็น ข้าราชการ พิเศษ ตาม ตำแหน่ง อีก
 นาย หนึ่ง มีชื่อ เตอวี ช่มง หนึ่ง มีหน้าที่ ตาม พระราชบัญญัติ ใน มาตรา ๒
 มี อำนาจ ตั้ง ศาล ยุติธรรม มณฑล ภูเก็ต เต็มตาม พระราชบัญญัติ ข้าราชการ
 พิเศษ ทุก ประการ

ประกาศ มา วันที่ ๘ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗

ประกาศ กรม ศุขาภิบาล

ใน การสร้าง ถนน ตำบล ตรอก ดินสอ

พระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ ผู้บัญชาการ กรม ศุขาภิบาล รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ ทราบทั่วกัน ว่า ตั้งแต่ ถนน เือง นคร ต่อมา กับ ถนน รอบพระนคร ตรง มา อ้อมไป ตาม ถนน บำรุง เมือง จน จุดถนน รอบพระนคร นั้น เนื้อที่ในจังหวัดนี้ กว้างใหญ่เป็นอันมาก ส้มควร จะมีถนนให้ เป็นทางใหญ่ เพื่อ เปิดหนทางให้มหาชนเดินไป มา ทั้ง ใช้รถม้า ย่น ระยะทาง แล เวลา ในกิจ ชุระ ทั้ง ปวงได้สะดวกยิ่งขึ้น แล เปิดช่องให้ ชน ทั้ง หลายน ที่ ตั้งบ้านเรือน อยู่ในจังหวัดนี้ ได้ เกิดผลอัน จะได้รับ จากที่ อันมี ถนน ชน นั้น เป็นคุณ ประโยชน์ แก่อาณา ประชา ราชรัฐ ทั่ว หน้า กับ ทั้ง จะได้เป็นที่ สร้างงาม แก่พระ นคร สืบไป

จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ เจ้าพนักงาน กรม ศุขาภิบาล ตรวจทำแผนที่ฯ ส้มควร จะ ตัดถนน ด้าย ที่ ถัดจาก นั้น ออก กว้าง นั้น เจ้าพนักงาน กรม ศุขาภิบาล จึงได้ ละ ตรวจทำแผนที่ ตั้งแต่ตรอก ดินสอ ผ่าน ล้วน ตัดดินไป ออกวัด รังษีสักวาจาศ์ ประจบ ถนน รอบพระ นคร อันเป็น ทาง เล่า อยู่ท่าม ถัดจาก ท้อง ที่ ตำบล นี้ แล นำ ความ ชน กราบ บังคม ทูล พระ กรุณาโปรดเกล้าฯ พระราช ทานพระ บรมราชานุญาต ให้ ละ ตัดถนน ด้าย นี้ ตามแผนที่ นั้น โดยยาว ๒๓ เส้น กว้าง ๖ วา ๒ ศอก หรือ ๓๓ เมตร กำหนด เจ้าพนักงาน กรม ศุขาภิบาล จะได้ ตั้ง มีด

ตรวจ บั๊ก เซกตร ถนน สายนี้ ตั้งแต่วันที่ ๓ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗
 เปน ต้นไป ถ้าบ้านเรือนของผู้หนึ่งผู้ใด อันจะต้อง ถูก ถนน สายนี้ ผ่าน
 ไปตามแผนที่ เจ้าพนักงาน จะ ทรูย เซกตร ถนน แต่ นำ ประกาศไป บัดได้
 ให้ทราบแล้วนั้น ให้ผู้เป็นเจ้าของ บ้านเรือน ที่ต้อง ถูก เซกตร ถนน หรือ
 ถนน เรือนโรง ของ ตนไปภายใน กำหนด ถ้าพ้น กำหนดแล้ว ยัง มิได้ หรือ
 ถอนไป เจ้าพนักงาน กรม ศุขาภิบาล ก็จะได้ จัด หรือ ถอน เสียเอง
 แต่ผู้เป็นเจ้าของ ที่ จะต้อง เสียค่า บวดย การ ให้แก่เจ้าพนักงาน ที่ต้อง
 จัด การ นั้นด้วย แต่ ถ้าผู้ใดซึ่ง เปน เจ้า ของ ที่ใน ที่ ๆ ถนน จะ ผ่านไป นั้น
 ถ้าเนื้อ ที่ ยังมี อยู่ จะ ปลด สร้าง เรือน โรง ขึ้น ให้ เปน ประโยชน์ ต่อไป ก็
 ให้ ปลด ได้ แต่อย่าให้ ตวง ต้า เซกตร ถนน ที่ เจ้าพนักงาน ได้ บั๊ก ไว้ แล้ว
 หรือ ถ้ามีความ ดัง ใดย่างไร จะ ขอให้ เจ้าพนักงาน ไปกะ ให้ ด้วย ก็ได้
 อนึ่ง ถ้าผู้หนึ่งผู้ใด อยากร จะ ทราบ กำหนด เซกตร ใน แผนที่ ถนน ซึ่ง เจ้า
 พนักงาน ได้ กะ ไว้ แล้ว ให้ ชัด เจน ก็ให้ มา ขอ ตู ณ ที่ ว่า การ กรม ศุขา
 ภิบาล กระทรวง นคร บาด เจ้าพนักงาน จะ รับผิดชอบ ให้ ทราบ โดย
 เตอียต ทุก อย่าง ตาม ประสงค์ ตั้ง แต่ เวลา บ่าย ๒ โมง ถึง ๓ โมง ทุก วัน
 เว้น แต่ วัน พระ เท่านั้น

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๓ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ เปน
 วันที่ ๑๐๗๗๖ ในรัช กาด บัดยูนนี้

ประกาศ

แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติ
จัดการป้องกันกาฬโรค

ตั้งวันที่ ๑ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

ด้วยบัดนี้ใช้กาฬโรคอันเป็นโรคติดต่อกันได้ในเมืองฮ่องกงนั้นดังบาดแล้วเป็น การสมควรเปลี่ยนแปลงแก้ไข ประกาศเพิ่มเติม พระราชบัญญัติจัดการป้องกันกาฬโรค ซึ่งตั้งวันที่ ๑ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗ อันได้แก้ไขเพิ่มเติมประกาศพระราชบัญญัติ ตั้งวันที่ ๗ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗ นั้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกข้อ ๒ และ ๓ ในประกาศที่ออกชื่อมาแล้วนั้นเสีย แต่ให้ตราพระราชบัญญัติ ดังข้อ ๒ และข้อ ๓ ดังมีต่อไปนั้นขึ้นใช้แทน คือ

ข้อ ๒ เว้นแต่หนึ่งตำโค ซึ่ง ออกจากเมืองซัวเถา มาถึง น่านน้ำสยาม ในวันหรือในภายหลังวันที่ได้ประกาศพระราชบัญญัตินี้ ต้องแวะจอดที่เกาะไผ่ แต่ก่อนที่จะได้ รับบน อนุญาต ของ ตำน บัอง กันโรครกษยัน ตราย ให้โดยเข้ามาได้ นั้น ต้อง รอพัก อยู่ กว่าจะครบกำหนด เวลา ๙ วันเต็ม นับ ตั้งแต่วันที่ได้ออกจากเมืองซัวเถา

๑๑/1๒/2566

ข้อ ๓ เว้นแต่หนึ่งดำใด ซึ่ง ออกจาก เมือง ชอง กง หรือ เมือง
 ทำใด ๆ ใน ประเทศ จีน ยก เว้น แต่ เมือง ซัวเถา เมื่อ มา ถึง หน้า น้ำ ดงยาม
 ใน วัน หรือ ภาย หลัง วัน ที่ได้ ประกาศ พระราช บัญญัติ นี้ ต้อง แวะ จอด
 ที่ เกาะไม้ แต่ ต้อง รอ พัก อยู่ ที่ นั้น จน ถึง เวลา ที่ เจ้า พนักงาน แพทย์
 จะ ไล่ ชน ไป ตรวจ บน เรือ แต่ ออกไป ขน ญาติ ของ ท่าน บ่ อภัย ภัย โศก ภัย
 คราย แต่ วจิ ให้ เสย เข้า มา ได้

บรรดา ข้อ อื่น ๆ นอก จาก ข้อ ๒ และ ข้อ ๓ ใน ประกาศ จัด การ บ่ อภัย
 ภัย โศก ตั้ง วันที่ ๘ เมษายน รัตน โกสินทร ศก ๑๑๗ นั้น ให้ คง เป็น อัน
 ใช้ ได้ ตาม ประกาศ นั้น ตลอด ทุก ประการ

ประกาศ มา ณ วัน อาทิตย์ ที่ ๑๔ สิงหาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๑๗ เป็น
 วันที่ ๑๐๘๖๘ ใน รัชกาล บั ตยุ บัน นี้

ประกาศ เก็บเงิน ค่า ราชการ
 รัตน โกสินทร ศก ๑๑๗

ด้วย มี พระบรม ราช โองการ โย พระบาท สมเด็จ พระปรเมนทร มหา
 จุฬาลงกรณ์ พระจุลจอม เสด็จ เจ้า อยู่ หัว ดำริดี เห็นว่า ทรง
 พระราช ดำริ เห็นว่า ทุก วัน น ราษฎร ใน หัว เมือง มณฑล นคร ศรี
 ธรรมราช แต่ มณฑล ชุมพร ยัง ต้อง เสีย เงินค่า ราชการ ประจำปี ไม่ ได้ มาก
 อย่าง มาก เสีย ถึง ๘ บาท อย่าง น้อย เสีย เพียง ๓ บาท ๓๒ อัฐิ ที่ ยก เว้น
 ไว้ ไม่ ต้อง เสีย โดย ไม่ สมควร แก่ เหตุ ผล ที่มี อยู่ เป็น อัน มาก ทรง พระราช

ดำริเห็นว่า หอเมือง ๒ มณฑล นั้น การ ทำ มา ค่า ขาย ยัง อด คดี ควร จะ
เก็บ ค่า ราชการ แต่ พอ ดม ควร แก่ กำ ตั้ง แล ให้ เสริม อ หน้า กั้น จึง ทรง พระ
กรุณา โปรด เสด็จฯ ให้ ตรี พ ระ ราช บัญ ญัต ติ ใ ด ตั ง นี้

มาตรา ๑ ตั้ง ตั้งแต่ ศก ๓๓๗ เป็น ต้น แต่ ต่อ ไป ให้ เก็บ ค่า ราชการ แก่ ชาย
ฉกรรจ์ ซึ่ง มี อายุ แก่ ๑๘ ปี จน ถึง อายุ ๖๐ ปี คน หนึ่ง บ ะ ๒ บาท

มาตรา ๒ ให้ เสนา บ ัต ติ กระจ ทร วง พระ ค ด้ ง มหา ด ม บ ัต ติ มี อ ำ น าจ ที่ จะ
ตั้ง ขอ บ ัง ค ม จ ัด การ ตาม พระ ราช บ ัญ ญัต ติ นี้ ให้ เรียบ ร้อย ด ม ค วร แก่ การ
ใ น ท้อง ที่

มาตรา ๓ ให้ เสนา บ ัต ติ กระจ ทร วง พระ ค ด้ ง มหา ด ม บ ัต ติ แล เสนา บ ัต ติ
กระจ ทร วง มหา ต ไ ท ย เป็น เจ้ น ำ ที่ ร ัก ษ า การ ให้ เป็น ไป ตาม พระ ราช
บ ัญ ญัต ติ นี้ จง ทู ก ประการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓๓ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๓๓๗ เป็น
วันที่ ๓๐๘๖๒ ในรัชกาล มีศักราชนี้

ขอ บ ัง ค ม

ใ น การ เก็บ เงิน ค่า ราชการ แผ่น ดิน

๑ เงิน ข้ำ ราชการ แผ่น ดิน นี้ ให้ ที่ ว่า การ เมือง ออก ค่า ตั้ง ให้ กรม การ
อำเภอ เป็น ผู้ เก็บ เรียก ตั้ง แต่ เดือน เมษายน แต่ ให้ แล ด้ วั จ ใน ภาย ใน
เดือน สิงหาคม ๒๕๖๖ วั จ ที่ จะ เก็บ น น ให้ ทำ ตั ง นี้ คือ

ก ให้ผู้ใหญ่บ้าน ยื่น บัญชี คน ฆกรรจ ใน ท้อง ที่ ของ ตน ให้ สิ้นเชิง ตาม บัญชี ล้ม โศครว ที่ มี อยู่ แล้ว หรือ ถ้า มี ชาย ฆกรรจ อายุ ครบ กำหนด ๑๘ ปี ขึ้น ใน ท้อง ที่ ของ ตน อีก ก็ ให้ บวก ลง ใน บัญชี ถ้า คน ตาย ก็ ให้ หัก ขึ้น ต่อ กำนัน แต่ ให้ มี ทาน บณ กำกับ มา ด้วย

ข เมื่อ ผู้ใหญ่บ้าน ยื่น บัญชี เสร็จ แล้ว ให้ กำนัน นำ บัญชี ยื่น ต่อ กรมการ อำเภอ ฉบับ หนึ่ง แล้ว ให้ กำนัน ทำ ทาน บณ ได้ ต่อ กรมการ อำเภอ ว่า คน ฆกรรจ ใน ท้อง ที่ ของ ตน สิ้น หหมด เพียง เท่านั้น

ค บัญชี ที่ กำนัน จะ ยื่น ต่อ กรมการ อำเภอ นี้ ให้ แวด เสร็จ ใน ภายใน เดือน พฤษภาคม

ข เมื่อ กรมการ อำเภอ ได้รับ ราย บัญชี จาก กำนัน แล้ว ให้ ยึด บัญชี นั้น ไว้ แล้ว ให้ ประทับตรา ตำแหน่ง กรมการ อำเภอ ลง ใน ใบ เสร็จ เท่า บัญชี ที่ ยื่น ส่ง ไป ให้ กำนัน ๆ ต่อก ซื่อ ลง ใน ใบ เสร็จ ประทับตรา อีก ดวง หนึ่ง แล้ว ให้ ผู้ใหญ่บ้าน นำ ลูกบ้าน มา เสีย เงิน ต่อ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้อง ลง ชื่อ ใน ใบ เสร็จ นั้น เปน พยาน ด้วย

ง หรือ ถ้า เปน ระยะทาง ไกล ลูกบ้าน ไม่ ยาก จะ มา เสีย เงิน ที่ กำนัน จะ มอบ เงิน ให้ ผู้ใด ผู้หนึ่ง ที่ ตัว ใจ ได้ นำ เงิน มา เสีย แดง รับ ใบ เสร็จ แทน ก็ได้

จ เมื่อ กำนัน ได้ รับ เงิน ไว้ พรอม เสร็จ ทุก ๆ ผู้ใหญ่บ้าน แล้ว ให้ รับ นำ เงิน ส่ง ต่อ กรมการ อำเภอ พรอม ด้วย หัว ชั่ว ตัว ใบ เสร็จ ถ้า มี เหตุ ขัด ของ ประการ ใด ก็ ให้ ทำ รายงาน ชี้แจง ต่อ กรมการ อำเภอ ด้วย พรอม กัน

๒ ถ้า กำนันได้นำเงิน มาตั้ง ต่อ กรมการ อำเภอแล้ว ให้ กรมการ อำเภอ ตั้งตัวเงิน มายัง คลังเมือง หรือ คลังมณฑล รายเดือน ตามแบบบัญชี

๓ ราษฎรใน ท้อง ที่ใด ที่ เป็น คน อนาคตไม่ สำ มารถ จะเสีย เงิน ค่า ราชการ แผ่น ดิน ได้ จริง ๆ ก็ให้ กรมการ อำเภอ ตั้ง กำนัน ทำบัญชี รายชื่อ ราย ค่าบด ตั้ง มา ยัง ที่ กรมการ อำเภอ กรมการ อำเภอ ตั้ง ต่อ มา ยัง ที่ ว่า การ เมือง เพื่อ ได้รับ ค่า ตั้ง ก่อน

๔ ถ้า ราษฎร คนใด ขัด ขืน ไม่ยอม เสีย เงิน ค่า ราชการ แผ่น ดิน ให้ กำนัน เกาะ ราษฎร คน นั้น ตั้ง ที่ ว่า การ อำเภอ ห้าม มิให้ เรียก ค่า เกาะ หรือ ค่า ชกรรม เนียม อย่าง อื่น อีก เป็น อัน ขาด

๕ ใน การ เก็บ เงิน ค่า ราชการ นี้ เป็น นำ ที่ ของ กรมการ อำเภอ จะ ต้อง เป็น ชุระ ตระกูล ๑๓ ผู้ ใหญ่ บ้าน แด่ กำนัน ใน การ เก็บ เงิน ค่า ราชการ โดย กวด ขัน อย่า ให้ หดะ หลดวม หรือ บิด บัง ใน การ เก็บ เงิน อย่างใด อย่าง หนึ่ง ได้

๖ กำนัน แด่ ผู้ ใหญ่ บ้าน จะ ได้รับ พระราชทาน ส่วน ๑๓ ร้อย ละ ๔ คือ กำนัน ๑ ส่วน ผู้ ใหญ่ บ้าน ๓ ส่วน แต่ เงิน ส่วน ดิน นี้ ให้ กรมการ อำเภอ หัก ให้ ต่อ เมื่อ ได้รับ เงิน แด่ บัญชี แล้ว

ประกาศ ใช้ เบี้ย สตกี ของ ชาว

มี พระบรม ราช โองการ ใน พระ บาท สมเด็จ พระ ปรมินทร มหา จุฬาลงกรณ์ พระ จุฑจอม เสด็จ เจ้า อยู่ หัว ให้ ประกาศ แก่ ประชาชน ทั้งหลาย ให้ ทราบ ทัด กัน ว่า

วิธีใช้ เบี้ย ย่อย แต่ ก่อน มา โดย นิยม ราคา ๘๐๐ เบี้ย เป็น เพลง,
 ด้อง เพลง เป็น ดั่ง, ลี ดั่ง เป็น บาท ส่วน ตัว เบี้ย ย่อย ที่ ใช้ อยู่ใน บัญชี นั้น
 คือ เบี้ย ของ แดง ชัก (ด้อง ไพ) เสี้ยว (ไพ) อัฐ โสฬส (ตต) มี ตรา เป็น
 อักษร จ, ป, ร, มี ตรา จตุ มงกุฏ อยู่ บน ตัว จ, มี หนังสือ ว่า กรุง สยาม
 รัชกาล ที่ ๕ หน้า หนังสือ มี ใบ โขย พฤษัก ผล รอบ เป็น พวง มา โดย ใน วง
 มา โดย มี อักษร บอก ชื่อ แดง ราคา ซึ่ง ได้ ประกาศ ให้ ใช้ แต่ บัญชี สืบ ตัก
 ศักราช ๑๒๓๗ แต่ บัญชี ชั่วศึก ๑๒๓๘ นั้น แดง เบี้ย ของ แดง อีก ชนิด หนึ่ง
 มี แต่ เสี้ยว (ไพ) อัฐ โสฬส (ตต) หน้า หนังสือ มี ตรา พระบรม รูป มี อักษร
 ด้อม รอบ ว่า "จุฬาลงกรณ์ ป, ร, พระจุลจอมเกล้า เจ้ากรุง สยาม"
 อีก หน้า หนึ่ง มี รูป พระสยาม เทวา ชีราช คือ ขาว พระกร หนึ่ง บน ใต้ ซึ่ง
 ได้ ประกาศ ให้ ใช้ แต่ บัญชี พศ จตุ ศักราช ๑๒๔๘ นั้น เป็น ราคา ตาม
 มาตรา เดิม วิธี ทำ บัญชี ก็ ดัง เป็น ดั่ง ชั่ง คือ ชั่ง, บาท, อัฐ,
 ๖๔ อัฐ หรือ ๖๔๐๐ เบี้ย เป็น บาท ๑, ๘๐ บาท เป็น ชั่ง ๑ เมื่อ พัน ชั่ง ขึ้น
 ไป จึง นับ เป็น เรือน ร้อย เรือน พัน โดย ลำดับ บัด นี้ กระบวน บัญชี แดง
 เป็น ระ เบี้ย ใหม่ ใช้ ดัง แต่ ด้อง ชั่ง คือ บาท แดง ต่าง ทั่ว นั้น คิด ราคา
 เป็น ส่วน ร้อย แห่ง บาท เพื่อ ได้ เป็น การ หัก จำนวน เลข แต่ คิด ง่าย ชั้น
 คือ ๑๐๐ ต่าง ทั่ว เป็น บาท ๑ แต่ ต่อ ตัว เลข ขึ้น ไป เป็น ลิบ เป็น ร้อย ไม่
 ต้อง หัก ต้อง ทอน เป็น การ ง่าย แดง รวด เร็ว กว่า อัฐราคา เดิม เหตุ ฉะนั้น จึง ทรง
 พระ กรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ สืบสร้าง เบี้ย ต่าง ทั่ว ทำ ด้วย ทอง ขาว เป็น ๔ ขนาด
 หน้า หนึ่ง มี ๘/10/๕66 มี อักษร ว่า สยาม ราช อาณา จักร ศก ๑๓๒

เหมือนกันทั้ง ๔ ขนาดๆ ที่ ๑ คันหนึ่ง มีตัวอักษรว่า ยี่สิบสี่ตัว แต่
 มีเลข ๒๐ ตัวใหญ่อยู่กลาง เป็นราคา ๒๐ สี่ตัวใช้ ๕ อัน เป็นเงิน ๑ บาท
 ขนาดที่ ๒ มีอักษรว่า สิบสี่ตัว มีเลข ๑๐ ตัวใหญ่อยู่กลาง ราคา
 ๑๐ สี่ตัวใช้ ๓๐ อัน เป็นเงิน ๑ บาท ขนาดที่ ๓ มีอักษรว่า ห้า
 สี่ตัว มีเลข ๕ ตัวใหญ่อยู่กลาง ราคา ๕ สี่ตัวใช้ ๒๐ อัน
 เป็นเงิน ๑ บาท ขนาดที่ ๔ มีอักษรว่า สองสี่ตัว มีเลข ๒
 ตัวใหญ่อยู่กลาง ราคาสอง สี่ตัวใช้ ๕๐ อัน เป็นเงิน ๑ บาท

เบี้ยสี่ตัวทอง ขาวนี้ ได้ทำปณิต เรียบร้อยดีขาด ปราศจากความ
 เบื่อหน่าย แต่เป็นของเบาซึ่งจะถือไปได้ โดยราคา มาก เพื่อเป็น
 ประโยชน์แก่การซื้อขายจ่ายแจกทั่วไป ดีกว่าเบี้ยทองแดงที่ได้ใช้อยู่
 แต่ก่อน แต่เบี้ยทองแดงต้องชนิด ที่ได้ประกาศให้ใช้มาแต่ก่อนนั้น
 ก็ให้จำหน่ายใช้ด้วยคงราคาอยู่อย่างเดิม ไม่เปลี่ยนแปลงแก้ไขอันใด
 แต่ให้ใช้ปะปนกัน กับเบี้ยสี่ตัวทอง ขาว แดง เปลี่ยนกันไปตามราคา
 ซึ่งได้กำหนดไว้แล้วนั้น ถ้าผู้ใดมีเบี้ยสี่ตัวทอง ขาว ประสงค์จะแจก
 เบี้ยทองแดง หรือเงินก็ได้ หรือมีเงินจะแจก เบี้ยสี่ตัวทอง ขาวก็ได้
 หรือมีเบี้ยทองแดง จะแจกเงิน หรือเบี้ยสี่ตัวทอง ขาวก็ได้ ให้มา
 ขอแลกที่ พระคลังมหาสมบัติในเวลาที่เปิดทำการนั้น จะรับแลกเต็ม
 ตามราคาที่กำหนดไว้ ไม่มีลดหย่อนอันใด

เบี้ยสี่ตัวทอง ขาวนี้ กำหนดให้ราษฎรรับซื้อจ่ายแจกแก่กัน
 ตั้งแต่วันที่ ๒๓ กันยายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๓๗ เป็นต้น แต่ต่อไปตาม
 พิกัดอันกล่าวแล้วทุกชนิด เหตุนี้

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๓ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๓๗ • เป็น
 วันที่ ๐๘/๑๐/๒๕๖๖
 วันที่ ๑๐๗๗๕ ในรัชกาล บัตยบพูน

ประกาศเปลี่ยนตำแหน่งเสนาบดี

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นชอบเกล้า ฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า ตั้งแต่ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้พระเจ้า น้อย ยาเธอ กรมหมื่น มหิศรราชหฤทัย เสด็จไปรับ ราชการ ใน นานี้ ที่ ตำแหน่ง เสนา บัติ กระทรวง พระคลัง มหา สมบัติ แล้ว ยัง หาได้ ทรง คั่ง ตำแหน่ง เสนา บัติ กระทรวง ว่างไม่ เป็น แต่ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้พระเจ้า ตุก ยาเธอ พระองค์ เจ้า ประวิตรวิมล โนดม รับ ราชการ แทน เสนา บัติ กระทรวง ว่าง อยู่ บัด นี้ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้พระเจ้า น้อย ยาเธอ กรมหมื่นพิทยตาวงศ์ ภูมิจาตา เสนา บัติ กระทรวง โยธาธิการ มา รับ ราชการ ถดอง พระเดชพระคุณ ตำแหน่ง ที่ เสนา บัติ กระทรวง ว่าง

อนึ่ง ตำแหน่ง เสนา บัติ กระทรวง โยธาธิการ ซึ่ง ว่าง อยู่ นั้น ทรง พระราช ดำริห์ เห็น ว่า พระยา เทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ ผู้บัญชา การ กรม ศุขาภิบาล สม ควร จะ ถดอง พระเดช พระคุณ ได้ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ พระยา เทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ เป็น ตำแหน่ง เสนา บัติ กระทรวง โยธาธิการ ส่วน ราชการ ใน นานี้ ที่ กรม ศุขาภิบาล ก็ ให้ คง เป็น ผู้ บังคับบัญชา อยู่ ด้วย ตาม เดิม

ส่วน ตำแหน่ง สภานายก รัฐมนตรี ซึ่งเป็นตำแหน่งสำคัญ นั้น ทรง
 พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้หม่อมเจ้าอติงคาร เป็นสภานายกรัฐมนตรี
 ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๘ กันยายน วันโกสินทร ศก ๑๓๗ เป็น
 วันที่ ๓๐๘๐๕ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศ พระราช นิยม เรื่อง เวลา

ด้วย พระเจ้า ๒๖ ยาชอ กรมหมื่นพิทยตาทิ พฤมิ ชาดา เสด็จบตี
 กระทบวง วิ่ง รับพระบรมราชโองการได้เกล้า ฯ ทรง พระกรุณา
 โปรดเกล้า ฯ ตั้งว่า ขรรมนิยม มาต หมายถึง แต่ก่อน ดำหรับ การ
 พระราช พิ ฤ การ เสด็จ พระราช ดำเนิน ทั้งปวง การ กำหนดเวลา
 เป็นแต่เจ้าพนักงาน กำหนด ไปโดยลำพัง มัก เค็ดอน คดาค กระทบ ทำให้ผู้น้อย
 ต้อง มา คอย เสด็จ เวลา การ งาน อยู่ นาน ๆ บางที พระราช ทาน กำหนด
 เวลา ที่ แน่นนอน ให้เจ้าหน้าที่ ทั้งปวง มัก เติม เตื่อ เข้าใจ เสด็จ ว่า เป็น
 เวลา ที่ เจ้าพนักงาน หมายถึง มา คง จะต้อง มา คอย นาน ๆ ก็ มัก เค็ดอย
 และ จน เสด็จ พระราช ดำเนิน ออก ก็ ยัง ไม่ พรัก พรอม ถิ่น ทุก วัน
 ๕ พระราช กรณีย ถิ่น มาก ซึ้น กว่า แต่ก่อน เป็น อัน มาก ทั้ง ราชการ
 ใน หน้า ที่ ต่าง ๆ ก็ ทวี มาก ซึ้น ทุก กระทบวง ทุก กรม ตาม ความ
 เจริญ ของ บ้าน เมือง ถิ่น ควร ที่ จะตั้ง พระราช นิยม ใน เรื่อง เวลาราชการ
 ใน พระระ เช ลำหนัก ซึ้นไว้ ให้เป็น การ แน่นนอน จึงทรงพระกรุณาโปรด
 เกล้า ฯ 08/10/๒5๕๒ ให้ ตั้ง พระราช นิยม ซึ้นไว้ ว่า

ข้อ ๑ ถ้ามีการพระราชพิธี ฤๅการเสด็จพระราชดำเนิน อันใดที่ควร มีกำหนดเวลาได้ ให้เสนาบดีกระทรวงวัง ร่างหมายกำหนดเวลากราบบังคมทูล พระกรุณา ก่อน จึงทุกครั้ง ยกเสียแต่เป็นการที่ไม่เสด็จพระราชดำเนิน ให้เสนาบดีกระทรวงวัง กำหนดโดยคำพิง ฤๅเป็นการที่ไม่สามารถ จะกำหนดเวลาแน่ได้ ก็ให้หมายกำหนดแต่เช้า ฤๅบ่าย เย็น อย่างกำหนด โมงให้เข้าใจ ผิดไป

ข้อ ๒ เมื่อโปรดเกล้า ฯ ตามเวลาที่กำหนดนั้น ฤๅทรงแก้ไขประการใดแล้ว ให้กระทรวงวัง ออกหมายตามกำหนดเวลานั้น โดยตรง ไม่ต้องบอกเมื่อล่วงหน้าไว้

ข้อ ๓ ให้ผู้หน้าที่ ท้องวัง พังเวลาตาม หมายกระทรวงวัง เป็นเวลาที่แน่นอน ให้มากระทำ การ ฤๅคตยกระทำ การ ตามหน้าที่ให้พร้อมแต่ก่อน กำหนด เวลาใน หมาย นั้น จึง ทุกหน้าที่

ข้อ ๔ ถ้าเจ้าหน้าที่ใด ขาดหน้าที่อันสำคัญจน การ นั้น บกพร่องไป ให้เจ้าพนักงานกระทรวงวังจดหน้าที่นั้นขาด ฤๅไม่ทันเวลานั้นไว้ แลวินิจฉัยตาม การ ที่ ขาด สำคัญ และมี ผู้จะสำคัญ

ข้อ ๕ ถ้าเป็นแต่มี ผู้จะสำคัญ ให้เป็น แต่จด หมาย เหตุ ลงไว้ สำหรับ กระทรวง วัง พอให้ปรากฏว่า เจ้าหน้าที่นั้นกระทำผิด พระราชนิมครั้งนั้น ๆ ฤๅต่อว่าเจ้า กระทรวง พอ เป็น การ ตักเตือนไว้

ข้อ ๖ ถ้าขาดสำคัญ จนถึง ควร ต้อง เกาะ ก็ให้ เสนาบดี กระทบ
ทรง วง ตั้งให้ เกาะ ตาม ขรรมนิยม เดิม

ข้อ ๗ ถ้าขาดสำคัญ จะถึง ควร คัด เงิน เดือน บาง เด็ก น้อย ฤ
มีโทษ ฐานใด ก็ดี จะได้ โปรดเกล้า ฯ ให้ เสนาบดี กระทบ วง มี
หมาย ตั้ง กระทบ คตัง ให้ คัด เงิน เดือน กรม นั้น กระทบ นั้น ฤ
บุคคล นั้น ตาม ล้มควร แก่โทษ ฤ จะ โปรดเกล้า ฯ ให้ ตั้ง โทษ เจ้าน้ำ ที่
อย่าง อื่น ตาม ควร แก่ความผิด

ให้ หมาย บอก เจ้าน้ำ ที่ ทั้งปวง ให้ ทราบ พระราช นิยม อัน ให้
ทั่ว กัน แต่ จะได้ เริ่ม ไซ้ ตั้ง แต่ การ เสด็จ พระราช ดำเนิน พระราช
ทาน พระกระฐิน นั้น เป็น ต้นไป

หมาย มา ณ วันที่ ๔ ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗

ประกาศ
แก้ไข พระราชบัญญัติ จัด การ บัองกัน
กาฬโรค

วันที่ ๗ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗

มี พระบรมราช โองการ ใน พระบาท ล้มเด็จ พระปรเมนทรมหาจุฬ
ตงกรณ์ พระจุลจอมเกล้า เจ้า อยู่หัว ดำริดี เห็น อ เกิดว่า ฯ ทรง
พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ให้ ทราบ ทั่ว กัน ว่า

ด้วย บต นไช กภาพโรค ซึ่ง เบนโรค ติดต่อกันได้ ในเมือง ชวเกา
 นัน สังบแถว แต่ บต นไช ยัง มอญ บาง ครั้ง บางคราว ในเมือง ย่องกง
 แถบเมืองท่าค่าง ๆ ในประเทศจีน เพราะฉะนั้นจึงสมควรเถิกถอน ประกาศ
 เพิ่มเติมพระราชบัญญัติวันที่ ๗ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ ซึ่ง
 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศไว้ตั้งวันที่ ๓ พฤษภาคม
 รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ กับตั้งวันที่ ๓๔ สิงหาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๗
 นั้นเสีย ควร ประกาศแก้ไขเพิ่มเติม ประกาศพระราชบัญญัติ จัด
 การ บ้อง กน กภาพโรค วันที่ ๗ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗
 นั้นใหม่ต่อไป

จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราข้อ ๑ ต่อไปนี้ขึ้นใช้
 แทน ข้อ ๑ แล ข้อ ๒ ต่อไปนี้ ขึ้นใช้แทน ข้อ ๒ กับ ข้อ ๓ แล
 ข้อ ๓ ต่อไปนี้ ขึ้นใช้แทน ข้อ ๗ แห่ง ประกาศพระราชบัญญัติ ตั้ง
 วันที่ ๗ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ นั้นดังนี้

- ข้อ ๑ ที่ด้าน ตรวจโรค ตามข้อบังคับ ในพระราชบัญญัตินี้
 ให้ ใช้ ในแม่น้ำเจ้าพระยาที่ตรง กับโรง ศุภก ัดาน ณเมือง สมุทร ปรา การ
- ข้อ ๒ เรือดำหนึ่ง ลำใด ซึ่ง ออก จาก เมือง ย่องกง ฤา เมือง
 ท่าใด ๆ ในประเทศ จีน มา ถึง น่าน น้ำ ดยาม ใน วัน ฤา ใน ภายหลัง
 วันที่ได้ ประกาศพระราชบัญญัตินี้ ต้อง แวะทอดสมอ ยั้ง ที่ด้าน ตรวจ

โรค แต่ต้อง รอ พัก อยู่ ที่ นั้น จน ถึง เวลา เจ้า พนักงาน แพทย์ จะ ได้
ขึ้นไป ตรวจ พบ เว็ แต่ ออก ไป อนุญาต ของ ท่าน มิ่ง กัน โรค ภัย อันตราย
แล้ว จึง เข้า มา ได้

ข้อ ๓ เว็ ดำ หนึ่ง ดำ โด ซึ่ง ได้ บรรทุก เพียบ ไม่ สามารถ ผ่าน ข้าม
ต้น คร เข้า แม่ น้ำ เจ้า พระยา ได้ เมื่อ ต้อง การ อนุญาต ผ่าน ให้ เว็
เบา จีน ถูก บรรทุก ภาย นอก ที่ ทอด ส้ม อ ค่ำ บด เกาะ สี่ ช้าง หรือ อ่าง
สิตา แล้ว

(ก) ผู้ จัด การ ของ เว็ ดำ นั้น จะ ต้อง เขียน หนังสือ บอก ต่วง นำ
ให้ เจ้า พนักงาน แพทย์ กระทบ ทรง นคร บาด ทราบ กำหนด วัน ชัน หมาย
ว่า เว็ จะ มา ถึง ยิง ที่ ทอด ส้ม อ ภาย นอก นั้น

(ข) กับ จะ ต้อง ให้ หนังสือ ปฏิญาณ ต่อ เจ้า พนักงาน ศักดาการ
ที่ ทอด ส้ม อ ภาย นอก แสดง ความ ว่า ไม่ มี คน ตาย จาก ใช้ กาว พิโรค
ถ้า ไม่ มี กาว พิโรค ได้ เกิด ขึ้น ใน เว็ ตั้งแต่ จาก เมือง ท่า ที่ ออก เว็ มา นั้น

ข้อ อื่น ๆ ใน ประกาศ พระราชบัญญัติ ที่ ก่อ มา แล้ว ซึ่ง ลง วันที่ ๗
เมษายน วัน โทสินทร ศก ๓๓๗ นั้น ให้ คง ใช้ ไป ตาม เดิม โดย เต็ม
ข้อ ทุก ประการ

ประกาศ มา ณ วัน พุธ ที่ ๕ ตุลาคม วัน โทสินทร ศก ๓๓๗ เป็น
วันที่ ๓๐๘๒๓ ใน รัชกาล ๒๕๖๓ นี้

ประกาศจัดการเล่าเรียน ใน หัว เมือง

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรง พระคุณธรรม อัน มหา ประเสริฐ ให้ ประกาศ ณะเคียง แก่ พระภิกษุ สังฆ ทราบ ทัด กัน ว่า ทรง ว่าพึง โดยพระราชจริยานุวัติ จะทำนุบำรุง ความเจริญรุ่งเรือง ให้เกิดทั่วไป ตลอดพระราชอาณาจักร เพื่อให้ สัมณะพราหมณาจารย์ แด อาณาประชา ราชภูร ทั้งหลาย มีความ สุข สำราญ ยิ่ง ขึ้น กว่าแต่ก่อน ทรง พระราช ดำริห์ เห็น ว่า ความ เจริญ ของ คน ทั้งหลาย ย่อม เกิด แต่ ความ ประพฤติ ชอบ แด การ เลี้ยง ชีวิตร ชอบ เป็น ที่ ตั้ง คน ทั้งหลาย จะประพฤติ ชอบ แด จะหา เลี้ยง ชีวิตร โดย ชอบ นั้น เถา ก็ย่อมหา ใ้ศรัยการ ได้ดีดับ พัง โยวาท คำ สั่ง สอน ที่ ชอบ แด การ ที่ ได้ ศึกษา วิชา ความรู้ ใน ทาง ที่ จะ ให้ บังเกิด ประโยชน์ มา แต่ ย่อมเยาว่า แด ผัก ซ้อม สันตทาน ให้ น้อม ใน ทาง สัมมา ปฏิบัติ แด เจริญ บัญญา สามารถ ใน กิจ การ ต่าง ๆ อัน เป็น เครื่อง ประกอบ การ หา เลี้ยง ชีพ เมื่อ เต็ม ใหญ่ จึง ชื่อ ว่า ได้ เข้า ด้ ทาง ความ เจริญ เป็น ความ จริง ดัง นี้

ก็ แด ประชาชน ใน สยาม ราช อาณาจักร นี้ ย่อม เป็น ผู้ นับ ถือ พระพุทธศาสนา โดย มาก • พุทธศาสนิกชน ใน พระราช อาณาจักร ย่อม ได้ สัม คุรม พัง พระดิ ทธรรม ซึ่ง สมเด็จ พระบรมศาสดา สัม มา สัม พุทธเจ้า

บัญญัติ ครดี สอนไว้เป็น วิถี ทาง สัมมา ปฏิบัติ จาก พระภิกษุ สงฆ์ ซึ่งมี
 อยู่ใน สังฆา ราม ทว่าพระราชอาณาจักร แต่ได้ฝากบุตรหลาน เป็นศิษย์
 เพื่อให้ ร่ำเรียนพระบรมพุทโธวาท แต่วิชาซึ่งจะให้ บังเกิดประโยชน์ ก่อตัว
 คือ วิชา หนังสือ เป็นต้น ในสำนักพระภิกษุสงฆ์ เป็นประเพณีมี สืบมา
 แต่โบราณ กาด จน บัดนี้ นับว่าพระภิกษุสงฆ์ทั้งหลายได้ กระทำประโยชน์
 แก่ พระพุทธจักร แก่ พระราช อาณาจักร ทั้งต้อง ฝ่าฝืน เป็น อัน มาก

เมื่อ พระบาท สัมเด็จพระเจ้า อยู่หัว ทรง พระราช ปราบปราม ถึงการ
 ที่ จะทำนุบำรุง ประชาชน ทั้งหลายให้ตั้ง อยู่ในสัมมาปฏิบัติ แต่ให้เอื้อ
 เพื่อใน การ ที่ จะศึกษา วิชา อัน เป็น ประโยชน์ เพื่อ จะให้ ถึง ความเจริญ
 ยิ่ง ขึ้นโดยลำดับ จึง ทรง พระราช ดำริห์ เห็นว่า ไม่มีทาง อย่าง อื่น
 จะประเสริฐ ยิ่ง กว่า จะเกิด กุศ พระภิกษุ สงฆ์ ทั้งหลาย โดย พระราชทาน
 พระบรม ราชูปถัมภ์ ให้ มีกำลัง สิ่ง สอน ธรรม ปฏิบัติ แต่ วิชา
 ความ รู้ แก่ พุทธศาสนิกชน บริบูรณ์ ยิ่ง ขึ้น กว่า แต่ ก่อน บัดนี้ การ สึกสอน
 ใน กรุง เทพ ๆ เจริญ แพร่ หดหาย มาก ขึ้น แล้ว สัม ควรจะจัดการ
 สึก สอน ใน หัว เมืองให้ เจริญ ขึ้น ตาม กัน เพราะฉะนั้น จึง ได้ มี
 พระบรม ราชโองการ โปรดเกล้า ๆ ให้ จัด การ ตีพิมพ์ หนังสือ เรียบ
 แบบ หดอง ทั้ง ใน ส่วน ที่ จะสอน ธรรม ปฏิบัติ แต่ วิชา ความ รู้ อย่าง อื่น
 ขึ้น เป็น อัน มาก เพื่อ จะพระราชทาน แก่ พระภิกษุ สงฆ์ ทั้งหลาย ไว้
 สำหรับ สึก สอน กุศบุตร ให้ ทวไป แต่ ทรง อาราธนา พระเจ้า น้อง ชาติ

กรมหมื่น วชิรญาณวโรรส^๑ ที่ สมเด็จพระราชาคณะเจ้าคณะใหญ่^๒ ให้
 ทรงรับภาระอำนวยการ ให้ พระภิกษุสังฆสังฆ^๓ ดอน กุดบุตร ให้ตั้ง อยู่
 ใน ชรรม ปฏิบัติ แต่ มีวิชา ความรู้ ไปรดให้บังคับการพระ อาราม
 ใน หัว เมือง ซึ่ง เป็น ส่วน การ พระศาสนา แต่ การ ศึกษาได้ทั้งใน หัวเมือง
 มณฑล กรุง เทพ ฯ ทั้งใน มณฑล หัว เมือง ตลอด พระราช อาณาจักร
 ไปรด เกด้า ฯ ให้ พระเจ้าน้อง ยาเธอ กรมหมื่น ดำรง ราชานุภาพ
 เป็น เจ้าน้ำ ที่ จัด การ อนุถุด ใน กิจ ที่ ฝ่าย ฆราวาส จะพึง ทำ จัด การ
 พิมพ์แบบ เรียบ ต่าง ๆ ที่ จะพระราชทาน แก่ พระภิกษุสังฆ^๔ ไปฝึก ดอน
 เปน ต้น ตลอด จน การ ที่ จะเบิก พระราชทรัพย์ จาก พระคลังไปจ่าย
 ใน การ ที่ จะจัด ตาม พระบรม ราช ประสงค์^๕ นี้ แต่ ไปรด เกด้า ฯ ให้ยก
 โรงเรียน พุทธศาสนิกชนใน หัว เมือง ทั้งปวง มา รวม ชัน อยู่ ในพระเจ้า
 น้อง ยาเธอ กรมหมื่น วชิรญาณวโรรส เพื่อจะได้ เป็นหมวดเดียวกัน

ขอ พระภิกษุ สังฆ^๖ ทั้งหลาย จง เห็น แก่ พระพุทธศาสนา แต่ ประชาชน
 ทั้งปวง ช่วยเอา ภาระธุระสังฆ^๗ ดอน กุดบุตร ทั้งหลาย ให้ ได้ ศรัทธาเต็ม
 ใสใน พระรัตน ไตรย^๘ แต่ มีวิชา ความ รู้ อัน เป็น สำร ประโยชน์ยิ่ง ชัน ให้
 สมดัง พระบรม ราช ประสงค์^๙ ซึ่งได้ ทรง พระกรุณาไปรด เกด้า ฯ ให้
 ประกาศ อาราธนา มา นี้ จง ทุก ประการ เหนอ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน วันขึ้นโกสินทร ศก ๑๑๗ เป็น
 วันที่ ๑๐๘๕๘ ในรัชกาล ปัตยุบนัน

08/10/2566

ประกาศ

จัด ค้าต ยุติธรรม มณฑล นคร สวรรค์

มี พระบรมราชโองการ ดำรัสเห็นชอบเกล้าเห็นชอบ ครอบคลุม ตั้งว่า เมื่อ
รัตนโกสินทร ศก ๓๓๕ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรด ครอบคลุม
ให้ตั้ง ข้า หลวง พิเศษ จัด การ ค้าต ยุติธรรม ตาม หัว เมือง ความ แจ้ง
อยู่ใน ประกาศพระราชบัญญัติ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน รัตนโกสินทรศก ๓๓๕
นั้น แล้ว

บัด นี้ ทรง พระราชดำริเห็น ว่า ควร จะตั้ง มือ ทำ การ จัด ตั้ง ค้าต
ยุติธรรม ใน มณฑล นคร สวรรค์ ขึ้น ตามพระธรรมนูญ ค้าตหัวเมือง
ใต้ อีก มณฑล หนึ่ง จึง มี พระบรมราชโองการ โปรดเกล้าโปรด ครอบคลุม
ให้ตั้ง หลวงอภิบาลประเพณีกระทรวงยุติธรรม เป็นข้าหลวงพิเศษนายหนึ่ง
พระยาราช พงษานุรักษ์ ข้า หลวง เทศาภิบาล ดำริ เจ้า ราชการ มณฑล
นคร สวรรค์ ซึ่ง มีหน้าที่ อยู่แล้ว ตาม พระราชบัญญัติ ใน มาตรา ๒
เป็น ข้า หลวง พิเศษ นาย หนึ่ง กับ ผู้ว่า ราชการ เมือง ซึ่งได้ นาม
กระทรวงมหาดไทย จะได้ เลือกลง ขึ้น เป็นข้าหลวงพิเศษตามพระราชบัญญัติ
อีก นาย หนึ่ง มี อำนาจ จัด การ ตั้ง ค้าต ยุติธรรม ใน มณฑล นคร สวรรค์
เต็ม ตาม พระราชบัญญัติ ข้า หลวง พิเศษ ทุก ประการ

08/10/2566 ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๓๓๗

ประกาศห้ามไม่ให้ปลูกเรือนโรง

อันมุงบังด้วยไม้ขัดตะ

ถาด้วยแผง ถาด้วยใบไม้ในที่เพลิงไหม้

พระเจ้าอยู่หัวฯ ยาชอ กรมหมื่นนเรศวรฤทธิ์ เสด็จมาตั้งกระทรวง
นครบาล รับพระบรมราชโองการใส่เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า

เมื่อวันที่ ๓๕ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๓๓๗ เกิดเพลิงไหม้
ขึ้นในท้องที่ถนนเจริญกรุงตอนใต้ ตำบลสามแยก เพราะที่ตำบลนั้น
มีเรือนโรงปลูกสร้างด้วยไม้ หลังคามุงจาก ฝากำแพงด้วยไม้ไผ่
ขัดตะหรือด้วยแผง หรือด้วยใบไม้ อยู่โดยมาก จึงเป็นเหตุให้
เกิดเพลิงไหม้ขึ้น แต่ดูตามใหม่มากค่อไป ทรงพระราชดำริเห็นว่า
โรงเรือนดังเช่นกล่าวมาเดฉนั้น เป็นเหตุเพลิงให้เกิดขึ้นได้โดยง่าย
เป็นเหตุให้เกิดอันตรายแห่งทรัพย์สินสมบัติของเจ้าของเรือนโรง กับของมหาชน
อันตั้งอยู่ในที่ใกล้เคียง แต่ทั้งเป็นสิ่งอันไม่สะอาด เป็นที่เจริญตา
เจริญใจแก่ผู้เดินทางไปมาในถนนหนทางนั้น หากสมควรให้มีการ
ปลูกสร้างเข้าเรือน อย่างเช่นเป็นมาอย่างแต่ก่อนนั้นไม่ว่าด้วยใน
สมัยนี้ได้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีเจ้าพนักงานจัดการบำรุง
ความสะอาดสำราญของมหาชน ในจังหวัดพระนคร แลภายนอกพระนคร

ซึ่งคนแถว ก็สมควร จะจัดการ แก่ไข ในที่ตำบล อัน เกิดเพลิงไหม้ แล้วนี้ ให้เป็น ไป โดย เรียบ ร้อย ตามดำ คับ อัน ควร เพราะคนนั้นห้ามไม่ให้ผู้หนึ่งผู้ใด ปลุกสร้าง เรือน โรง อัน กำบัง ด้วยไม้ขัดแตะ หรือ ตวยแฝง หรือ ตวย ใบไม้ ซึ่ง ในที่ ตำบล ซึ่ง เกิดเพลิงไหม้ คราว นั้น นั้น ค่อยไป เว้นแต่จะ ได้รับ อนุญาตจาก เจ้าพนักงาน กระทรวง นครบาล ซึ่ง จะอนุญาต ให้ ปลุกเป็น ครั้ง เป็น คราว เช่น โรงพัก ทำงาน หรือ โรง มีการ เด่น ค่าง ๆ ซึ่ง สมัย นั้น เท่านั้น

ประกาศมาณ วันเสาร์ที่ ๑๕ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ ตรงกับวันที่ ๓๐๙๖๒ ในรัชกาล บัดยบนี้

ประกาศจัดการสะอาด
ในจังหวัดพระนครเพิ่มเติม

พระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ ผู้บัญชาการกรมศึกษาภิบาล รับพระบรมราชโองการ ได้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศจัดการสะอาดในจังหวัดพระนคร ไว้แต่เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ ตามความในข้อ ๑๒ แห่งประกาศจัดการสะอาดในจังหวัดพระนคร ซึ่งห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใด ปลุก เรือน โรง ร้าน พะเพิง พาไล อัน กำบัง ด้วยแฝง หรือ ด้วย ไม้ขัดแตะ หรือ ใบไม้ ซึ่ง ณ ที่ ริมถนน หนทาง นั้น

บัดนี้ ทรงพระราชดำริเห็นว่า บรรดาโรงเรียนทั้งหลาย ที่มีลักษณะ
 ดังว่า นี้ เป็นเครื่อง รก รุง ร้าง แต่เป็น เชื้อเพลิง เป็นเหตุให้เกิดอันตราย
 แก่สถานที่ต่าง ๆ แต่ทรัพย์สินสมบัติของ มหาชน โดยมาก ทั้ง ไม่เป็น
 ของ งบประมาณ ที่สมควร มีอยู่ใน จังหวัดพระนคร ต่อ ไป แต่ครั้น จะ ให้
 เลิกหรือ ไป โดยรวดเร็ว ก็จะเป็น ที่ลำบาก เดือดร้อนแก่ราษฎรมากนัก
 เพราะ ฉะนั้นบรรดาโรงเรียน โรง บ้าน พระเพ็ญ พาไล อัน มุ่ง บัง ด้วย แฉก หรือ
 ด้วย ไม้ขีด ตะ หรือ ด้วย ไม้ ไม้อื่น มี อยู่แล้ว ในที่ต่าง ๆ ใน พระ
 นคร ถ้าเจ้าของ ยัง ไม่มีกำลัง พอ จะรื้อ ถอน ได้ ใน บัดนี้ ก็ให้คงไว้ ได้
 แต่ ถ้าจะ รุ หรือซ่อม แปรตง ใหม่ ประการ ไต ภายหลัง วัน ประกาศ นี้ ห้ามมิ
 ให้ ไซ้ มุง บัง ด้วยสิ่ง ต่าง ๆ อัน ก่อความ ไข้ แต่ ห้าม มิให้ ผู้หนึ่ง
 ผู้ใด ปลุกเรียน โรง บ้าน พระเพ็ญ พาไล อัน ก่อ บัง ด้วย แฉก หรือ ด้วย
 ไม้ขีด ตะ หรือ ด้วย ไม้ ไม้อื่น ใหม่ ใน จังหวัด พระนคร ภายหลัง วัน
 ที่ ได้ ประกาศ เพิ่ม เต็ม นี้ ต่อ ไป นอกจาก ได้ มี หนังสือ อนุญาต แต่กรม
 ศุขาภิบาล เช่นกับ โรง งาน ฤา โรง การ เดิน ต่าง ๆ เป็น ต้น อัน มี กำหนด
 วันที่ จะรื้อ ถ้าผู้ ไต มี พัง ซื่นทำ ให้ผิด ประกาศ ข้อ นี้ ผู้หนึ่ง มี ความ ผิด
 ให้ มี โทษตาม ข้อ ความ ในประกาศ จัดการ ไล่เอา ใน จังหวัด พระนคร
 นั้น ทุกประการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน วันโกสินทร ศก ๓๓๘ เป็น
 วันที่ ๓๐๘๗ ในรัชกาลปัตยุบัน นี้
 08/10/2566

ประกาศห้ามไม่ให้ทำอันตราย ต้นไม้ ร่มถนนหลวง

พระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ ผู้บัญชาการกรม ศุขาสภิบาต รับ พระบรม
 ราช โอง การ ใต้เกล้า ฯ ทรงพระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศให้
 ทราบ ทัง กัน ว่า บัดนี้ ได้ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ เจ้าพนักงาน
 กรมศุขาสภิบาต จัด ต้นไม้ มาปลูก ตามริมถนน หลวง ซีน แถวบาง บางด้วย
 โดย พระมหา กรุณา ริคุณ เพื่อ ให้ มหาชน ทัง หลาย ชัน ไปได้ มาตาม ท้อง
 ถนน หลวง ได้ รับความ ร่มรื่น แต่ง สงาม แก่ถนน ทัง ปวง ที่สมควร จะ
 ปลูก ชัน นั้น ด้วย แต่ ชนบาง จำพวก ซึ่ง ปราศ จาก ความ ปราณา ชัน ตี
 กระทำ แด่การ ชัน ไม้ มี ประโยชน์ แก่คน แต่ ประโยชน์ แห่ง ผู้ ชัน มัก จะทำ
 อันตราย แก่ ต้นไม้ คือ เกิด โใบ แด หักยอด ต้น ไม้ ซึ่ง ปลูก ชันนั้น ให้ เสีย
 ไป สมควร จะ มี ข้อ บังคับ เพื่อ บัง กัน มิ ให้ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด ทำอันตราย แก่
 ต้น ไม้ ที่ ปลูก ไว้ นั้น ให้ ออกงาน เจริญ ชัน สืบ ไป

เพราะ ฉนั้น ห้าม มิให้ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด ตั้ง ใจ ทำ หรือ พยายาม ที่จะ ทำเอง หรือ
 ให้ ผู้ อื่น ทำ อันตราย แก่ ต้น ไม้ แด่ เครื่อ งบารุง แด่ เครื่อ ง บัง กัน ต้น ไม้
 ชัน เจ้าพนักงาน ได้ สรรวจ ทั่ว นั้น ให้ เสีย ไป ค่ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด
 ถ้า ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด ทำผิด ประกาศ นี้ ให้นำ ความผิด ให้ ปรับ เป็น เงิน ไม่เกิน
 คราว ละ ๓๐ บาท แล ให้ ใช้ ค่า ต้นไม้ ที่ เจ้าพนักงาน ได้ กำหนด ราคา
 ไว้ แด่ นั้น ด้วย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ เป็น
 วันที่ ๑๐/๑๐/๒๕๖๖ ในรัชกาล บคย บคย

ประกาศจัดศาล ยุติธรรมมณฑลนครไชยศรี

มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเห็นเกล้า ฯ สั่งว่า เมื่อวันโกสินทร
 ศก ๑๑๕ ทรงพระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ตั้ง ข้าหลวงพิเศษจัดการ
 ศาลยุติธรรมตามหัวเมือง ความแจ้ง อยู่ในประกาศแก่พระราชบัญญัติ
 ลงวันที่ ๒๑ กันยายน วันโกสินทร ศก ๑๑๕ นั้นแล้ว ข้าหลวงพิเศษ
 ได้จัดการ ศาลยุติธรรม หัวเมือง ในมณฑล กรุงเก่า มา โดยลำดับ บัดนี้
 ทรงพระราชดำริเห็นว่า ควรจะตั้ง มีอัยการ ศาลยุติธรรม ในมณฑลนคร
 ไชยศรีอีกมณฑลหนึ่ง

จึงทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้หลวง ศรี ดิศยารักษ์ กระทรวง
 ยุติธรรม ออกไปจัดการ ศาลยุติธรรม มณฑลนครไชยศรี พร้อมด้วย
 พระยาสุนทรบุรี ศรีพิไชยสงคราม ข้าหลวงเทศาภิบาล ซึ่ง เป็นข้า
 หลวงพิเศษ โดยตำแหน่ง นาย ๑ แต่ผู้ว่าราชการเมือง ซึ่ง เสนาบดี
 กระทรวงมหาดไทย ได้รับ พระบรมราชานุญาต เลิกแต่ ๑ เช่นข้าหลวง
 พิเศษ นาย ๑ ตามพระราช บัญญัติ จัดการ ศาลยุติธรรม ในมณฑลนคร
 ไชยศรี ตั้ง ไป

๐๘/10/2566
 ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน วันโกสินทร ศก ๑๑๗

ประกาศ

บอกเด็กกฎหมายต่อท้าย พระราชบัญญัติ

กระบวนพิจารณา ความแพ่ง รัตน โกสินทร ศก ๑๑๕

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้า
 อยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ทรงพระกรุณา
 โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ในพระราชบัญญัติกระบวน
 พิจารณา ความแพ่ง รัตน โกสินทร ศก ๑๑๕ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้ตราไว้เมื่อ ณ วันที่ ๒๓ ตุลาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๑๕ หมวดที่ ๒๔
 ซึ่งว่าด้วยพระราชกำหนด กฎหมาย เดิม มาตรา ๑๕๒ ว่าบรรดาข้อพระ
 ราชกำหนด กฎหมาย เดิม ข้อใด ซึ่งขัด ขวาง กับพระราชบัญญัติวิธี
 พิจารณา ความแพ่ง นี้ ให้ยกเลิกเสีย นั้น ยัง ไม่มี ข้อความ ปรากฏ
 กฎหมาย ที่ เดิม ไว้ ให้ ชัด เจน

บัดนี้ จึงทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ ยกบทกฎหมาย ที่ เดิม นั้น
 มาประกาศ เพิ่มเติม พระราชบัญญัติ กระบวน พิจารณา ความแพ่ง รัตน
 โกสินทร ศก ๑๑๕ นี้ เพื่อให้ เบน ที่ เข้า ใจกัน ได้ โดย ชัด เจน เพราะ
 ฉะนั้น บรรดา กฎหมาย ที่ เดิม อาจ มาตรา กล่าว ไว้ ใน ประกาศ ฉบับนี้ ให้
 ยกเลิก เป็นอัน ไม่ใช้ ตั้งแต่วันที่ ลง ใน ประกาศ นี้ เป็นต้น ไป รายละเอียด
 กฎหมาย ที่ เดิม นั้น ⁵⁶⁶ คือ

ประเภท วัตถุ	กฎหมาย เก่า		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ
	เดิม	ใหม่			
พระ บรมมณู	๓	๔๓	๓	ศาลหลวง ศาลน้ำโรง	
”	๔	๔๓	๒	หาอาญา นอกกระทรวงอาญา ราชฉัตร	
”	๕	๔๒	๓	มิใช่ ฎีกาที่รับว่าต่างกระทรวง อาญาจักร	
”	๖	๔๒	๔	อาญานคร มาต	
”	๗	๔๒	๕	กระทรวงแพ่งถ้าจำเลยเป็นดม ในกระทรวงวัง ได้พิจารณา	
”	๘	๔๓	๖	กรม มรรฎก	
”	๙	๔๔	๗	กระทรวง ต่างประเทศ	
”	๑๐	๔๔	๘	กระทรวงนา	
”	๑๑	๔๔	๙	กระทรวง พระคลัง	
”	๑๒	๔๔	๑๐	กระทรวง ชนมการ	
”	๑๓	๔๕	๑๑	แพ่ง กตาง	
”	๑๔	๔๕	๑๒	แพ่งเกษม	
”	๑๕	๔๖	๑๔	กระทรวงแพทยา	
”	๑๖	๔๖	๑๕	ชาติ เหตุอ ชื่อมหาตไทย	

ลักษณะ	กฎหมายเก่า		มาตรา	ข้อความ	หมายเหตุ
	เดิม	ใหม่			
วิวาท	๓	๒๐	๓	ปรับตามคดีความและภาคเจ็บ	ยกแต่ค่าที่ ว่า "ค่า ๕๐๐ ลงมา ให้เอา บรรดาคดี ผู้เจ็บผิด ตั้งใหม่แต่ หน้า ๕๐๐ ขึ้น ไป" นอก นั้นคง
วิวาท	๓	๒๔	๓๙	คดีไทย ตกเมื่อยตนหนีขึ้นไป เด็ดตอกบนเรือนท่านให้ คตพลเรือนท่าน	
”	๓	๒๔	๒๐	วิวาทกันตาย ใน ๓๕ วัน ให้ ทอดพิไฉน โดยตีตาย ถ้า พ้น ๓๕ วันจึง ตายใหม่ แต่โดย ภาคเจ็บ	
วิวาท	๓	๒๓		คน ๗ จำพวก ไม่ให้วิวาท	
”	๓	๒๔	๓	มิใช่ญาติเฝ้าคดีผู้อน มาจำ	
”	๓	๒๕	๗	พวง ๓๓๓ คดี	
คดีจำนวน	๑๐๒	๑๐๗	๑	คดีจำนวน ๘ ประการ	

กฤษฎีกา	กฎหมาย		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ
	เก่า	ใหม่			
กิตติ จำนวน	๓	๘๔	๒	ฉบับเลขขัญ ฮาคม มนต์ คาถาไต่	
๖๖	๓	๘๔	๔	หน้ คม	
๖๖	๓	๘๕	๕	เขยน คำให้ การ มา แก	
ประวิง ความ	๓	๘๘	๑	ถาม ขัด ไม่ ให้ การ ส้ม ครั้ง เปน แพ	
๖๖	๓	๘๘	๒	บอก บวดย	
๖๖	๓	๘๘	๓	ขาด นิต	
๖๖	๓	๙๐	๔	ประวิง ขัด ตระดา การ	
๖๖	๓	๙๐	๕	ประวิง ว่า มีราชการ	
๖๖	๓	๙๐	๖	โทษประวิง	
แกต่าง ว่าต่าง	๓	๙๓	๑	อุท ดม ว่า ต่าง แก ต่าง ไม่ได้	
๖๖	๓	๙๒	๓	ดินใหม่ พร่อง	
๖๖	๓	๙๒	๔	เรื่อง เดียว กัน แก แต่ ว่า ต่าง กัน	
๖๖	๓	๙๓	๗	ญาติ ว่า ต่าง กันได้	
๖๖	๓	๙๔	๘	ฝ่าย เขย ฝ่าย สมิ แก ต่าง ว่าต่าง ไม่ได้	

ลักษณะ	กฎหมาย		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ
	เก่า	ใหม่			
แกต่าง ว่าต่าง กัน	๑	๘๘	๘	บ่าว ว่าต่าง นาย ใน ทรพัย ของ นาย ไม่ได้ ตั้งพันธญาติ ชายตัว แยกกัน	หมวด สัม พันธญาติ แต่ มิตร
๖๖ ๖๖	๓	๒๐๙	๒	พี่น้อง ร่วม บิดา มารดา ถ้า ต่างบิดา ถ้า ต่าง มารดา ชาย ตัว แยก แยกกัน	
๖๖ ๖๖	๓	๒๐๖	๓	ลูก พี่ต ก นอง กั้น ชาย ตัว แยก แยกกัน	
๖๖ ๖๖	๓	๒๐๗	๔	ผู้เป็น บุตร แด่หลาน ที่ ควร จะ ได้รับ มรดก แยกกัน ชาย ตัว แยก แยกกัน	
๖๖ ๖๖	๓	๒๐๖	๕	หลาน เขย หลาน สใภ ชาย ตัว แยก แยก ตั้ง คา หน้า ฮา ข้าง ผัว แด่ ข้าง เมีย	
๖๖ ๖๖	๓	๒๐๗	๖	เมีย เดิม เมีย กต่าง เมีย คู่ ชาย ตัว แยก แยกกัน	
๖๖ ๖๖	๓	๒๐๗	๗	ผู้เป็น มิตร คู่จรต ต่อ กัน ชาย ตัว แยก แยกกัน	

ลักษณะ	กฎหมาย		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ
	เก่า	ใหม่			
ก หน	๑	๒๖๘	๖	ผู้ ก หน มา เมียม ร	หมวด ผู้ เมย
๖๖	๑	๒๓๑	๓๑	เมียม ก หน มา ผ ม ร	
๖๖	๑	๒๓๐	๑	บุตร ภรรยา ตก เขา ชื่อ บิดา มารดา แต่ ผู้ ไป ตง ใน กรม ช ร ร ม	หมวด เขา ชื่อ ก หน หน
๖๖	๑	๒๓๐	๒	ผู้ บิดา มารดา แด นาย เงิน เขา ชื่อ ตก เมียม แด ทาษ ตง ใน กรม ช ร ร ม	
๖๖	๑	๒๓๕	๕	ผู้ ให้ ก ของ คน ไป ยิง ไม่ ได้ คน เงิน แด ดอก เบย แด ให้ ก ไป ใหม่ อีก	หมวด เขา ดอก เปน คน
๖๖	๑	๒๓๘	๓	ทอด บดง ไร่ ตอ ก หน จะ เขา ของ คน ไร่ แด ไม่ ได้ ตาม สัจญา	หมวด ทอด เงิน ทอด เขา ไร่ แก่ ก หน
๖๖	๑	๒๓๘	๓	ราษฎร ก หน ทดา ย แห่ ดิน ดน พน คว	หมวด ดิน ดิน พน คว
๖๖	๑	๒๓๘	๒	ก หน เมียม เหม ไทย คอ ไป ผู้ เมียม ทาษ	
๖๖	๑	๒๓๘	๓	ไพร่ หดวง ก หน ดน ดน พน คว	

ลักษณะ	กฎหมาย		มาตรา	วงศัวย	หมายเหตุ
	เก่า	ใหม่			
ถูกหน	๑	๒๒๑	๑	ถูกหน มาตั้ง เงินที่ค่าด	หมวดผู้ ก คอ ส เจ้า หน
”	๑	๒๒๓	๑	ดอกเบย ค่าดง ณะเพอง	หมวด ดอกเบย
ผู้เมีย	๑	๒๒๖	๑	ขอ หมึง คน ขบ ว่า ขต ทาน เลี้ยง ชวตกร แต่ คน นคร โส เกณ มา เป็น ภรรยา แล้ว หมึง นหมช้ แต่ ภรรยา วางใจ ไป ทำ ชู้ ถึง ต้อง ต่อ สาม ต่อ	หมวด มด วิวาท หน ผู้ เมีย ด้วย เหตุ ต่าง ๆ
”	๑	๒๒๗	๑	หมึง นอกใจ ผู้ คบ ชู้ ใน วัน เดียว ต้อง คน ชนไป	
”	๑	๒๒๗	๑	หมึง มี ชู้ ผู้ จับ ได้ ใน ขณะ หน	
”	๑	๒๓๑	๒๒	หมึง ผู้ ผู้ ทาน แล้ว ต่า ทอ ทนง ศักดิ์ คือ หมึง เจ้า ผู้	
”	๑	๒๕๐	๑๓๓	ชาย มา หา บุตร หมึง พ่อ แม่ พี่ น้อง ดำคณิวา เป็น โจร แต่ฆ่าตาย	

ลักษณะ	กฎหมายเก่า		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ
	เดิม	ใหม่			
ผู้เมีย	๑	๒๕๒	๑๐๐	บุตรหญิงมีพี่พ่อแม่หญิง กต่างแก่พ่อแม่ชายแต่ ชายนั้นไปหาหญิงพ่อแม่ หญิงฆ่าชายนั้นตาย	ยกแต่คำว่า “ให้เอา สัมฤตคำ ตราสินน แชนน คอ ประจาย ๑๒๒๒ ไพรของไป รอบ ค้าด หลวง ค้าด รอบ ถ้าหัว เมือง ค้าดา กต่าง ค้าด รอบ จงค้ำ ใจที่ สบด ต่อพระรัตน ไตรยแต่ นอกนั้นคง
โจร	๑	๒๗๔	๑๗	คำตราสินนเป็นเท็จให้เอา สัมฤต แชนน คอ	

ลักษณะ	กฎหมาย		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ
	เก่า	ใหม่			
โจร	๑	๒๘๑	๓๗	ตัวจำนำโจร	
„	๑	๒๘๑	๓๘	ตัวจำนำโจร	
„	๑	๒๘๓	๔๓	โจรหนีให้เอาพ่อแม่ตุ๊ก เมียโจรมานำสืบ	
„	๑	๒๘๓	๔๔	จำโจร	
„	๑	๒๘๓	๘๑	ผู้สืบผู้กินผู้ขายผู้	
„	๑	๓๐๗	๑๔๒	ผู้ตักผู้โจรไปเผา	
„	๑	๓๐๗	๑๔๔	พิกัดราคาของแตงากที่ ไม่ได้เห็นรูปพรรณ	
„	๑	๓๑๒	๑๕๘	ตงโทษผู้เป็นคัมเพลิง	
„	๑	๓๑๔	๑๖๓	ห้ามไม่ให้วางช้างในเมือง	
„	๑	๓๑๔	๑๖๕	พิจารณาความโจรแดงตง โทษโจรให้ผ่อนผันตาม สมควร	
„	๑	๓๑๕	๑๖๕	นักโทษข้อยแย้งเอาของของเขา	
„	๑	๓๑๕	๑๖๗	มิให้ผู้ขย้ประคูดไชยแย้ง ซึ่งเอาของของเขา	
โทษ	๑	๓๓๒	๑	เอาชื่อบุตรภรรยาตงใน กรมธรรม์เป็นสิทธิ์	หมวดโทษ ชุยฝาก ใต้ฝาก

ลักษณะ	กฎหมาย เก่า		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ
	เดิม	ใหม่			
ทนาย	๑	๓๓๓	๒	เอาชื่อ บิดามารดา แลผู้ถึง ในกรรมกรรมไม่เป็นสิทธิ์	
๑	๑	๓๓๓	๓	ชาย คัว ผาก มิ ให้กรรม กรรม แก่ ท่าน	
๑	๑	๓๓๓	๓๗	ชาย ตก เมีย ยัง มิ ได้ ทำ สาร กรรม กรรม ให้ ท่ม เลียง กัน ด้วย ชาย ผาก ถา ชาย ขาด โดย คน หนี ไป	
๑	๑	๓๓๗	๑๘	ได้ ทนาย เมื่อ เข้า แพง มี ลูก ให้ เขา เป็น สิทธิ์	
๑	๑	๓๓๗	๒๐	ลูก คิด เม ให้ ต ค่า ตาม ล้วน	
๑	๑	๓๓๗	๒๔	ทนาย ตาย เขา แก่ ผู้ ชาย ได้ ตาม ล้วน	
๑	๑	๓๓๗	๒๕	ทนาย ออก ทรพิคัม ตาย ผู้ ชาย ต้อง เสีย ค่า ตัว ตาม ล้วน	
๑	๑	๓๔๑	๒๗	ทนาย ไป ตาย ด้วย โจร ภัย ให้ เขา แก่ ผู้ ชาย	
๑	๑	๓๔๒	๓๑	นาย เก่า ชาย ทนาย ให้ นาย ใหม่ ตั้ง เงิน ไร่ ไร่ ถ้า หนี ไม่ มี โทษ แต่ ต้อง ช่วย คิด ตาม	

ลักษณะ	กฎหมาย		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ
	เก่า	ใหม่			
ทนาย	๓	๓๔๒	๓	ทนาย ทำ ของ หาย จน ต้น ค่าตัวผู้ โต้ จะ ได้ ไม่ ได้	หมวด นาย ผูก ดอก ได้ ผูก ดอก
”	๓	๓๔๔	๓	ทนาย ค่า เหลือ แดง ตี เจ็บ ปวด ไม่มี โทษ	หมวด นาย ขาด ค่า ได้ ขาด ค่า
”	๓	๓๔๕	๒	ทนาย ขาด ค่า	
”	๓	๓๔๕	๓	กำหนด ขาด ค่า	
”	๓	๓๔๕	๔	นาย ถูก ขาด ค่า แดง คั้น ให้ เอา เป็น โจร	
”	๓	๓๔๕	๕	นายเงิน เอา ทนาย นาย ผูก ไป นาย ขาด	
”	๓	๓๔๖	๓	เมีย เดิม เมีย กต่าง เมีย สู้ ต นาย ตัว แก่ กัน	หมวด พิพาท
”	๓	๓๔๗	๖	ช่วย คน จาก ตระตถการ เป็น สิทธิ์ ตั้ง ท้อง สำเภา	
”	๓	๓๔๘	๒	ทนาย หนี มี ผู้ พบ กต่าง ทาง ถ้า ว่า เป็น ทนาย ฤา เป็น ญาติ กัน ท่าน ว่า เป็น โจร	หมวด ทนาย หนี นายเงิน

ลักษณะ	กฎหมาย		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ
	เก่า	ใหม่			
ทนาย	๑	๓๕๓	๑	ทนาย ทนาย ทนาย ทนาย มาตั้งใหม่ให้ทนาย	
๖๖	๑	๓๕๓	๑๑	ทนาย ทนาย ทนาย ทนาย ขอได้ ครั้น กลับ มาว่า ทนาย ให้ ใช้คำ ทนาย	
๖๖	๑	๓๕๔	๑๒	ไป ขอได้ ทนาย ทนาย ทนาย ให้ ใช้	
๖๖	๑	๓๕๖	๑	ทนาย เดี่ยว แก่ ทนาย ได้ ทนาย ทนาย มาจะ เอาไว้ เป็น สิทธิ คิดเอา คำ ตัว ไม่ ได้	หมวดปะ กิริณะกะ
๖๖	๑	๓๕๗	๑	ทนาย ตาย ให้ มรดก แก่ นายเงิน	
๖๖	๑	๓๕๗	๑๐	ทนาย กล่าว โทษ นายเงิน ไม่จริง ให้ ตั้ง โทษ ชนชาอย่าง ประจาน ถ้าจริง ให้ พ้น ทนาย	
๖๖	๑	๓๕๘	๑	ได้ ชาย หญิง ประสงค์ เกิด ลูก ให้ เป็น สิทธิ แก่ ผู้ ได้	หมวดทนาย สมัครกัน

08/10/2566

ลักษณะ	กฎหมาย		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ
	เก่า	ใหม่			
โทษ	๓	๓๖๓	๑๔	หญิง ๓ ขวบ ต้อง ชาย ๓ ขวบ พิน ๓ ขวบ ให้ ๓ ขวบ ประจัน หญิง	
เบ็จเสร็จ	๓	๓๖๘	๓๓	นารก ๓ เจ้าเมือง เอา มา ทำ แต่ มี ลูก หาดาน พ่อแม่ เจ้าของ หาจะเอา นานนท์ ให้ คน ให้	หมวดที่ ด้ามไธนา
” ”	๓	๓๗๗	๗	ต้มไม่ ใน ล้อม ใน ไธนา แต่ ทำ รัง ทำ เรือน เกียว คาบ ท่าน ทำให้ ไฟไหม้ เขา ใน นา แต่ ผลไม้ ของ ท่าน เสีย ให้ ใช้ ของ ท่าน	หมวดที่ คาบ เกียว กัน
มรดก	๓	๔๓๔	๓๒	บุตรเพียง	ยกแต่ คำว่า “ท่านเอา มา เพียง ท่านไม่มี ฮาโดยจะ ว่า คิด แก ต่างไม่ ไธ นอตหนัก
08/10/2566 พระตำรวจ	๓	๔๕๖	๓	ภิกษา ร้อง เงิน ลูก ความ	

ลักษณะ	กฎหมาย		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ
	เก่า	ใหม่			
ตระตการ	๓	๔๕๖	๒	คิด ค่า เข้า แก่ ลูก ความ	
๖๖	๓	๔๕๗	๗	ลูก ความ ทะเถาะ กัน	
๖๖	๓	๔๕๘	๓๐	คุม กัน ไป ให้ ตา	
๖๖	๓	๔๕๘	๓๓	ดิน ใหม่ พรอง	
๖๖	๓	๔๕๘	๑๒	จำ เร่ง ดิน ใหม่ พิไนย หนี ให้	
				ตระตการ ใช้	
๖๖	๓	๔๖๒	๓๐	วิวาท ดอง นาน เมื่อ ดิน เทศ กาด	
				ผล ไม่ จึง ให้ ทา	
๖๖	๓	๔๖๓	๓๒	นาย ความ พราง ตระตการ	
๖๖	๓	๔๖๓	๓๓	ลูก ความ หนี นาย ประกัน ตง	
				เอา เงิน แด่ว มา ขอ ผูก ดิน ใหม่	
๖๖	๓	๔๖๔	๔๐	ให้ ตาม ความ ใน ๗ วัน	
๖๖	๓	๔๖๕	๔๒	ค่า กัน ขาม ผู้ พิจารณา	
๖๖	๓	๔๖๕	๔๓	พอง อุตธรณ์ ให้ แทง ตั้ง กัด	
๖๖	๓	๔๖๕	๔๕	ลูก ความ หนี คุม ให้ จำ ข้อ	
๖๖	๓	๔๖๖	๔๖	พิพากษา ผิด ให้ ยก ระเบิด เค็ด ติง	
๖๖	๓	๔๖๖	๔๗	เบง ความ อัย คัด หนี ยง ไม่	
				แต่ว ญาติ ผาย หนี พอง หนี ออก	
				เบง ต้อง คัด ให้ ใหม่	

ลักษณะ	กฎหมาย		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ
	เก่า	ใหม่			
ตระดาการ	๑	๔๖๓	๔๙	ให้ โจทย์ นำ เกาะ จำเลย ถ้า ไม่ นำ เกาะ จำเลย นั้น จะเอา แก่ตระดาการไม่ได้	
”	๑	๔๖๓	๕๐	จำเลย ตาย ทรพีย เป็น สูญ	
”	๑	๔๖๓	๕๓	ตระดาการ ละข้อถาม ตก ความ ละ ข้อด้วย เป็น เดิมค	
”	๑	๔๖๓	๕๓	คุม ก็น ผาย หนึ่ง ตรงไป ฆ่า ตี ให้ เขา ความ เดิม เป็น แพด้วย	
”	๑	๔๖๘	๕๕	มี ผซึ่ง ค ความไป	
”	๑	๔๖๘	๕๖	มี ผต ถูก ความใน คัด	
”	๑	๔๖๘	๕๗	ทำ อุบาย ต่าง ๆ ล่อน ถูก ความ	
”	๗	๔๗๐	๖๓	พิจารณาความให้แล้วในกำหนด	
”	๑	๔๗๐	๖๒	ให้ นาย ตั้ง ป่าว ผู้ของ คดี	
”	๑	๔๗๑	๖๕	นาย ประกัน ถอน ประกัน	
”	๑	๔๗๑	๖๖	ตำรวจให้ เรียก พิเษยแต่ง	
”	๑	๔๗๒	๖๘	ไม่ให้ ถอน ประกัน	

ลักษณะ	กฎหมาย		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ
	เดิม	แก้ไข			
ตระตาคาร	๓	๔๗๒	๖๘	ลด ความ คอ คิม พพากษา ตระตาคาร	
”	”	๔๗๒	๗๐	สืบ ลต หนึ่ง เร็ว กแก ใต	
”	”	๔๗๓	๗๒	ญาติ พของ บอวยไซ แก่ต่าง ว่า ต่าง กน ใต	
”	”	๔๗๓	๗๓	อุทธรณ ให้ตั้ง ตระตาคาร ใหม่	
”	”	๔๗๔	๗๗	ผล ด้านวน หนี ก เด็บ	
”	”	๔๗๔	๘๐	หมาย ถึง ผู้ตั้ง นำให้ หมาย ถึง ทนาย	
”	”	๔๗๕	๘๒	อุทธรณ ขอเบิก แต่ด้านวน ไม่รับ	
”	”	๔๗๕	๘๓	เดิม ค อำนาจ คัด	
”	”	๔๗๕	๘๕	นายบของ กน บาด ผู้ เป็น ลก ความ	
”	”	๔๗๖	๘๘	รับ ว่า ความต่าง ไม่แตก ให้รับ	
”	”	๔๗๗	๙๒	พอง ผู้ตั้ง นำให้ เร็ว ก ทนาย	
”	”	๔๗๗	๙๕	จำ คน ที่ มี สิ้น ใหม่ พ ใน ยให้ หน ใต	

ลักษณะ	กฎหมาย		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ
	เก่า	ใหม่			
ตระดาการ	๑	๕๗๘	๘๖	ความ ยังไม่แต่มี ความใหม่ จะไว้ ให้ญาติว่าอีกไม่ได้	
๖๖	๖๖	๑	๕๗๘	๘๖	ดูความวิวกาทันในตระดาการ
๖๖	๖๖	๑	๕๗๘	๑๐๐	ไว้ ความกัน ถ้าเจ้าคิดตาย เป็นเด็ก ถ้าผู้รับว่าความ ตายให้เจ้าคิดมาว่าต่อไป
๖๖	๖๖	๑	๕๗๘	๑๐๕	ตกดินใหม่พิไนยแก่ลูก ความ แล้ว อย่าให้ตระดาการทำด้าร กรมธรรม์ขายผ่นพ เขาเอง
๖๖	๖๖	๑	๕๗๐	๓๐๖	ขัดหมาย เรยก
๖๖	๖๖	๑	๕๗๐	๓๐๗	ตะคตหนคุม ๑๕ วัน เป็นแพ
๖๖	๖๖	๑	๕๗๓	๓๓๐	แผ่นดิน กสบตงใหม่แล้ว ให้ ยกความที่คาง อูนผ่นเดี่ย
๖๖	๖๖	๑	๕๗๓	๓๓๑	ประทบพอง

ลักษณะ	กฎหมาย		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ
	เล่ม	หน้า			
อุทธรณ์	๓	๕๘๘	๕	อุทธรณ์ต่อระดการแพ ใหปรับ	
”	๓	๕๘๐	๖	ฉ พพภษาแพ อุทธรณ์ ให ใหม่ฉ พพภษา ผู้อุทธรณ์แพ ให ใหม่ ผู้อุทธรณ์	
”	๓	๕๘๐	๗	ดำตบชนฉ พพภษาความ อุทธรณ์	
”	๓	๕๘๐	๘	อุทธรณ์ หตย คัดให้ปรับ	
”	๓	๕๘๓	๘	อุทธรณ์ขอ เบิกค้ำสำนวน ไม่ปรับ	
”	๓	๕๘๓	๓๐	อุทธรณ์ขอปลัดชดด้วยระดการ ไม่ปรับ แต่ให้ปรับ	
”	๓	๕๘๒	๓๒	ระดการพำมรงแพ อุทธรณ์ ใหปรับ	
”	๓	๕๘๓	๓๓	ใหปรับระดการฉแพอุทธรณ์	
”	๓	๕๘๓	๓๔	ผู้ชำระแพ อุทธรณ์ จึงให้ตั้ง ค เบิก	

๐๘/10/2566

ลักษณะ	กฎหมาย		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ
	เก่า	ใหม่			
อุทธรณ์	๓	๔๘๓	๑๕	ตก ความ ตัดใจ ตระดาการ ถวายฎีกา ให้คดีดำเนิน กรวย ทด กอน	
”	”	๔๘๓	๑๖	ปรับสิ้นใหม่พินัยแลอุทธรณ์ ไม่ถึงใบสัดยศไม่ให้รับ.	
”	”	๔๘๔		ความโจรตระดาการแพ้อุทธรณ์ ไม่ให้ปรับ	ประกาศจุด ศักราช ๑๓๕๒
โจร หาเส้น	๒	๓๐		วางวัดโจร	ประกาศจุด ศักราช ๑๓๕๘
กฎ ๓๖ ขี	๒	๔๖	๑	มคตผายทหารให้ว่าแก่กระดาใหม่ พลเรือนให้ ว่า แก้มหาตไทย	
”	”	๔๖	๒	คดีที่ ตระดาการ ซึ่งยังมีดำเร็จ โจทย์จำเลย จะ พ้อง ออกนอก ดำเนิน ดึง ทุเถา อยา ให้รับ	

ลักษณะ	กฎหมาย		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ
	เก่า	ใหม่			
กฎ ๓๖ ข้อ ๒	๒	๕๖	๕	ขาด ผิด ขาด ผิด ให้ เขา เป็น แพ	
” ”	๒	๕๗	๕	มี ค่า คัด ด้าน นอน ไม่ ถึง แพ ชนะ อย่า เพื่อ พัก ษา ให้ ปรับ	
” ”	๒	๕๗	๖	ห้าม ไม่ ให้ รับ ค่า เป็น กต ความ	
” ”	๒	๕๗	๗	ตก ความ ตี ใจ ตระ ภา การ ให้ ส่ง ผู้ อื่น ข้าราชการ	
” ”	๒	๕๗	๑๐	รับ ฟ้อง ไม่ ต้อง ให้ ดำ บาด	
” ”	๒	๕๗	๑๒	ใช้ ญา คอ้าง เป็น ญา ตี รับ ว่า ความ ต่าง ให้ ลง โทษ	
” ”	๒	๕๗	๑๓	ถึง พระ ราช ขา ญา เฝี้ย น ถาม	
” ”	๒	๕๐	๑๔	แพ ๒๑ ของ คี ๒๑ ๒๑ ๒๑ ความ เติม แพ ด้วย	
” ”	๒	๕๐	๑๕	ปรับ ความ ให้ ปรับ ต่อ หน้า ดก ชน	
” ”	๒	๕๑	๑๖	คต ยง มี สำ ไร ๒๑ ๒๑ ๒๑ ๒๑ ให้ เบิก ความ ไป เมื่อ มี การ ตั้ง ความ แล เบิก ไป โดย เดี ๒๑ ๒๑ ๒๑ ให้ เบิก ไป	

ลักษณะ	กฎหมาย		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ
	เก่า	ใหม่			
กฎ ๓๖ ขี	๒	๕๖	๑๗	อัครชน ^๑ เห็นชอบยอม แต่ใบสั่ง ^๒ คดี ^๓ ต้องตั้งเงิน ^๔ ก่อน	
๖๖ ๖๖	๒	๕๑	๑๘	ฟ้อง ^๕ ข้อ ^๖ คดี ^๗	
๖๖ ๖๖	๒	๕๑	๑๘	ให้ ^๘ เกาะ ^๙ โจทย์ ^{๑๐} จำ ^{๑๑} เลย ^{๑๒} ไว้ ^{๑๓} ว่า ^{๑๔} กว่า ^{๑๕} ความ ^{๑๖} จะ ^{๑๗} แหว ^{๑๘}	
๖๖ ๖๖	๒	๕๒	๒๐	ความ ^{๑๙} ฟ้อง ^{๒๐} เจ้า ^{๒๑} หม่ม ^{๒๒} ต ^{๒๓} นาย ^{๒๔} ไม่ ^{๒๕} ให้ ^{๒๖} เรียก ^{๒๗} ค่า ^{๒๘} ช ^{๒๙} ร ^{๓๐} ร ^{๓๑} ร ^{๓๒} น ^{๓๓} เ ^{๓๔} ย ^{๓๕} ม ^{๓๖} ถ้า ^{๓๗} อ ^{๓๘} ท ^{๓๙} ช ^{๔๐} ร ^{๔๑} ร ^{๔๒} ร ^{๔๓} ฎ ^{๔๔} ีก ^{๔๕} า ^{๔๖} แพ ^{๔๗} ข้อ ^{๔๘} หนึ่ง ^{๔๙} ให้ ^{๕๐} แพ ^{๕๑} คดี ^{๕๒} อด ^{๕๓} ความ ^{๕๔} เด ^{๕๕} ิม ^{๕๖}	
๖๖ ๖๖	๒	๕๒	๒๑	ค่า ^{๕๗} ช ^{๕๘} ร ^{๕๙} ร ^{๖๐} น ^{๖๑} เ ^{๖๒} ย ^{๖๓} เ ^{๖๔} ช ^{๖๕} ญ ^{๖๖} ต ^{๖๗} ร ^{๖๘} า ^{๖๙} ให้ ^{๗๐} เ ^{๗๑} า ^{๗๒} แก้ ^{๗๓} ด ^{๗๔} ก ^{๗๕} ความ ^{๗๖}	
๖๖ ๖๖	๒	๕๓	๒๒	ให้ ^{๗๗} ฟ ^{๗๘} อง ^{๗๙} ต ^{๘๐} า ^{๘๑} ม ^{๘๒} ก ^{๘๓} ร ^{๘๔} ม ^{๘๕}	
๖๖ ๖๖	๒	๕๓	๒๓	ฟ้อง ^{๘๖} ไม่ ^{๘๗} มี ^{๘๘} ม ^{๘๙} ค ^{๙๐} ง ^{๙๑} แต่ ^{๙๒} ไม่ ^{๙๓} ใช้ ^{๙๔} ก ^{๙๕} ระ ^{๙๖} ท ^{๙๗} ร ^{๙๘} ว ^{๙๙} ไม่ ^{๑๐๐} ให้ ^{๑๐๑} ร ^{๑๐๒} บ ^{๑๐๓} ใ ^{๑๐๔} ว ^{๑๐๕} พ ^{๑๐๖} จ ^{๑๐๗} ร ^{๑๐๘} ณ ^{๑๐๙}	
๖๖ ๖๖	๒	๕๔	๒๔	ความ ^{๑๑๐} ร ^{๑๑๑} บ ^{๑๑๒} ตั้ง ^{๑๑๓} ให้ ^{๑๑๔} ถ ^{๑๑๕} า ^{๑๑๖} ม ^{๑๑๗} เ ^{๑๑๘} ป ^{๑๑๙} น ^{๑๒๐} ด ^{๑๒๑} อง ^{๑๒๒} ฐ ^{๑๒๓} า ^{๑๒๔} น ^{๑๒๕}	
๖๖ ๖๖	๒	๕๔	๒๕	ช ^{๑๒๖} น ^{๑๒๗} ค ^{๑๒๘} ่า ^{๑๒๙} ด ^{๑๓๐} ถ ^{๑๓๑} ก ^{๑๓๒} ฎ ^{๑๓๓} ีก ^{๑๓๔} า ^{๑๓๕} ให้ ^{๑๓๖} ค ^{๑๓๗} ัด ^{๑๓๘} ต ^{๑๓๙} ่า ^{๑๔๐} น ^{๑๔๑} ว ^{๑๔๒} ก ^{๑๔๓} ร ^{๑๔๔} า ^{๑๔๕} บ ^{๑๔๖} ท ^{๑๔๗} อ ^{๑๔๘}	

08/10/2566

ลักษณะ	กฎหมายเก่า		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ
	เดิม	ใหม่			
กฎ ๓๖ ๒๐	๒	๕๔	๓๖	มีตราถึงหัวเมืองให้ส่งคนส่งของมรวุกแต่เรียกเงินหลวงให้มตราแจ้งตราฉบับสำหรับทานกัน	
” ”	๒	๕๕	๒๗	ความรับผิดชอบให้ผนังกำกับคดีด้านฉนวนไว้แบบคัมภีร์	
” ”	๒	๕๕	๒๗	มีผู้ร้องฟ้องในกรมใดให้ตั้งไปยังโรงศาลตามกระทรวง	
” ”	๒	๕๖	๓๓	เกาะลูกความไว้วางใจตราการ	
” ”	๒	๕๖	๓๒	ผู้มีบรรดาศักดิ์จะไปไหนให้มีผู้เห็น	
” ”	๒	๕๖	๓๓	ลงโทษโจร	

ลักษณะ	กฎหมายเก่า		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ
	เดิม	ใหม่			
กฎ ๓๖ ขี	๒	๕๗	๓๕	ผู้ใดจะไปแห่งใด ให้มีตราของ นายตติไม่ว่า เดินทาง เปนสำคัญ ถ้าไม่มีให้ ถือได้ เพลิง แลวันพระไม่ให้ ตกเบ็ด ทอดแห แต่ ตกปลา แลตง โทษ ผู้ร้าย ดวงตก แลพิจารณา ผู้รับ ใช้แทนเงินหลวงที่ค้าง อย่า ให้เรียกค่า ชกรรมเนียม ให้ เรียก แต่ ค่าเผา	
” ”	๒	๕๘	๓๕	พิจารณา ความ วิวาท ชิง หมู กน อย่าให้ เรียกค่าฤชา	
” ”	๒	๕๘	๓๖	จำโจร	
พระราชบัญญัติ จ. ก. ๓๓๔๕	๒	๖๐	๒	เมือง ที่นับว่า เปน เมือง เดียวกัน แล ต่าง เมือง	
พระราชบัญญัติ จ. ก. ๓๓๔๘	๒	๖๒	๓	ผู้ร้าย ทำ ผู้ใด ถึง ตาย ให้ เอา โทษ ตาย ตกไป ตาม ก้น	

10/2566

ลักษณะ	กฎหมายเก่า		มาตรา	จำด้วย	หมายเหตุ
	เดิม	ใหม่			
พระราชบัญญัติ จ.ศ., ๑๑๔๘	๒	๒๓	๔	ยกทัพไปปราบปรามข้าศึก ให้ถึงคตได้	
พระราชบัญญัติ จ.ศ., ๑๑๕๐	๒	๒๓	๕	รับความนำร่อง	
พระราชบัญญัติ จ.ศ., ๑๑๕๐	๒	๒๕	๖	ชายทำชั่วแก่ภรรยาท่านถึง ห้าต่อ	
พระราชบัญญัติ จ.ศ., ๑๑๕๓	๒	๒๕	๗	ผู้ร้ายตกคนไปชาย	
พระราชบัญญัติ จ.ศ., ๑๑๕๓	๒	๒๖	๘	ห้ามไม่ให้ตบถมและตีชนนไก่	

ลักษณะ	กฎหมาย		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ
	เก่า	ใหม่			
พระราชบัญญัติ จ.ศ. ๑๓๕๕	๒	๒๖	๙	ให้ฎีกาใน ตามวัน	
พระราชบัญญัติ จ.ศ. ๑๓๕๕	๒	๒๗	๓๐	ทาสที่เป็นแม่ นมบุตรนายเงิน	
พระราชบัญญัติ จ.ศ. ๑๓๕๕	๒	๒๘	๑๑	ผู้ร้าย ดัก กระบือ กรมพระราชวัง วังเดิม เจ้า พระเจ้า ดูก เชอ แด พระเจ้า หาดาน เชอ	
พระราชบัญญัติ จ.ศ. ๑๓๕๕	๒	๒๘	๑๒	ผู้ร้าย ดัก คน	
พระราชบัญญัติ จ.ศ. ๑๓๕๕	๒	๒๘	๑๓	ชาย ทำ ชู้ ด้วย หญิง ทาส ชัน เป็น ภรรยา ผู้ชาย	

ลักษณะ	กฎหมาย เก่า		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ
	เดิม	ใหม่			
พระราชบัญญัติ จ, ศ, ๓๑๕๔	๒	๗๐	๑๔	ชายเอาคนนครไต่เอณี่มาเดียง เป็นภรรยาแต่ภรรยาหน ทำชู้	
พระราชบัญญัติ จ, ศ, ๓๑๕๕	๒	๗๑	๑๕	ภรรยาที่เป็นคนหนักแอง แต่ มาก ชู้ หตายฉว มีชู้	
พระราชบัญญัติ จ, ศ, ๓๑๕๕	๒	๗๒	๑๖	เจรจา หยาบชา แก่ฉม บรรัต ศีกัด	
พระราชบัญญัติ จ, ศ, ๓๑๕๖	๒	๗๒	๑๗	ชาย ชม ชื่น ทำ ช่าเรา เด็กไม่ เดียง ฉ่า	
พระราชบัญญัติ จ, ศ, ๓๑๖๑	๒	๗๔	๑๘	ความ บอน เบยให้ฉง นายตรา	

08/10/2566

๖

ลักษณะ	กฎหมาย		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ
	เก่า	ใหม่			
พระราชบัญญัติ จ. ศ., ๑๑๖๒	๒	๗๖	๓๑	ห้าม ค่าตอบแทน ไม่ให้ ว่า ความ เดิม	
พระราชบัญญัติ จ. ศ., ๑๑๖๗	๒	๗๗	๓๒	โทษ ษ๑๑	
พ.ร.บ. พ.ศ. ๑๑๖๗	๒	๗๘	๓	ลักษณะ พ.ร.บ. ๗ ประการ วิธี พ.ร.บ. ดำ น้ วิธี พ.ร.บ. ดย เพล้ง พรุช ใน การ พ.ร.บ. ดย เพล้ง ใหม่ ณ แพ พ.ร.บ. ทว. คน ให้ เรียกเงิน ไร่ เป็น กตาง ก่อน จึง ให้ พ.ร.บ. แต่ วิธี พ.ร.บ. ตาม เทียบ วิธี พ.ร.บ. ดำ น้	
	๒	๗๙	๔		
	๒	๘๐	๕		
	๒	๘๑	๖		
	๒	๘๒	๗		
	๒	๘๓	๘		
	๒	๘๔	๙		
	๒	๘๕	๑๐		
	๒	๘๖	๑๑		
	๒	๘๗	๑๒		
	๒	๘๘	๑๓		
	๒	๘๙	๑๔		
	๒	๙๐	๑๕		
	๒	๙๑	๑๖		
	๒	๙๒	๑๗		
	๒	๙๓	๑๘		
	๒	๙๔	๑๙		
	๒	๙๕	๒๐		
	๒	๙๖	๒๑		
	๒	๙๗	๒๒		
	๒	๙๘	๒๓		
	๒	๙๙	๒๔		
	๒	๑๐๐	๒๕		
	๒	๑๐๑	๒๖		
	๒	๑๐๒	๒๗		
	๒	๑๐๓	๒๘		
	๒	๑๐๔	๒๙		
	๒	๑๐๕	๓๐		
	๒	๑๐๖	๓๑		
	๒	๑๐๗	๓๒		
	๒	๑๐๘	๓๓		
	๒	๑๐๙	๓๔		
	๒	๑๑๐	๓๕		
	๒	๑๑๑	๓๖		
	๒	๑๑๒	๓๗		
	๒	๑๑๓	๓๘		
	๒	๑๑๔	๓๙		
	๒	๑๑๕	๔๐		
	๒	๑๑๖	๔๑		
	๒	๑๑๗	๔๒		
	๒	๑๑๘	๔๓		
	๒	๑๑๙	๔๔		
	๒	๑๒๐	๔๕		
	๒	๑๒๑	๔๖		
	๒	๑๒๒	๔๗		
	๒	๑๒๓	๔๘		
	๒	๑๒๔	๔๙		
	๒	๑๒๕	๕๐		
	๒	๑๒๖	๕๑		
	๒	๑๒๗	๕๒		
	๒	๑๒๘	๕๓		
	๒	๑๒๙	๕๔		
	๒	๑๓๐	๕๕		
	๒	๑๓๑	๕๖		
	๒	๑๓๒	๕๗		
	๒	๑๓๓	๕๘		
	๒	๑๓๔	๕๙		
	๒	๑๓๕	๖๐		
	๒	๑๓๖	๖๑		
	๒	๑๓๗	๖๒		
	๒	๑๓๘	๖๓		
	๒	๑๓๙	๖๔		
	๒	๑๔๐	๖๕		
	๒	๑๔๑	๖๖		
	๒	๑๔๒	๖๗		
	๒	๑๔๓	๖๘		
	๒	๑๔๔	๖๙		
	๒	๑๔๕	๗๐		
	๒	๑๔๖	๗๑		
	๒	๑๔๗	๗๒		
	๒	๑๔๘	๗๓		
	๒	๑๔๙	๗๔		
	๒	๑๕๐	๗๕		
	๒	๑๕๑	๗๖		
	๒	๑๕๒	๗๗		
	๒	๑๕๓	๗๘		
	๒	๑๕๔	๗๙		
	๒	๑๕๕	๘๐		
	๒	๑๕๖	๘๑		
	๒	๑๕๗	๘๒		
	๒	๑๕๘	๘๓		
	๒	๑๕๙	๘๔		
	๒	๑๖๐	๘๕		
	๒	๑๖๑	๘๖		
	๒	๑๖๒	๘๗		
	๒	๑๖๓	๘๘		
	๒	๑๖๔	๘๙		
	๒	๑๖๕	๙๐		
	๒	๑๖๖	๙๑		
	๒	๑๖๗	๙๒		
	๒	๑๖๘	๙๓		
	๒	๑๖๙	๙๔		
	๒	๑๗๐	๙๕		
	๒	๑๗๑	๙๖		
	๒	๑๗๒	๙๗		
	๒	๑๗๓	๙๘		
	๒	๑๗๔	๙๙		
	๒	๑๗๕	๑๐๐		
	๒	๑๗๖	๑๐๑		
	๒	๑๗๗	๑๐๒		
	๒	๑๗๘	๑๐๓		
	๒	๑๗๙	๑๐๔		
	๒	๑๘๐	๑๐๕		
	๒	๑๘๑	๑๐๖		
	๒	๑๘๒	๑๐๗		
	๒	๑๘๓	๑๐๘		
	๒	๑๘๔	๑๐๙		
	๒	๑๘๕	๑๑๐		
	๒	๑๘๖	๑๑๑		
	๒	๑๘๗	๑๑๒		
	๒	๑๘๘	๑๑๓		
	๒	๑๘๙	๑๑๔		
	๒	๑๙๐	๑๑๕		
	๒	๑๙๑	๑๑๖		
	๒	๑๙๒	๑๑๗		
	๒	๑๙๓	๑๑๘		
	๒	๑๙๔	๑๑๙		
	๒	๑๙๕	๑๒๐		
	๒	๑๙๖	๑๒๑		
	๒	๑๙๗	๑๒๒		
	๒	๑๙๘	๑๒๓		
	๒	๑๙๙	๑๒๔		
	๒	๒๐๐	๑๒๕		

08/10/2566

ลักษณะ	กฎหมาย		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ
	เก่า	เพิ่ม			
พระราชกำหนดเก่า	๒	๓๐๓	๑๕	กระทรวง ความ	
๖๖	๖๖	๒	๓๐๕	๑๖	ค่า ขรรมนิยม เดิม ตราไป หัวเมือง
๖๖	๖๖	๒	๓๐๕	๑๗	ให้ พ้อง ตาม กรม
๖๖	๖๖	๒	๓๑๐	๑๗	ให้ สิ้น พ้อง ต่อ มณฑล นาย โดย สัก ๖๖ จน ถึง ๖๖
๖๖	๖๖	๒	๓๑๐	๑๘	ให้ เรียก ทาน เป็ โจทย์ จำ แยก ก่อน พิจารณา
๖๖	๖๖	๒	๓๑๑	๒๑	ให้ ตั้ง ดำนวน ไป เมือง ค่ำ ปรบ
๖๖	๖๖	๒	๓๒๓	๒๕	มี ค่า เป็ น ชะนะ แด แพ ึ่ง ให้ ปรบ ไม่ ให้ รับ ค่า กระเบียด กระเดียน นอก ดำนวน
๖๖	๖๖	๒	๓๒๕	๒๕	ค่า ขรรมนิยม นั ก โทษ
๖๖	๖๖	๒	๓๓๖	๒๗	ผูก ดำนวน
๖๖	๖๖	๒	๓๓๗	๒๗	หมาย เบ็ ก ค่ำ ความ
๖๖	๖๖	๒	๓๕๖	๓๐	โจทย์ ตาม จำ แยก
๖๖	๖๖	๒	๓๕๖	๓๑	พระขรรมนิยม ค่ำ ก

08/10/2566

ลักษณะ	กฎหมาย		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ
	เก่า	ใหม่			
พระราชกำหนดเก่า	๒	๓๔๖	๓๒	ค่าธรรมเนียม ข้าราชการ	
”	๒	๓๔๗	๓๓	ความ หัก เมือง	
”	๒	๓๕๓	๓๕	ค่าตั้ง ค่าตรา ผู้รักษา เมือง กรมการ	
”	๒	๓๕๒	๓๖	ปรับแก้ จะ ออกธรรมเนียม ให้ เสีย เงิน กักคน	
”	๒	๓๕๓	๓๗	ห้าม มีให้ ไทย มอญ ดาว	
”	๒	๓๕๖	๓๘	ไป ช่อง เด็ด เมณฑุ ชรรวม ด้วย ผู้ถือ มัจฉา ทุญฐิ	
”	๒	๓๕๗	๓๙	ใหม่ ผู้กำกับ หนึ่ง ตาม ความ	
”	๒	๓๕๖	๓๘	ชรรวมเนียม ลง พระราช อาญา	
”	๒	๓๕๗	๓๙	เขียน ขา ทูลตอของชุด พระบาท	
”	๒	๓๕๘	๔๐	ข้าราชการ ออกไป พิจารณา	
”	๒	๓๕๘	๔๑	ความ หักเมือง	
”	๒	๓๖๒	๔๕	ขาด ชื่อ เหตุ ชื่อ	
”	๒	๓๖๒	๔๕	ความ เกิด หักเมือง โตให้ หัก เมือง นั้น พิจารณา ให้ ดำริ เจ้า ถ้า เป็น ความ มีโทษ หลวง ให้	
				ตั้ง กรุงเทพ ฯ	

ลักษณะ	กฎหมาย		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ	
	เก่า	ใหม่				
พระราชกำหนด	๒	๓๖๗	๕๖	เจ้ากระทรวง ๒๖ ความไว้ให้		
" "	" "	๒	๓๗๘	๕๑	พ้นอายุความ	
" "	" "	๒	๓๘๕	๕๔	อุทธรณ์ไม่ได้ตัวโทษผู้ พยานไม่ให้ตั้งคู่ความ	
" "	" "	๒	๓๘๗	๕๕	ห้ามไม่ให้ไทย มอญ ดาวไป ช่อง เฝ้ เมณฑุ ธรรมด้วยผู้ถือ มิจดา ทิวรี	
" "	" "	๒	๓๘๗	๕๖	ของ กตาง	
" "	" "	๒	๔๐๐	๖๓	ปรับแล้วจะ อุทธรณ์ ให้เสีย เงิน ก่อน	
" "	" "	๒	๔๐๑	๖๒	โทษผู้เปพ หมอ ความ	
พระราชกำหนดใหม่	๒	๔๐๘	๓	ตั้งโทษ พก โจร		
" "	" "	๒	๔๓๒	๖	ห้าม มีให้ ๕๔ ยน พอง มาย น ให้ มาให้ การ พอง	

ลักษณะ	กฎหมาย		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ	
	เก่า	ใหม่				
พระราชกำหนดใหม่	๒	๔๒๒	๑๙	ห้ามมิให้ฟ้องเรียกทรัพย์สินภายในหลวงแลตวงเงินนายต่าง ๆ		
๖๖	๖๖	๒	๔๒๔	๓๐	ตัดลำเนาแลซ่อมแปลงเวือลำเนา	
๖๖	๖๖	๒	๔๓๒	๑๓	ผู้ร้ายทำฉันทราย พระพุทธรูป พระสถูป พระเจดีย์	
๖๖	๖๖	๒	๔๔๔	๑๗	ช่วยทนาย	
๖๖	๖๖	๒	๔๔๖	๒๐	แต่งตัวเด็ก	
๖๖	๖๖	๒	๔๕๐	๒๓	ใช้เบี้ย ๕๐๐ ต่อเพ็ช	
๖๖	๖๖	๒	๔๕๒	๒๔	กำหนดราคาเช่าแต่ห้ามไม่ให้ลักเช่าไว้	
๖๖	๖๖	๒	๔๕๔	๒๕	เครื่องแต่งโขนละคร	
๖๖	๖๖	๒	๔๖๓	๒๗	ขายตัวผูกตอก ถ้าตอกเบยต่างให้คิดเอาแต่ ๓๐ ปี แต่กำหนดอายุความวิวาท	
๖๖	๖๖	๒	๔๖๓	๒๗	นำพิกัดสำหรับพิศุทธตำนำ	
๖๖	๖๖	๒	๔๖๕	๓๐	หมายให้นายเงินรับเงินซึ่งทนายฟ้องตั้ง	

ลักษณะ	กฎหมาย		มาตรา	ว่าด้วย	หมายเหตุ
	เก่า	ใหม่			
	เดิม	ใหม่			
พระราชกำหนดใหม่	๒	๕๑๐	๓๗	ภรรยาหมั้นให้ตั้งหญิงแต่ชาย ช้ให้เจมวช่า ถ้าไม่ช่าจึง ให้ปรับให้	
” ”	๒	๕๐๗	๕๓	ห้ามมิให้ชายเข้าตั้งเรือสำเภา	
” ”	๒	๕๐๘	๕๕	ตั้ง กรมการ แล นาย ท่าน	

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน วันโกสินทร์ ศก ๑๓๗ เป็น
วันที่ ๑๐๘๗๒ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

เจ้าพนักงานหอสมุด

พระราชกำหนด เครื่อง แต่ง ทหาร

เพิ่มเติม

รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗

วันที่ ๓ ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗

พระบาทสมเด็จพระปรมินทร มหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้า
 เจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการ ดำรัส เหนือเกล้าฯ สั่งว่า บรรดา
 ทหาร ราบ ทั้งปวง นอก จาก ทหาร มหาดเล็ก นั้น ได้ มีพระราชกำหนด
 การ แต่ง ตัว ให้ ไว้ แต่ ณ วันที่ ๒๗ มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๖ แล้ว
 ส่วน ทหาร บันใหญ่ ทหารม้า ทหารราบ มหาดเล็ก แต่ นักเรียนทหาร
 ซึ่ง ยัง ไม่ ได้ กำหนด มา แต่ ก่อน นั้น ให้ ใช้ เครื่อง แต่ง ตัว ตาม พระราช
 กำหนด นี้ กับ ทั้ง เครื่อง แต่ง ตัว จอม พด แต่ นาย พด ก็ ให้ เพิ่ม ชั้น ชก
 ด้วย ดัง จะ กล่าว ต่อไปนี้

เครื่อง แต่ง ตัว จอม พด แต่ นาย พด

มาตรา ๑๕ เครื่อง แต่ง ตัว เต็มยศ อย่าง เดิม สำหรับ จอม พด
 แต่ นาย พด ก็คือ

๑. เสื้อทนต์สีขาว คอ ข้อมือ แต่ ปาก กระเป๋่า หลัง พันท้ายบักทอง
 เป็นลาย ซ้อยไชยพุดทะเล และมี บ่า บักทอง เปนลาย ถัก สำหรับ จอม พด
 บน บ่า ติด จักร เงิน เจี๊ทอง ๑ จักร แต่ ป้าย ข้อมือ ติด ตุ่ม ทอง ถัก บัก
 ยันต์ที่ รัง ตุ่ม ดุจร ถ้า สำหรับ นาย พด บน บ่า ติด จักร เงิน ถ้วน นาย พด
 เขก ๓ จักร นาย พด โท ๒ จักร นาย พด ตวี ๑ จักร แต่ ป้าย ข้อมือ
 ติด ตุ่ม ทอง ถัก ไม่มี บัก ยันต์ที่ รัง ตุ่ม

08/10/2016

๒ กางเกง ขาว ยาว สีนํ้าเงินแก่ ดิตแถบ ทอง กว้าง ๕ ชอง คิเมตร
ที่ เข็ม ขาว ข้าง นอก

๓ หมวก แดง เม็ด สี ขาว มี ยอด พู่ ขน ห่าน มี ความ ใช้ รัต คง

๔ รัต คง ทอง

๕ กระบี่ ฝัก ทอง สาย หนังสือ บัก ทอง

เครื่อง แต่ง ตัว ทงนี้ ให้ คง ใช้ ต่อ ไป สำหรับ กับ การ เจริญ เดิม ยศ
ใน พระราชวัง ทุก สถาน นอก กว่า นั้น ให้ คง ใช้ อย่าง เช่น กำหนด ไว้ ใน
พระราช กำหนด รัตน โกสินทร ศก ๑๓๖

เครื่อง แต่ง ตัว ทหาร บิน ใหญ่

มาตรา ๓๖ ทหาร บิน ใหญ่ ให้ ใช้ เครื่อง แต่ง ตัว ตาม พระราช กำหนด
สำหรับ ทหาร ราม ทุก อย่าง เว้น แต่ เบียด ยน ขดิบ เสื้อ แดง กาง เกง เดียว เป็น
จวด แดง แกบ ดี เหลือง

เครื่อง แต่ง ตัว ทหาร ม้า

มาตรา ๓๗ ทหาร ม้า ก็ ให้ ใช้ เครื่อง แต่ง ตัว ตาม พระราช กำหนด
สำหรับ ทหาร ราม เหมือน กัน เว้น แต่ เบียด ยน ขดิบ เสื้อ กาง เกง เดียว
เป็น จวด แดง แกบ สีนํ้าเงิน ขอน กับ การ ใช้ อาวุธ นั้น ให้ ใช้ กระบี่
คาด ใน เสื้อ ทง นาย ทหาร แดง พด ทหาร ดั้น ด้วย กัน ส่วน นาย สิบ พด ทหาร
ถ้า เวลา ใช้ บิน ด้วย กับ กระบี่ ก็ ให้ ใช้ คน ขี่ พด พาย อีก ด้วย

เครื่อง แต่ง ตัว ทหาร ราม มหา เด็ก

มาตรา ๓๘ ทหาร ราม มหา เด็ก นั้น ให้ ใช้ เครื่อง แต่ง ตัว อย่าง

ทหาร ราม ตาม พระราช กำหนด รัตนโกสินทร ศก ๓๓๖ แต่ให้เพิ่ม เดิม
บาง อย่าง ซึน บาง ตงนี้

๑ คอ แด บำ เลื่อ สำหรับ นาย ทหาร ชั้น กลาง ด้บ สี่ น้ำ เงิน ไซ้
แถบ ทอง คิต หมาย เช่น นาย ทหาร ราม ทั้ง ปวง แต่ เพิ่ม ถวด ทอง คิต ขด
เปน ยนต์ ที่ รวม คอ แด บำ เขา ด้วย

๒ บำ เลื่อ นาย ทหาร ชั้น ต่ำ กับ พล ทหาร ด้บ สี่ น้ำ เงิน เพิ่ม แถบ
เหลือง ขดบ รอบ เขา ด้วย

๓ ทาง เกง นาย ทหาร ชั้น ต่ำ กับ พล ทหาร เพิ่ม แถบ แดง กว้าง ๑ ของ
คิต เม็ทว คิต ที่ ต เชบ ขา ทาง เกง ข้าง นอก ด้วย

๔ รัต คด สำหรับ นาย ทหาร ชั้น กลาง ให้เพิ่ม รวด ทอง สี่ บับ เงิน
ซึน บน พน แดง ด้วย

มาตรา ๑๘ พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต ให้ นาย สิบ พล ทหาร
มหาดเล็ก ไซ้ เลื่อ ขาว ตาม มาตรา ๘ แห่ง พระราช กำหนด เครื่อง แต่ง ตัว
ทหาร ได้ ด้วย แต่ ทาง เกง ขาว ห้าม มิ ให้ ไซ้

มาตรา ๒๐ เลื่อ ทหาร มหาดเล็ก อย่าง เดิม ซึน เปน เลื่อ ทุน กี่ ตั้ง
สำหรับ นาย ทหาร ชั้น กลาง คอ แด ปาก กระเป่า หลัง พิน ต่ำ บัก เปน
ลาย ซ้อ ไชย พฤษ์ ด้วย ทอง ซ้อ มือ พิน ต่ำ บัก เปน ลาย ซ้อ ไชย พฤษ์
กับ อักษร พระนาม (ส, พ, ป, ม, จ,) ด้วย ของ แกรม เงิน สำหรับ นาย
ทหาร ชั้น ต่ำ กับ พล ทหาร คอ พิน ต่ำ บัก ถวด ริม ด้วย โหม เหลือง ซ้อ มือ
พิน ต่ำ บัก เปน อักษร พระนาม (ส, พ, ป, ม, จ,) ด้วย โหม เหลือง แกรม

๐8/10/2566

ชาว นนทบุรี คงใช้กับเครื่องตั้งอื่นที่กำหนดไว้ใหม่ แต่งเนืองงานเต็มยศ ซึ่ง มีใน พระราชวัง ทุกสถาน

เครื่อง แต่ง ตัว นักเรียน ทหาร

มาตรา ๒๑ นักเรียน ทหาร ให้ ใช้เครื่อง แต่ง ตัว เช่น พด ทหาร ราบ แต่ใช้ เครื่อง หมายถึง อย่างนี้

๑ นักเรียน นายร้อย คอ แด่ บ่า ถ่าบ ด้ แดง ชาติ แต่ คัด แอบ ทอง พาด ถ้าง บ่า เส้น หนึ่ง ด้วย กับ ตัด ตัด แต่ง ที่ ตะ เข็ม ซาก ทาง เก่ง ข้าง นอก ด้วย

๒ นักเรียน นายสิบ บ่า ถ่าบ ด้ แดง ชาติ คอไม้ ถ่าบ

มาตรา ๒๒ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้ นักเรียน นายร้อย ใช้ เสื้อ แด่ ทาง เก่ง ชาว ตาม มาตรา ๘ แห่ง พระราช กำหนด เครื่อง แต่ง ตัว ทหาร ได้ ด้วย

เครื่อง หมายถึง ผู้ไม่มีหน้าที่ในการรบ

มาตรา ๓๓ ทหาร ผู้ไม่มีหน้าที่ในการรบ ซึ่ง ประจํา การ เปน พนักงาน ใน กรม ยกระบัตร ทํพ พวก ๑ พนักงาน ใน กอง พยาบาล พวก ๑ พนักงาน ใน กอง ตรี ยางค์ พวก ๑ พนักงาน ใน กรม ยุทธ ศึกษา พวก ๑ จะ ตัด บ่า ตาม ยาว แต่ ใหญ่ มาหา คอ เช่น พวก ที่ มี หน้าที่ ในการ รบ นั้น ไม่ได้ ให้ ตัด ขวาง บ่า แต่ นำ ใหญ่ ไป หลัง ใหญ่

ที่ตั้ง พระราชกำหนด

มาตรา ๒๔ พระราช กำหนด อื่น ให้ เพิ่ม เข้า ใน พระราช กำหนด เครื่อง แต่ง ตัว ทหาร อื่น ได้ มี พระบรมราช โองการ ดำรัส เห็น อเถ่า ๆ ให้ ไว้ แต่ ผนวันที่ ๒๗ มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๓๑๖ นั้น เปน อื่น หนึ่ง อื่น เดียว กัน

08/10/2566

ประกาศกรมศุขาภิบาล

ในการสร้างถนนอุณากรรณ

พระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ ผู้บัญชาการ กรมศุขาภิบาล รับพระบรมราชโองการ ได้เกล้า ฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เจ้าพนักงานกรมศุขาภิบาล ตัดถนนขึ้นใหม่ ตรงช่องถนนเข้าสารผ่านสวนตึกดินไป ออกตรงช่องประตูพุดธิ บาศให้เปนทางใหญ่ เพื่อให้มหาชนเดินไปมา ทั้งใช้รถม้าขึ้น ระยะทาง แต่เวลาในกิจ ชุระ ทั้ง ปวง ได้ตัดวกค้สัก สายหนึ่ง จะได้มีช่องให้ชนทั้ง หายที่ ตั้ง บ้าน เรือน อยู่ใน จัง หวัด นั้น ได้เกิดผล อันจะไดรับจากที่ อัน มีถนนขึ้น นั้น เปนคุณ ประโยชน์ แก่อาณา ประชา รามภูร ทั้ง หน้า แต่ จะ ได้ เปน ที่ สง่างาม แก่ พระ นคร ดับ ไป เจ้าพนักงาน ได้ตรวจ ทำแผนที่ ชน ทูตเกล้า ฯ ถวาย ทรงพระกรุณา โปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระ บรม ราชานู ญาต ให้กะ ถนน สายนี้ ตามแผนที่ นั้น โดยยาว ๓๘ เส้น หรือ ๗๒๐ เมตร กว้าง ๗ วา ๒ ศอก หรือ ๓๕ เมตร พระราชทาน นามว่า ถนน อุณากรรณ เจ้าพนักงาน ได้ตรวจปัก เขตถนน แล้ว ถ้าบ้าน เรือน ของ ผู้ใด ต้องถูกถนน สายนี้ ผ่าน ไปตามแผนที่ ฯ เจ้าพนักงาน จะ กวญ เขตถนน แต่ นำประกาศ ไป บัด ใจ ให้ทราบ แล้ว นั้น ให้ผู้ เปน เจ้า ของ บ้าน เรือน ที่ ต้อง ถูกเขต ถนน หรือ ตอน เรือน โรง ของ ตน ไป ภายใน วันที่ ๓ มีนาคม รัตน โกสินทรศก ๒๔๑๗ ถ้า พน กำหนด แล้ว ยังมี ใด หรือ ตอน ไป เจ้าพนักงาน

กรมศุขาภิบาลก็จะได้จัดการซื้อเสียเอง ผู้เป็นเจ้าของที่ดินของเดิม
 ค่าช่วยการให้แก่เจ้าพนักงานที่ดินของจัดการนั้นด้วย ถ้าผู้หนึ่งผู้ใด
 ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินที่ถนนจะผ่านไปนั้น ถ้าเนื้อที่ยังมีอยู่จะปกคลุม
 เรือนโรงขึ้นให้เป็นประโยชน์ต่อไป ก็ให้ปลูกได้แต่อย่าให้ดวงตา
 เขตรถนนที่เจ้าพนักงานได้บอกไว้แล้ว หรือยังมีความสงสัยจะมา
 ถาม หรือขอให้เจ้าพนักงานไปกะให้ด้วยก็ได้

อนึ่ง ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดอยากจะทำหนดเขตรในแผนที่ถนน ซึ่งเป็น
 เจ้าพนักงานได้กะไว้แล้วให้ชัดเจน ก็ให้มาขอต่อนี้ว่าการกรม
 ศุขาภิบาล เจ้าพนักงานจะรับชี้แจงให้ทราบโดยละเอียดทุกอย่างตาม
 ประสงค์

ประกาศมา ณ วันที่ ๑ มกราคม วันจันทร์ ศก ๑๑๗ เป็นวันที่
 ๓๑๐๐๘ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศเว้นที่ริมถนนหลวง

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
 ราชบัณฑิตยสถาน เสด็จฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
 ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

บ้านเมืองทุกวันนี้ ประกอบการค้าขายต้ม บุรณยังขึ้นไปกว่า
 แต่กาลก่อน ๐๘/10/2566 การเดินทางจำเป็นต้องใช้รถใช้มาเพิ่มเติมขึ้นจากการ

เดินเท้า โดย ขรรพดา ของ กิจ ชูระต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ตาม ความ เจริญ
 ของ การ ค้าขาย ใน บ้าน เมือง เหตุ ฉะนั้น ถนน หลวง อัน มี อยู่ แต่ ก่อน
 บาง ถนน จึง คับแคบ ไป คน เดิน เท้า แล รถ ม้า ต้อง เดิน ร่วม กัน ใน ถนน
 เป็น ที่ นำ ก่อ ความ อัน ตราย แก่ ผู้ เดิน ทาง แล ชัด ชวราง แก่ การ เดิน รถ
 ม้า ไม่ ให้ เดิน ทาง สดวก ได้ จึง ทรง พระ ราช ตับริห์ ว่า ส้มควง จะ ชวย
 ถนน หลวง ซึ่ง ยัง แคบ อยู่ ให้ กว้าง ขึ้น เพื่อ ได้ ทำ ทาง สำหรับ เดิน เท้า ทั้ง
 ต้อง ข้าง ถนน ให้ คน เดิน เท้า เดิน แฉก หนึ่ง ไม่ กัด แก่ ถนน ที่ จะ เดิน
 รถ ม้า แล เพื่อ ได้ มี ที่ ทำ ท่อ นำ รม ถนน ให้ ถนน ปราศ จาก ความ
 เปราะ เบือน เป็น ที่ สดวก สบาย แก่ มหา ชน ที่ เดิน ทาง หรือ มี บ้าน
 เรือน อยู่ ริม ถนน ทั่ว ไป

จึง ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ด่วน นำ ให้ ชน ทั้ง หลายน
 ทราบ ไว้ ว่า ถ้า ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด จะ ปลุก สว่าง สิ่ง หนึ่ง สิ่ง ใด ขึ้น ณ ที่ ริม
 ถนน หลวง ใดๆ ใด อัน ถนน นั้น ยัง ไม่ได้ มี ทาง สำหรับ เดิน เท้า ทั้ง
 ต้อง ข้าง เหมือน อย่าง ถนน ที่ ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ สว่าง
 ขึ้น ใหม่ ๆ นี้ แลว ก็ ให้ เว้น ที่ ข้าง ถนน นั้น ไว้ ตาม กำหนด ที่ เจ้า
 พนักงาน จะ ได้ กำหนด ให้ เพื่อ จะ ได้ เป็น ที่ สำหรับ ทำ ท่อ นำ แล สว่าง
 ทาง สำหรับ เดิน เท้า ข้าง ถนน นั้น ๆ ต่อ ไป

การ ที่ ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ให้ ชน ทั้ง หลายน
 ทราบ กระแด้ พระ ราช ตับริห์ ไว้ ดัง นี้ ก็ เพื่อ จะ ไม่ ให้ เป็น ที่ ต่ำ ทราม แก่ ผู้ ที่
 ไม่ ทราบ 08/ แต่ ปลุก สว่าง สิ่ง ใด ๆ ขึ้น แลว จะ ต้อง รื้อ เมื่อ ภาย หลัง นั้น

อนึ่ง ถ้าผู้หนึ่งผู้ใด จะปลุกสร้างสิ่งใด ๆ ขึ้นตามแนวถนนหลวง
อื่น จะเกี่ยวข้องขอห้ามตามประกาศนี้ ก็ให้มาแจ้งต่อเจ้าพนักงาน
กรมศึกษาธิการ ที่กระทรวงนครบาล กำหนดเวลาตั้งแต่เช้า ๕ โมง
ถึงเวลาบ่าย ๕ โมง เว้นแต่วันพระ เจ้าพนักงานจะได้ชี้แจงข้อความ
แลไปปักเขตให้ตามความประสงค์

ประกาศมา ณ วัน พุทธศักราช ที่ ๑๒ มกราคม วันโกสินทร ศก ๑๑๗
เป็นวันที่ ๑๑๐๒๐ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศใช้พระนามเจ้าฟ้ามีกรม

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่ว
กันว่า ขรรคมเนียมแต่ก่อนมา เจ้าฟ้าที่ไต่รับพระราชทานพระ
สุพรรณบัตรมีกรม ใช้เรียกพระนามเดิมด้วย พระนามกรมด้วย
เจ้าฟ้าที่ไม่ไต่รับพระราชทานพระสุพรรณบัตรใช้แต่พระนามกรม บัดนี้
สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ ซึ่งได้ทรงรับพระสุพรรณบัตรมีกรม มีหลาย
พระองค์ จะมีการใช้พระนามมากขึ้น จะออกพระนามทั้งพระนาม
เดิม แต่พระนามกรมอย่างแต่ก่อนทั่วไปในที่ทั้งปวง ก็เป็นการขัดขวาง
แต่บัดนี้ต่อไป เจ้าฟ้ามีกรมที่มีพระสุพรรณบัตร ให้ใช้พระนามเดิม
ด้วยพระนามกรมด้วย แต่ในกรณีที่สำคัญเช่นในประกาศฯ ในหนังสือ
สำคัญต่าง ๆ ถ้าเป็นแต่การที่จะออกพระนามโดยปกติ ให้ใช้
แต่พระนามกรม ไม่ต้องออกพระนามเดิมด้วย แต่จะลงพระนาม
เองให้ใช้พระนามเดิม ส่วนเจ้าฟ้าที่ไม่ไต่รับพระราชทานพระสุพรรณ

08/10/2566

บัตร นั้น ถ้ามีกรม ให้คง ใช้แต่พระนาม กรม ใน ที่ ทั้งปวง ทั่วไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๕ มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ เป็น วัน
ที่ ๓๑๐๒๓ ใน รัชกาล บัดนี้

พระราชกำหนดอาญากร กระทำ ผิดสัญญา

รัตน โกสินทร ศก ๑๓๗

คู่ภมัตต พระพุทธเจ้าสมณกาล เป็น อดีตภาค ถ่วง แล้ว ๒๔๔๓ พระราชา
บัตยุบนี้ กาด จันทรคติ นิยม จุดศักราช ๑๒๖๐ โฉนดถึง วัจฉะระ มาชะมาศ
อุกบักษ ณะวะมีติถึ สूरียคตีวิธี สุรัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ มกราคม มาศ
วัจฉะระ มาชะมาศ คุณพิเศษ ศักราช บัจจมรัชกาล อัญฐะวัจฉะคุศระ
สหัสดีธา ธะระชะระหัตถ์ สิมะทีวะระ เซตร ปริเฉท กาด กำหนด

พระบาท สมเด็จพระ ประมินทร์ มหาจุฬาลง กรณ์ บดินทร เทพยมหา
มงกุฎ บุรุษย์ รัตนราชวโงษ์ วรุตมพงษ์ บริพัตร วรชัฎย ราช นิกโรดม
จาคุรันต บรมมหาจักรพรรดิราช สังกาศ บรมชรรวมิก มหาราชาธิราช
บรม นารถบริพัตร พระจุลจอม เกตเจ้า อยู่หัว ผู้ทรงพระคุณ ธรรม อัน
ประเสริฐ เด็ดจ ออก ณพระ ที่นั่ง จักรกรี มหา ปราสาท บรมราช พิมาน
โดยสถาน อุดรภิมุข ภายใต้ พระ มหานพปต เสวตรฉัตร เห็น รัตน
บรยงก์ พร้อม ด้วย พระบรม วงษ์ชานองษ์ แด่เสนา บัตริฐมน ตรี องคมนตรี
ข้า ทูล ถของ ชาติ พระ บาท กระวีชาติ ราช บริพัตร ฝ่าย ทหาร พด เสือน
เฝ้า หูถของ ชาติ พระบาท มงกษ โดยกำหนด ตำแหน่ง เป็น อัน ตัษกัน

จึง มี พระบรมราชโองการ ดำรัส เห็นชอบเกล้าฯ ให้ ประกาศ ให้ ทราบ
ทั่ว กัน ว่า

ทรง พระราชดำริเห็นว่า ทุก วัน มีการ จำ ผู้คน กระทำ การ ต่าง ๆ
ถูก จำ รับ เงิน ถ่วง นำ ไป แล้ว บิด พัด ไม่ กระทำ การ ของ ผู้จำ ตาม
สัญญา มี อยู่ เนื่อง ๆ สัมควร จะมี กฎหมาย บัง กัน ความ ด้จริต อย่าง
นี้ ไว้ แต่ การ จำ กัน ทุก วัน นี้ บาง มี ผู้จำ ก็ คิด ทำ สัญญา เขา เปรียบ
ใน ทาง หัก เงิน ถ่วง นำ ลด ให้ เป็น ค่า จำ แค เล็ก น้อย เหลือ เกิน โดย
ประสงค์ จะ ใช้ ปล่อย ผู้จำ ง่าย ๆ ทาง ทานอง ทาษ แต่ ก่อน จึง จำ เปน ดัง
บ่ง กัน ลว เม ทุจริต ข้าง ฝ่าย ผู้จำ ด้วย เพราะ เหตุ นั้น จึง ทรง พระ
บรมนาโปรดเกล้าฯ ให้ ทรง พระราชกำหนด ไว้ ดัง ไป ดังนี้

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้ ให้ เรียกว่า พระ เษ กำหนด ขาณาการ
กระทำผิดสัญญา รัตนโกสินทร ศก ๓๓๗

มาตรา ๒ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ใช้ รับ สัญญา โดย ชอบ ด้วย พระราชกำหนด
กฎหมาย แล้ว เพื่อ จะ รับ ทำ การ ด้วย กำ ตั้ง ตน ใน การ ใช้ ปล่อย ฤ ใน
การ ที่ จะ พา ผู้คน ฤ สิ่ง ของ จาก ที่ แห่ง หนึ่ง ไป ตั้ง ให้ ถึง ที่ แห่ง หนึ่ง ก็ ตี
ฤ เพื่อ จะ รับ ใช้ การ งาน ไป ใน เวลา เดินทาง ก็ ตี ฤ เพื่อ จะ พัก ภัย รักษา
ผู้คน แล ทพย์ สัมบัติ ไป ใน เวลา เดินทาง ก็ ตี ใน พระราช อาณา เขต
ถ้า หาก ว่า ผู้ นั้น จังใจ ไม่ กระทำ ตาม สัญญา โดย ไม่ จำ เปน เพราะ ความ
บวย เจ็บ ฤ เพราะ ผู้ จำ กต ฐิ ช่ม เหย อย่าง ใด แล ไร ฤ ถูก จำ นั้น
มีความ ผิด ต้อง ระวัง โทษ ให้ จำคุก มี กำหนด ไม่ เกิน กว่า ๓ เดือน ฤ ปรับ
เป็น เงิน โฉม ใน ครั้ง ๒๐๐ บาท ฤ จำ แด ปรับ ด้วย ทั้ง ๒ ลักษณะ

มาตรา ๓ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ได้รับสัญญาโดยชอบด้วยพระราชกำหนด
 กฎหมายแล้ว เพื่อจะรับบำรุงเลี้ยง แด่พิทักษ์รักษา ทารก ฤๅคนทุพ
 ภาพซึ่งไม่สามารถจะบำรุงเลี้ยงตนเองได้ ถ้าหากว่าตุ๋จ้างนั้น ใจ
 ไม่กระทำตามสัญญา มีความผิดต้อง ระวังโทษ ให้จำคุก มีกำหนด
 ไม่เกินกว่า ๒ เดือน ฤๅปรับเป็นสินไหมไม่เกิน ๕๐๐ บาท ฤๅจำ
 แด่ปรับทั้ง ๒ สถาน

มาตรา ๔ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ได้รับสัญญา โดยชอบด้วยพระราชกำหนด
 กฎหมายแล้ว เพื่อจะรับเป็นตุ๋จ้าง ทำการต่าง ๆ ในพระราชอาณาเขต
 โดยกำหนดสัญญาไม่เกินกว่า ๓ ปี แด่ตามสัญญา นั้น ผู้จ้าง เป็น ผู้
 เลี้ยงค่าเดินทาง ฤๅรับตุ๋จ้าง มาเองด้วย ฉะนั้นแล้ว ถ้าหากว่าตุ๋จ้าง
 นั้น ใจไม่ชอบหรือ หดหู่หนีก็ตี ฤๅ ไม่ยอมทำตามสัญญา ซึ่งเป็น การพอจะ
 ทำได้ก็ตี ตุ๋จ้าง นั้น มีความผิดต้อง ระวังโทษ จำคุกมีกำหนด ไม่
 เกิน ๓ เดือน ฤๅปรับเป็นสินไหมไม่เกิน ๒ เท่า ในจำนวนเงินที่
 ผู้จ้าง ได้ทอดรองไปแก่ตุ๋จ้างนั้น ฤๅทั้งจำแ่ปรับด้วยทั้ง ๒ สถาน
 เว้นแต่ถ้าผู้จ้าง กดขี่ ข่มเหง ตุ๋จ้าง คนใด ฤๅผู้จ้าง ไม่กระทำตาม
 สัญญา กับตุ๋จ้าง คนใด ถ้าตุ๋จ้าง คนนั้น กระทำผิดจึง จะไม่มีโทษ
 ตามที่ ว่ามา ในมาตรานี้

มาตรา ๕ ขอความที่ว่ามาในมาตรา ๒, ๓, ๔, นี้ ให้ใช้แต่ที่ค่า
 จ้าง สัญญา กันไม่ต่ำกว่าเดือนละ ๔ บาท ก็น อยู่ของ ผู้จ้าง ฤๅค่า
 จ้าง ไม่ต่ำกว่า ๗ บาท ก็น อยู่ของ ตุ๋จ้าง แด่สัญญาทั้งนี้ ให้ทำ

08/10/2566

ค่อ หน้าอำเภอ เมื่อตกจ้าง ได้เดิน ทาง มาจาก ประเทศอื่น โดยผู้จ้าง
 ได้ ออกเงิน แล้ว ให้ผู้จ้าง มีอำนาจ ขอ ค่าด บัง คับ ตกจ้าง นั้น ให้ทำ
 สัญญา ค่อ หน้าอำเภอ ได้ แต่จะ ต้อง ทำ ภายใน เดือน หนึ่ง ตั้ง แต่ ตก
 จ้าง นั้น เข้า มา ใน พระราช อาณา เขต

พระราชบัญญัติ จด การ คับ เพ็งใหม่

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ ปรมินทรมหา
 จุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นเกล้าฯ ว่า
 การ ที่มีเหตุเกิด เพ็งใหม่ ณตำบล ตำบล เพง ได้เด็ดจ พระราช ดำเนินไป
 ทอด พระเนตร เจ้าพนักงาน กรม กอง ตระเวน แด กรม ทหาร บก
 ทหาร เรือช่วย ระวัง คับ เพ็ง แด บัง กันเหตุ อันตราย ด้วย ทรัพย์ สัมบัติ
 ของ มหาชน นั้น ยัง หา เป็น การ เรียบ ร้อย ไม่ เพราะเหตุ ยัง ไม่ได้
 มี ข้อ กติกา ใน เจ้าพนักงาน ทุก นำ ที่ ซึ่ง จะ ทำ การ จึง มี พระราช ประสงค์
 ที่ จะ ให้ กำหนด แบ่ง บ้าน นำ ที่ เจ้าพนักงาน ซึ่ง ระวัง คับ เพ็ง นั้น ให้ เป็น
 การ เรียบ ร้อย พรัก พร้อม กัน เพื่อให้ การ คับ เพ็ง สงบ ได้ โดย เร็ว
 แด เบน ที่ พัน ความ อัน ตราย ด้วย ทรัพย์ สัมบัติ ของ มหาชน ดยง ขึ้นไป
 จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรา พระราชบัญญัติ การ ระวัง
 คับ เพ็ง ดัง นี้

ข้อ ๑ การ ระวัง คับ เพ็ง ใหม่ บ้าน เรือน นั้น ให้ เป็น นำ ที่ ของ กรม
 กอง ตระเวน กรม ทหารบก แด กรม ทหารเรือ พร้อม กัน ช่วย คับ เพ็ง
 จน สงบ 08/10/2566

บก แล เรือ มา ถึง แล ใ้ หม่อม การ ตัด แล ต้ม เพลิง ให้ กอง ทหาร ให้
 กอง ตระเวน มา ช่วย ส้ม ทบ กอง ท้อง ที่ เพลิง ใหม่ รักษา ทรัพย์ ส้ม ทบ
 ราษฎร ตาม นำ ที่ ซึ่ง กล่าว ไว้ ใน ข้อ ๒ แล ข้อ ๖ นั้น แล ให้ ราย
 ส้ม ที่ เพลิง ใหม่ กับ คน นอก จาก พระบรม วงษา นุองค์ แล ราชการ
 ผู้ ใหญ่ ซึ่ง มา ช่วย ต้ม เพลิง นั้น ไม่ ได้ เกี่ยว ของ แก่ นำ ที่ ต้ม เพลิง นั้น
 แล ใ้ อยา ให้ เขา ไป กัด ขวาง เจ้า พนักงาน ทำการ ต้ม เพลิง เว้น เสีย แต่
 เจ้า ของ บ้าน เรือน ที่ เพลิง ใหม่ ซึ่ง จะ ชน ทรัพย์ ส้ม ทบ ฤๅ ผู้ มี บรรดา ศักดิ์
 ซึ่ง ได้ อนุญาต ต่อ เจ้า พนักงาน กอง ตระเวน ผู้ ใหญ่ ก่อน แล ใ้ จ้ง ให้ เขา
 ใน ส้ม ต้ม เพลิง นั้น ได้

ข้อ ๘ ห้าม ไม่ ให้ พด ตระเวน แล ทหาร ไป ระวัง ต้ม เพลิง ช่วย เจ้า
 ของ ทรัพย์ ชน ทรัพย์ ส้ม ของ เว้น เสีย แต่ เจ้า พนักงาน ผู้ ใหญ่ กำ กับ รับ
 ผิด ชอบ อยุ่ กำหนด ให้ ช่วย ยก รือ ย้าย ของ จาก ที่ จ้ง ทำการ ได้ ถ้า ผู้ ไ้
 ผู้ หนึ่ง ถ่วง เถมิ ด ข้อ นี้ ให้ มี โทษ เท่า คน ร้าย แย้ง ซึ่ง ส้ม ของ นั้น

ข้อ ๑๐ เมื่อ กอง ทหาร ต้ม เพลิง ส้ม แล ใ้ ให้ ดำรง อด ใหญ่ กอง ตระเวน
 ใน ท้อง ที่ จด กอง ตระเวน พิเศษ รักษา ที่ เพลิง ใหม่ อยา ให้ ผู้ ไ้ ผู้ หนึ่ง
 ซึ่ง ไม่ ได้ อนุญาต จาก เจ้า ของ บ้าน เรือน เขา คู้ย เชื้อ ชุก ทรัพย์ ใน ที่ เพลิง
 ใหม่ เป็น ยัน ชาติ

แต่ บรรดา ทรัพย์ ส้ม ของ ที่ กอง ตระเวน รักษา ไว้ พน จาก เพลิง ใหม่ นั้น
 เมื่อ จะ คั้น ให้ เจ้า ของ ให้ เจ้า ของ บ้าน ที่ เพลิง ใหม่ มา รับ พร้อม กับ
 ถ้า ส้ม ไ้ ไม่ เป็น ส้ม ที่ เติง กับ ให้ ทำ บาน ชี คั้น ให้ เจ้า ของ รับ ไป

แต่ให้ผู้รับตง ชื่อ ใจ ใน บานูชี่ ถ้าสิ่งใดเป็นข้อเถียงหลายเจ้าของ
 ฤๅสิ่งที่ยังไม่มีเจ้าของ มารับ ให้ทำ บานูชี่ รวม ของ มารักษา ไว้ยัง
 โรง พัก กอง ตระเวน สิ่ง ที่เถียง เจ้าของ กัน สิ่ง ให้ศาลพิจารณา สิ่ง ที่
 ยังไม่มีเจ้าของ ให้ ปิด ประกาศโฆษณาให้ทราบ เมื่อ สืบ สอบ ได้ หลักฐาน
 มั่น คง แล้ว จึง ให้รับ ไป

ข้อ ๓๓ เมื่อ การ คับ เพลิง แด บ้อง กัน อิน ทราย แห่ง ทรพย์ ส้ม บด
 ที่ บ้าน เพลิงใหม่ ได้ มีกำหนด นำที่ เจ้าพนักงาน ทำการ แด รักษาการ ฉนั้น แด
 ไม่จำเป็น ที่ เจ้าของ ทรพย์ จะ ชน ทรพย์ ไป พน จาก ที่ ซึ่ง เจ้าพนักงาน
 รับ รักษา แต่ ไม่จำเป็น ที่ เจ้าของ ทรพย์ จะ ใช้ อาวุธ บ้อง กัน คน ร้าย ที่
 จะ แย่ง ทรพย์ สิ่ง ของ อีก ค่อย ไป เว้น แต่ อาวุธ ของ ผู้ ที่ ตอง เพลิง ใหม่
 เจ้าของ จะ ชน ออกมา ฉนั้น ก็ เอา มา ได้ แต่ อย่า ให้ ถ้อ เกระระ ไป ใน ที่ อื่น ตอง
 สิ่ง คือ เจ้าพนักงาน กองตระเวน ไว้ ด้วย กัน กับ สิ่ง ของ ห้าม ไม่ ให้ ผู้ใด
 ผู้หนึ่ง นอกจาก เจ้าพนักงาน ถ้อ อาวุธ เข้า ไป ใน ที่ คับ เพลิง แต่ ที่ รวม
 ทรพย์ สิ่ง ของ บ้าน เพลิง ใหม่ อีก ดับ ไป

ข้อ ๓๔ ให้ ผู้ มานา ที่ ตาม พระราช บัญญัติ นี้ กระทำ ให้ ถูก ตอง เต็ม
 ตาม ข้อ พระราช บัญญัติ นี้ โดย ทน ที่ มี กำหนด เจ่ง หวด แต่ เพียง ใน พระ
 นคร ชัน นอก คือ แนว ผัง ดอน ออก แม่น้ำ เจ้า พระยา ตั้ง แต่ ปาก คลอง
 ผดุง กรุง เกษม ข้าง เหนือ . ตง ไป ถึง ปาก คลอง ผดุง กรุง เกษม ข้าง ได้
 เดียว ไป ตาม แนว คลอง ผัง ข้าง ใน จน บันจบ ถึง ปาก คลอง ผดุง กรุง เกษม
 ข้าง เหนือ เท่านั้น ถอน นอก แต่ เจ่ง หวด นี้ ก็ ให้ กระทำ ตาม กิ่ง ดัง ดำรง ถ

๐8๕๐/2566

ที่จะทำได้ไปต่าง ๆ ว่าจะได้เตรียมกำลังพร้อมมูล พอที่จะขยาย
ออกไปอีกได้ จึงจะได้ขยายเขตต่อไปในภายหน้า

ประกาศมาณวัน พุศ. ที่ ๒๕ มกราคม รัตนโกสินทรศก ๓๑๗ ฎ. ๒๗
วันที่ ๓๓๐๓๓๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศตั้ง กรรมการ ตรวจ ตำแหน่ง
พนักงาน ใน รัฐบาล

มีพระบรมราชโองการ ให้พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา
จุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศ
ให้ทราบทั่วกันว่า ทรงพระราชดำริเห็นสมควรที่จะตั้งกรรมการ
ดูชอบดูดี ดำรงสามารถค่อนหน้าที่แตกผลประโยชน์ ที่ข้าราชการทั้งหลาย
ได้รับพระราชทานอยู่ กับทั้งระเบียบตำแหน่งพนักงานในรัฐบาลทั่ว
พระราชอาณาจักร จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้

- ๑ พระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนนริศรานุวัดติวงศ์
- ๒ หม่อมเจ้าอภัยการ

มีศักดิ์เคยวิเวตคาร แคน อธิบดี กรมตำรวจ อนุมัติ กรมตรวจ กระทรวง
พระคลังมหาสมบัติ ทั้งสามนี้เป็น กรรมการ ประจำการ

๔ เลขาธิการกระทรวง

๕ ปลัดผู้ดูแลของฎา อธิบดี ฎาเจ้ากรมซึ่งเป็นหัวหน้ากรม ต้อง
ตำแหน่งนี้ให้อยู่ในกรรมการ ในเวลาที่จะได้ได้ส่วนการในกระทรวง
๐๘/๑๐/๒๕๖๓
แต่ในกรมใดนั้นเป็นการชั่วคราว

๑. ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ หม่อม ชุกุม พงษ์ เพิ่มสวัสดิ์ เป็น เสนา พุการ แห่ง กรมการ นั้น

๒. ให้ กรมการ จับการ สอบ ส่วน โดย เร่ง ร้อน ที่ สุด ที่ จะ ทำ ได้ ให้ เริ่ม แต่ เดือน กุมภาพันธ์ ๑๓๗ เป็นต้น ไป

๓. ให้ กรมการ มี อำนาจ ที่จะ กระทำ การ สอบ ส่วน ให้ ได้ เหตุ ผล ถึง แท้ ตาม ที่ คาสดคะเน โดย แม่นยำ แล้ว นั้น แต่ ให้ ข้าราชการ ทุก กระทรวง ทบวง การ ออก หนุน ค้ำ กรม การ ใน สรรพ การ ทุก อย่าง ตาม น้ำ ที่ อัน เกี่ยว ของ

๔. ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ พระราช ทาน พระบรม ราชานุญาต ให้ กรมการ ไป เยี่ยม เยียน ขอ พัก ใด ๆ โดย ที่ ได้ ขอ อนุญาต ต่อ อธิบดี ใน ขอ พัก นั้น ก่อน ถ้า มิ ได้ ขอ อนุญาต ก่อน ก็ ได้ แต่ ถ้า กรม การ เห็น สมควร ที่ จะ สอบ ส่วน ความ รู้ ของ เสมียน เจ้า พนักงาน ว่า เป็น ผู้ ทรง คุณ วิชา เพียง พอ แก่ ที่ จะ กระทำ การ ใน น้ำ ที่ ถ้า ไม่ ก็ ได้

๕. ให้ กรมการ กระทำ การ ตาม น้ำ ที่ ดังนี้

(ก) ให้ รู้ แจ่ม โดด กับ ความ จริง ว่า การ ที่ พนักงาน ผู้ หนึ่ง กระทำ อยู่ นั้น จะ เป็น จำนวน มาก น้อย เป็น กว ละเอียด ๆ ๆ หยาบ ประการ ใด ทุก ตัว พนักงาน ใน รัฐบาล

(ข) ให้ ประมาณ กำหนด ความ รับผิดชอบ ใน น้ำ ที่ นั้น ๆ

(ค) ให้ ส่ง ความ เห็น ใน จำนวน เงิน เดือน ที่ ควร จะมี แก่ น้ำ ที่ พนักงาน นั้น ๆ

ให้กรรมการ ทำรายงาน ความเห็น ที่ ตก ลง กัน เป็น รายงาน กราบ
บังคม ทูล พระ กรุณา สั่ง คือ เสด็จ บัดี้ กระทบวง พระ คลัง มหา สัมบัติ นำ
ทูลเกล้า ฯ ถวาย แล รายงาน นั้น เมื่อ กรรมการ ได้ ถึง ความ เห็น แนะ
นำ แล้ว ก็ ให้ เร่ง นำ ทูลเกล้า ฯ ถวาย โดย เร็ว ตาม เวลา ที่ เห็น สัม ควร
จะ เป็น คราว ละ กรม ฎา หลาย กรม ก็ ได้

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๕ มกราคม วันจันทร์ ศก ๑๑๗ เป็นวัน
ที่ ๑๑๑๓๓ ใน รัชกาล ปัตย์นี้

ประกาศ ห้าม คน แต่ง ตัว ไม่ สวมควร
มิ ให้ ไป มา ใน พระราช สุาน ที่ เสด็จ ออก

ด้วย พระ เจ้า น้อง ยาเธอ กรม หมื่น พิทยธำมา พิฤทธิ ธาดา เสด็จ บัดี้
กระทบวง ฉิ่ง รับ พระ บรม ราช โอง การ ใต้เกล้า ฯ ทรง พระ กรุณา
โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ แก่ ผู้ ที่ มี กิจ จะ เข้า ออก ใน พระ บรม มหา
ราช ฉิ่ง ทั้ง บ้าง ให้ ทราบ ทว่ กัน ว่า ใน เขต พระราช สุาน ที่ เสด็จ ออก
คือ ข้าง เหนือ ตั้งแต่ ประตู พیمان เทเวศร์ (คือ ประตู ฉิ่ง หว่าง ศาลา ว่า การ
ต่าง ประเทศ กับ หอ รัชฎา กร พิพัฒน์) แล ประตู วิเศษ ไชย ศรี เข้า มา
ข้าง ควัน ออก ฉิ่ง แล อดิ พระ ศรี วัด นนทบุรี ราม แล ท้อง คนอน วัด พระ
แก้ว เข้า มา ทั้ง ควัน ตก ตั้งแต่ ประตู วัด พิศาล (คือ ที่ เรียก กัน ว่า
ประตู ชนะ ชี ส่วน อยู่ ที่ หว่าง ศาลา ว่า การ ต่าง ประเทศ กับ โรง กระสาปน์)
แล ประตู ศรี สุนทร (คือ ประตู ต้น สัน ริม ทก นิเพท พิทยา) เข้า มา
หา สวมควร จะ ปล่อย ให้ ผู้ ที่ แต่ง กาย ไม่ สวมควร เติง ไป มา ให้ เป็น ที่

เสียมเสี้ย พระ เกียรติยศ แต่ เบน ที่ วิชาญ แก่ ักษุผู้ ที่ แต่ เห็น ไม่
ตั้ง แต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ วันคน โกลีนาทร์ ศก ๑๑๗ นี้ เบน คน ไป ห้าม มิให้
ผู้ ที่ แต่ง กาย ไม่ ส้มควร เบน ไป มา ใน ทาง นี้ ฎา พา เด็ก ที่ แต่ง กาย ไม่
ส้มควร ไป มา ใน เขต นี้ เบน อัน ขาด

คำ ที่ ว่า แต่ง กาย ไม่ ส้มควร ใน ที่ นี้ คือ ผู้ ใหญ่ ทั้ง ชาย แต่ หญิง
สรวม แต่ เสือ ชั้น ใน ฎา ไม่ ได้ สรรวม เสือ เลย สุด แต่ ไม่มี เสือ ที่ ควร
เป็น เสือ ชั้น นอก ได้ อย่าง ๑ นุ่ง กางเกง ขาด นั้น เห็น เข้า อัน มา ฎา นุ่ง ผ้า
หยัก รัง ไม่ ปิด เข้า ฎา นุ่ง ไส้ รัง เป็น คน อย่าง ๑ สรรวม รอง หาย ไม่มี ลุง
เท่า ไม่ ว่า รอง เท่า ชนิด ไต ๆ ฎา สรรวม รอง เท่า สัจจบ เปอ เป็น คน
อย่าง หนึ่ง

เด็ก แต่ง ตัว ไม่ ส้มควร นั้น คือ เด็ก ไม่ ได้ สรรวม เสือ มิ ด สด ฎา เปลือย
กาย คน แต่ง ตัว ไม่ ส้มควร ตั้ง นี้ ต้อง ห้าม ตาม พระราช บัญญัติ นี้

แต่ คน ทำงาน สำหรับ การ รือ ขน ยก ของ ฎา การ ก่อ สร้าง แต่ง กวาด
เป็น คน ซึ่ง ทำการ เป็น พวก มี ผู้ ควบคุม มา เป็น คราว เป็น เวลา เมื่อ
ได้ รับ อนุญาต จาก เจ้า พนักงาน กระ ทรวง วัง แล้ว เป็น อัน พ้น ข้อ ห้าม
ใน พระราช บัญญัติ นี้

นอกจาก จำ พวก ที่ ยก เว้น นี้ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด ชั้น แต่ง กาย ไม่ ส้มควร
ฎา พา เด็ก ที่ แต่ง กาย ไม่ ส้มควร ฎา ปลดปล่อย ให้ เด็ก ที่ แต่ง กาย ไม่ ส้มควร
ต้อง เข้า มา ใน เขต ที่ กำหนด ไว้ แล้ว นี้ ให้ นาย ประตูป ได้ ห้าม ปราบ
แก่ ไม่ พัง ให้ จับ ส่ง ศาล กระ ทรวง วัง คัด สิ้น ดง โทษ ปรับ ไม่ เกิน คราว

08/10/2566

๒๐ บาท ฤๅซึ่งไว้ใช้การไม่เกินคราวละ ๑๕ บาท ฤๅทั้ง
ปรับทั้งซึ่งตามควรแก่โทษ

ถ้าผู้ทำผิดเป็นเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปีต้งไป บิดามารดา ฤๅผู้
ผู้เลี้ยงดูเด็กนั้นจะต้องรับโทษแทนทุกประการ
ประกาศมาณที่ ๒๐ มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗

ประกาศห้าม การแต่ง กาย ไม่สมควร

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จฯ ทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ ให้นาย ข้าราชการ กรมหมื่นนเรศวร วรฤทธิ เสด็จมาตั้ง
นครบาล รับพระบรมราชโองการไว้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

ด้วยบรรดาชายแต่หญิง บางคนแต่งกาย
ไม่สมควร กับทั้งผู้ปกครองเด็กปล่อยให้เด็กเปลือยกายเดินไปมา
ตามถนนหนทาง แต่ตามแม่หน้าดำคตอง หรือ อยู่ในบ้านเรือน
ถนนหนทาง หรือ อยู่ในบ้านเรือนเรือแพตามแม่หน้าแต่ดำคตอง
บรรดาที่ตำบลทั้งปวง อันเป็นที่เบียดเบียน มหาชนสิ้นจรไป มาแต่เห็น
ได้นั้น หาสมควรจะประพฤติกให้เป็นที่น่าอายแก่จกษุผู้ที่แต่เห็นนั้น
ไม่ ตั้งแต่วันที่ได้ออกประกาศฉบับนี้แล้ว และ ๗ วัน ห้ามมิให้
ชายแต่หญิงผู้แต่งกาย ไม่สมควร แต่ห้ามมิให้ผู้ปกครองเด็ก หรือ
ผู้ยอมเด็กปล่อยให้เด็กเปลือยกายเดินไปมา หรือ อยู่ในที่ บ้านเรือน
เรือแพ ในตำบลที่เบียดเบียนทั้งปวง ซึ่งได้กล่าวระบุมานี้แล้วนั้นเป็น

คำที่ต่างแต่กายไม่สมควร นั้น คือ ผู้ใหญ่ ชาย หนึ่ง ผัว หยัก รัง ไม่
 ปกเข้า ๑ หนึ่ง กาง เกง ขาดัน ๓ (เว้นแต่ ผัด ผัว อาม หน้า ชั่ว ขณะ หนึ่ง
 หรือ คนทำงาน โยธา ละ เมื่อ ละ คราว) หญิง เป็ด้อย ออก ๓ ห่ม ผัว ไม่
 ปัดบัง ออก ให้ เรียบ ร้อย ๓ เด็ก ไม่มี ผัว หรือ เล็ก ยาว หรือ กาง เกง
 อย่างใด อย่าง หนึ่ง ห่ม หัก กาย ๓ ดังนี้ ต้อง ห้าม ตาม พระราช บัญญัติ

ถ้า ผู้ใด ผู้หนึ่ง ชน ต่าง กาย ไม่สมควร หรือ ปลด้อย ให้ เด็ก เป็ด้อย
 กาย ดัง เดิม ตประกาศนี้ ให้ เจ้า พนักงาน กรม กอง ตระเวน จับ ส่ง ศาล
 พิจารณา ลง โทษ ปรับ ไม่เกิน คราว ละ ๓๐ บาท

ถ้า ผู้ทำผิด เป็น เด็ก กาย ต่ำ กว่า ๑๕ ปี ลง ไป บิดา มารดา หรือ ผู้
 ปก ครอง เด็ก นั้น ต้อง รับ โทษ แทน

ประกาศ มา ณ วัน อาทิตย์ ที่ ๒๒ มกราคม วันโกสินทร์ ศก ๑๓๗
 เป็น วันที่ ๓๓๐๓๐ ในรัชกาล ๒๕๖๖

ประกาศ ห้าม ไม่ ให้ ปลุก เรือน โรง
 อัน มุง บัง ด้วย ไม้ ชัด เตะ ฤๅ ด้วย เเผง
 ฤๅ ด้วย ไม้ ไน ที่ เพลิง ไหม

พระเจ้า นอง ยาเธอ กรมหมื่น นเรศวร วรฤทธิ์ เสด็จ มา ตัก ภัทร ทรง นคร
 บาล รับ พระบรม ราชโอง การ ได้ เกล้า ฯ ทรง พระ กรุณา ไป รุด เกล้า ฯ
 ให้ ประกาศ ให้ ทราบ ทั่ว กัน ว่า

เมื่อ วันที่ ๒๔ มกราคม วันโกสินทร์ ศก ๑๓๗ เกิด เพลิง ไหม ขึ้น
 ใน ท้อง ที่ ศาล เจ้า ไหม ตำบล ดำเพ็ง เพราะ ที่ ตำบล นั้น มี เรือน โรง ปลุก
 สร้าง ด้วย ไม้ ชัด เตะ คามุง จาก จึง เป็น เหตุ ให้ เกิด เพลิง ไหม ขึ้น แด่ ลูก ตาม

ใหม่ มากต่อไป ทรงพระราชดำริเห็นว่า โรงเรือน ดังเช่นกล่าวมาแล้วนี้
 เป็นเหตุให้เกิดไข้ได้ โดยง่าย เป็นเหตุให้เกิด อันตรายแห่ง ทรัพย์
 สัมบัติ ของ เจ้า ของ เมื่อน กับของ มหาชน อันตั้ง อยู่ใน ที่ โกล่ เคียง แต่ทั้ง
 เป็นสิ่ง อันไม่สะอาด เป็นที่ เจริญตา เจริญใจ แห่ง ผู้เดินทาง ไป มา
 ในทาง นั้น หาสมควร ให้มีการ ปลุกสร้าง เฝ้าเรือน อย่างเช่น เปน
 มา อย่างแต่ก่อน นั้น ไม่ ด้วย ในสมัย นี้ ได้ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ
 ให้มี เจ้าพนักงาน จัดการ บำรุง ความสุข สบาย ของ มหาชน ในจังหวัด
 พระนคร แต่ ภายนอก พระนคร ขึ้นแล้ว ก็สมควร จะจัดการ แก้ไข
 ในที่ ตำบล อันเกิดเพลิงไหม้แล้วนี้ ให้เป็นไปโดยเรียบร้อย ตามลำดับ
 ชั้น ควร เพราะ ฉะนั้น ห้ามไม่ให้ผู้หนึ่งผู้ใด ปลุกสร้าง เรือน โรง อัน
 กำบัง ด้วยไม้ขัดแตะ หรือด้วยแผง หรือด้วยใบไม้ ขึ้นในที่ ตำบล
 ซึ่งเกิดเพลิงไหม้คราว นั้นต่อไป เว้นแต่ จะได้รับ อนุญาต จากเจ้า
 พนักงาน กระทรวง นครบาล ซึ่ง จะ อนุญาต ให้ปลุก เปน ครั้ง เปน คราว
 เช่น โรงพัก ทำงาน หรือ โรง มีการ เดินต่าง ๆ ซึ่ง วัสดุ หนึ่ง เท่านั้น

ประกาศ มา ณ วัน พุฒที่ ๒๕ มกราคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๗ ทรง
 กับวันที่ ๑๓๐๓๓ ในรัชกาล บัจุบันนี้

ประกาศ เลิก บ่อน เบี้ย

พระเจ้า อนุชาธิราช กรมหมื่น มหิศร์ ราชอุทัย เสด็จมา บัดนี้ กระทรวง
 พระคลัง มหาสมบัติ รับพระบรมราชโองการ ได้เกล้า ฯ ทรง พระ
 กรุณาโปรดเกล้าฯ ๕๑๖ ตั้งว่า บ่อน เบี้ย การพนัน ซึ่งเป็น นิยม ของ ชน บาง

จำพวกซึ่งได้เคยเล่นกันมาช้านานแล้วนั้น ย่อมทรงรู้สึกในพระราช
 หฤทัยอยู่เสมอ ว่า เป็นสิ่งอันจะชักพาให้ชน เกียรติยศ ความ แต่เสีย
 ทรัพย์สินสมบัติอันหาได้ กับทั้ง เป็นที่บวญ การ เวลา ทำกิจการ ทุก อย่าง
 แต่การ บ่มอบ เบี้ย เวชานี้ มีค่าถึง ผล ประโยชน์ได้ ใช้จ่าย ราช การ
 แผ่นดิน อยู่เป็น อัน มาก ใน เมื่อ การ ภาษี อากร ขึ้น ๆ ยังมีได้ จัด เพิ่ม
 เต็ม ชัน จะ เด็ก ถอน เสีย ใน ครั้ง เดียว ที่ ขาด ประโยชน์ เงิน ส่วน ที่ จะ
 ทำนุ บำรุง แต่ ปก ครอง แผ่นดิน กับ ทั้ง ชน เป็น อัน มาก ที่ ต้อง ชีพ มา
 ด้วยการ นี้ แต่ เล็ก น้อย ไม่ สามารถ จะ ทำ การ ขึ้น เมื่อ จะ เด็ก ถอน ให้
 เต็ด ขาด ก็ จะ ว่า เหว่า หา ที่ ทำ การ มิ ได้ เหตุ มิ ได้ มี เวลา ที่ จะ ผัน ผ่อน
 หา กิจ การ อื่น ๆ เพราะ ฉนั้น จึง ตก ลง พระราช หฤทัย พยายาม ที่ จะ ให้
 เด็ก โดย ลำดับ มิ ให้ มีความ สดุ้ง สะเทือน หวาดหวั่น ของ ชน ทุก จำพวก โดย
 หวัง คุณ ประโยชน์ ของ ประเทศ แต่ บ้าน เมือง นั้น

เพราะ ฉนั้น โปรดเกล้าฯ ให้เด็ก ถด บ่อน ให้ น้อย ลง ตั้งแต่ ปี ชวด
 ด้มฤทธิศก จตุศักราช ๑๕๕๐ รัตนโกสินทรศก ๑๘๗ รัตนโกสินทรศก ๑๙๐
 รัตนโกสินทร ศก ๑๙๑ แต่ รัตนโกสินทร ศก ๑๙๗ นี้ เป็น ลำดับ มา ยัง คง
 อยู่ แต่ น้อย ค่า บด ถึง ฉะนั้น ก็ ยังมี พระราช หฤทัย ที่ หวัง ผล ของ การ
 เด็ก บ่อน เบี้ย ดัง กล่าว มา แล้ว นั้น ให้ น้อย ลง โดย ลำดับ แต่ โอกาส
 อัน สมควร ของ การ บ้าน เมือง จน การ ชิว ร้าย อัน นี้ จะ ตาม สู้ ไป จาก
 ความ ประสงค์ ของ อาณา ประชา ราษฎร จึง ได้ ผล ของ ความ ดี จะเป็น
 อย่างไร นั้น ก็ ย่อม จะ ปรากฏ แก่ใจ ชน บาง พวก ที่ คิด เห็น ประโยชน์
 การ ด้ก ด้ก เบี้ย อยู่ แล้ว

08/10/2566

เพราะฉะนั้นในรัตนโกสินทร ศก ๓๓๗ จึงโปรดเกล้าฯ ให้จัดบ่อน
ให้น้อยลงอีกทั้งในกรุงเทพ ฯ แดหัวเมืองตั้งต่อไปนี้

คือ มณฑลกรุงเทพฯ, กรุงเทพฯ, เดิมในศก ๓๓๗ บ่อนเสีย ๑๖
ตำบล เดิมในศก ๓๓๗ ๒ ตำบลคือ (๑) ตำบลลำเพ็ง (๒) ตลาด
เข้าถ้ำ เมืองนครเขื่อนขันธ์เดิม ๘ ตำบล เดิม ๔ ตำบล คือ

- (๑) ตำบลกระทุ่มเสือปลา (๒) ตำบลคลองพระยาดีหวราชเตโชไชย
- (๓) ตำบลจรเข้้อย (๔) ตำบลสี่แยกคลองประเวศบุรีรัมย์

เมืองสมุทรปราการ เดิม ๔ ตำบล เดิม ๓ ตำบล (๓) ตำบลบาง
พลีใหญ่ (๒) ตำบลบางพลีน้อย (๓) ตำบลบางเขย

มณฑลกรุงเทพฯ

กรุงเทพฯ เดิม ๒๓ ตำบล เดิม ๕ ตำบล (๑) ตำบลบ้านคตัง,
(๒) ตำบลบ้านกระโถม (๓) ตำบลบ้านจวงคราม (๔) ตำบลบ้าน
ด้วง (๕) ตำบลเชิงรากน้อย

เมืองอ่างทอง เดิม ๕ ตำบล เดิม ๑ ตำบล บ้านห้วยตึง

เมืองอินทบุรี เดิม ๓ ตำบล เดิม ๒ ตำบล (๓) ตำบลบ้านไร่
(๒) ตำบลบ้านกระบี่

เมืองพรหมบุรี เดิม ๓ ตำบล เดิม ๓ ตำบล บ้านวัดหนึ่ง

เมืองสระบุรี เดิม ๖ ตำบล เดิม ๑ ตำบล บ้านซุง

เมืองลพบุรี เดิม ๗ ตำบล เดิม (๓) ตำบลหินปัก

08/10/2566

เมืองพระพุทธบาท เดิม ๒ ตำบล เดิม (๑) ตำบลบ้านไม้ทอง

มณฑล ปาจิณ

เมือง กระจับปี่บุรี ๑ ตำบล เด็กที่เดียว เมือง ประจันตคาม ๒ ตำบล เด็ก (๑) ตำบล บ้าน พาดงาช้าง (๒) ตำบล บ้าน ต้นโพ

เมือง นคร นายก เดิม ๕ ตำบล เด็ก (๑) ตำบล บ้าน ย่าน ชื่อ

เมือง ชดบุรี เดิม ๔ ตำบล เด็ก ๒ ตำบล (๑) ตำบล บ้าน น่าน้ำ (๒) ตำบล หมากไม้

เมือง ฉะเชิงเทรา เดิม ๑๑ ตำบล เด็ก (๑) ตำบล ตราด กระจับปี่เขาหัก

เมือง บาง ดมุง เดิม ๒ ตำบล เด็ก (๑) ตำบล สี่หมื่นหาราชา หรือ บาง พระ แด หนอง โนน

เมือง ด่านช้างไชย นคร ๑ ตำบล เด็กที่เดียว

มณฑล นครไชยศรี

เมือง นครไชยศรี เดิม ๗ ตำบล เด็ก ๓ ตำบล (๑) ตำบล บาง วัว (๒) กง สี่โต้ง (๓) บ้าน บาง ตก

เมือง สุพรรณบุรี เดิม ๒ ตำบล เด็ก ๒ ตำบล (๑) ตำบล บ้าน กุ่ม (๒) ตำบล บ้าน พึ่ง

เมือง สมุทรสาคร เดิม ๓ ตำบล เด็ก ๑ ตำบล บ้าน บ่อ

มณฑล นครสวรรค์

เมือง นครสวรรค์ เดิม ๕ ตำบล เด็ก ๒ ตำบล (๑) ตำบล บ้าน หว่า (๒) ตำบล โนน เมือง

08/10/2566

๒๐๐

หน้า ๓๕๔

ศก ๑๓๗

เมืองไชย นาทเดิม ๔ ตำบลเดิม ๓ ตำบลบ้านซ้อย เมืองตาก
 เดิม ๒ ตำบลเดิม (๑) ตำบลบ้านหนองหวง เมืองมโนรมย์
 ๓ ตำบลเดิมที่เดียว เมืองกำแพงเพชร ๓ ตำบลเดิมที่เดียว เมือง
 ธานี ๓ ตำบลเดิมที่เดียว

มณฑลพิษณุโลก

เมืองพิศิตรเดิม ๔ ตำบลเดิม ๓ ตำบล (๑) ตำบลบางมุดนาก
 (๒) ตำบลบางคราม (๓) ตำบลท่าวัด

เมืองสวรรคโลกย์เดิม ๒ ตำบลเดิม (๑) ตำบลเมืองเก่า
 เมืองพิษณุโลกย์เดิม ๒ ตำบลเดิม (๑) ตำบลบางระกำ
 เมืองสุโขทัยเดิม ๓ ตำบลเดิม (๑) ตำบลเมืองกง

มณฑลนครราชสีมา

เมืองนครราชสีมาเดิม ๔ ตำบลเดิม ๓ ตำบล (๑) ตำบลสูง
 เนิน (๒) ตำบลพิมาย (๓) ตำบลบึงขงไชย เมืองนางรองเดิม ๒
 ตำบลเดิม (๑) ตำบลนางรอง

เมืองวิเชียร ๓ ตำบลเดิมที่เดียว

มณฑลจันทบุรี

เมืองระยองเดิม ๒ ตำบลเดิม (๑) ตำบลปากน้ำ เมืองประ
 จันต์ศรีเขตเดิม ๒ ตำบลเดิม (๑) ตำบลปากโต

รวม บ่อน เบี้ย เด็กใน ปี รัตน โกสินทร ศก ๓๑๗

มณฑล	กรุงเทพ ฯ	๘	ตำบล
” ”	กรุงเทพฯ	๓๒	” ”
” ”	ปาจิณ	๘	” ”
” ”	นครไชยศรี	๖	” ”
” ”	นครสวรรค์	๗	” ”
” ”	พิษณุโลกย์	๖	” ”
” ”	นครราชสีมา	๕	” ”
” ”	จันทบุรี	๒	” ”

รวม ทั้งสิ้น ๕๖ ตำบล

กฎ ข้อ บังคับ สำหรับ การ แปล

พระ ปรียัติ ชรรม ใน สนาม

รัตน โกสินทร ศก ๓๑๗

เจ้า พระยา ภาสกร วงษ์ เสนาบดี กระทรวง ชรรมการ รับ พระ บรม
 ราชโอง การ เห็นอ เกด้า ฯ ทรง พระ กรุณาโปรด เกด้า ฯ ให้ ประกาศ
 แก่ ต่อมเด็จ พระ ราชฯ คณะ พระ ราชฯ คณะ ผู้ใหญ่ ผู้ น้อย ที่ เปน ผู้ ได้
 แด ครู ธาราย ย์ มาเรียน พระสงฆ์ ต่อม เณร ผู้ จะ เข้า แปล พระ ปรียัติ ชรรม
 ให้ ทราบ ว่า การ แปล พระ ปรียัติ ชรรม ใน สนาม ซึ่ง เปน ราช ประ
 เณร์ มา แด่ เติมนั้น ๓ ปี จึง ไต่ ม การ แปล พระ ปรียัติ ชรรม ครั้ง หนึ่ง พระ

สงฆ์ สามเณร ผู้ที่ศึกษา พระปริยัติธรรม ตาม พระ ขาราม หลวง แด่ วัด
 ราชบูรพ์ ซึ่ง สมัค ก็ เข้า มา แปร โน ใต้นาม ที่ พระ ประชุม พระ ราชาคณะ
 เมื่อ แปร ได้ โดย ลำดับ ประโยค ตั้งแต่ ประโยค ๑ ถึง ประโยค ๓ ถ้า
 แปร ตก โน ประโยค ๓ แล้ว ถึง คราว แปร นำ พระสงฆ์ สามเณร ผู้ จะ เข้า
 แปร ก็ ต้อง จับ แปร ประโยค ๑ ไป ใหม่ คือ แปร ประโยค ๓ ได้ เป็น
 บาเรียน แล้ว จึง แปร ประโยค ๔ ขึ้น ไป เป็น ลำดับ ถึง จะ ตก ประโยค
 ใด ก็ คง อยู่ เพียง ประโยค นั้น แต่ การ แปร โน ใต้นาม ตาม กำหนด ๓ ปี
 ครั้ง หนึ่ง นั้น ถ้า บาง ที่ ถึง คราว แปร พระ ราชาคณะ ผู้ ได้ มี ภาระ ขึ้น เสีย
 ก็ ไม่ได้ แปร ตาม กำหนด คง เดือน ๒ ไป พระสงฆ์ สามเณร ผู้ เข้า เรียน
 นาน ๆ เข้า แปร ครั้ง หนึ่ง ก็ เป็น ที่ ท้อ ถอย ใน ความ อุสาหะ เต่า
 เรียน อยู่ อีก ประการ หนึ่ง การ แปร พระ ปริยัติ ธรรม คราว หนึ่ง กว่า
 จะ แล้ง เสรี ถึง ๒ เดือน ๓ เดือน เพราะ พระสงฆ์ สามเณร ที่ แปร ตก ไป
 ต้อง จับ แปร ตั้งแต่ ต้น ซ้ำ ใหม่ ไป อีก เป็น วิธี ที่ ซ้ำ อยู่ ยัง ไม่ เป็น การ
 สมควร แก่ ความ บำรุง อุด หนุน การ ศึกษา พระ ปริยัติ ธรรม ให้ เร็ว ขึ้น
 มี พระราช ประสงค์ จะ ทรง บำรุง การ ศึกษา พระ ปริยัติ ธรรม ให้ เจริญ
 สืบไป จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ แก่ ไซ การ แปร พระ ปริยัติ
 ธรรม ตาม ราช ประเพณี เดิม ที่ สมเด็จ พระ ราชาคณะ แต่ พระ ราชาคณะ
 ผู้ เป็น แม่ กอง แด่ ผู้ ได้ ได้ ปฏิทนา ตาม พระ บรม ราช ประสงค์ ที่
 ควร จะ แก่ ไซ เปลี่ยน แปลง วิธี แปร ซึ่ง จะ ให้ เป็น การ สดวก เร็ว ขึ้น แต่
 ให้ ได้ แปร ทุก ปี เพื่อ ที่ จะ ให้ อุด หนุน พระสงฆ์ สามเณร ที่ ได้ เรียน

ใน สำนวน ที่ เจ้า พนักงาน แด พระ อานา นุกรม กำ กับ ช้อย่นั้น จน ถึง เวลา ประชุม พระ ราชาคณะ ที่ จะ ได้ เข้า แปลง ใน เวลา บ่าย ๒ โมง ไป จน เวลา ๒ ทุ่ม หรือ ถ้า แม่ กอง ผู้ คัด สิ้น เด็ด ขาด เห็น ควร จะ เดือน เวลา อื่น ก็ได้

ขอมให้จับ ประโยคใหม่

ข้อ ๕ พระสังฆ สำนเณร ผู้ แปล เข้า จับ ประโยค นั้น ถ้า จับ ได้ ประโยค เป็น ตาม ที่ มี ศาลา ถวญ ทั้ง ตาม ไม่มี ใวยากรรม แล้ว ถ้า ผู้ แปล ส้มัก จะ แปล ก็ได้ ถ้า ไม่ ส้มัก แม่ กอง ผู้ คัด สิ้น เด็ด ขาด จะ ปฤกษา อธิบดี กรม สังฆการี ขอมให้จับ ประโยค ใหม่ ก็ได้

กำหนด เวลา แปล

ข้อ ๕ กำหนด เวลา เข้า แปล นั้น ได้ หรือ ตก เพียง ๕๐ นาที แต่ ว่า ถ้า แม่ กอง ผู้ คัด สิ้น เด็ด ขาด กับ อธิบดี กรม สังฆการี เห็น ว่า ผู้ เข้า แปล จะ แปล ได้ แต่ นาฬิกา เกิน ไป เพียง ๕ นาที ก็ ขอมให้ เป็น แปล ได้

ออก แก่

ข้อ ๖ ผู้ เข้า แปล จะ ออก มา แก่ ได้ เพียง ๓ วัน เว้น แต่ แม่ กอง ผู้ คัด สิ้น เด็ด ขาด เห็น ว่า ผู้ แปล มี ภูมิ จะ แปล ได้ จะ ขอมให้ ออก แก่ อื่น ๓ วัน ๔ วัน ก็ได้

ผู้ แปล ซึ่ง ลง ชื่อ ใน สำนต ตาม เวลา ที่ มา

08/10/2568

ข้อ ๗ พระสังฆ สำนเณร ผู้ เข้า แปล นี้ จะ มา จับ ผล ตาม กำหนด วัน

ที่แปด นั้น เมื่อ มาใน สยาม แล้ว ให้ตั้ง นาม แด เวลาใน สยาม สำหรับ
ถึง ชื่อ นั้น เพื่อจะได้ เข้าแปด ตามลำดับ ที่ มา ก่อน แด มา หลัง

ห้ามไม่ให้เปลี่ยน

หนังสือที่จับประโยชน์ได้แต่ชักซ้อม

ข้อ ๘ ผู้ที่จับประโยชน์ไปแล้วนั้น ห้ามไม่ให้เปลี่ยนหนังสือที่จับ
มานั้น แต่ชักซ้อมกับผู้รู้ หรือ ชื่อน บัง กะเสี้ยน เข้ามาใน สยาม ถ้า
ผู้แปดไม่ประ พฤติ ตาม ข้อ ห้าม นี้ จับได้พิจารณาเป็น สัจ ให้ได้
เสีย จาก สยามไม่ให้เข้าแปด อีกต่อไป ส่วนผู้ที่ซ้อมให้กับ ผู้แปดใน
สยาม หรือนำ หนังสือ มา เปลี่ยน ฤฯ ให้ กะเสี้ยน นั้น ถ้า เป็น พระสงฆ์
ให้ แม่กอง แด ผู้ได้ ประชุม คัดสิน ลง ทณฑกรรม ตามควร ถ้า เป็น ท้าววาศ
ให้ อธิบดีกรม สังฆการี จด ลง รายงาน ทูลเกล้า ฯ ถวาย สัก แล้ว แต่จะ
ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ

ยอมให้แปดประโยชน์ต่อ

ข้อ ๙ พระสงฆ์สามเณร ผู้ที่จะเข้าแปดนั้น ถ้าเป็นผู้ที่เคยเข้า
แปดใน สยาม ซึ่ง แม่กอง แด ผู้ได้ รู้จัก ชื่อ รู้จัก ตัว ที่ได้เคยแปด ตก
ใน ประโยค ๒ หรือ ประโยค ๓ แน่ นอก แล้ว ก็ให้แปด ประโยค ต่อ ขึ้น
ไป ไม่ต้องแปดซ้ำ ประโยค ที่ได้ แล้ว เป็น ต้นว่า แปด ประโยค ๓
ได้แล้ว ตกใน ประโยค ๒ ก็แปด ประโยค ๒ ต่อไป ถ้าแปด ได้ ใน
ประโยค ๓ ประโยค ๒ แล้ว ตกใน ประโยค ๓ ก็แปด ประโยค ๓ ต่อไป

การที่จะให้แปดประโยคที่ตกเท่านั้น ให้นับเมื่อแปดในตำนานที่
เป็น ครั้ง หลัง

ชี้ขาดในการแปดใดแต่ตก

ข้อ ๓๐ พระสังฆสังฆาณเณรผู้เข้าแปดเมื่อแปดจบประโยคดังแล้ว
ให้แม่กองผู้ตัดสินเด็ดขาดแต่แม่กองผู้ได้ปรึกษาชี้ขาดว่า ผู้ที่เข้า
แปดนั้น แปดใดภูมิรู้เป็น อย่างที่ ๑ ฤๅที่ ๒ ฤๅที่ ๓ แต่ที่ตกก็
เหมือนกัน ตกด้วยเหตุใด แล้วให้ลงในหมายเหตุรายงานเสมอไป

ให้ประกาศนียบัตร

ข้อ ๓๑ ในการแปดพระปริยัติธรรมครั้งนี้แต่สืบไป พระสังฆ
สังฆาณเณร ที่เข้าแปดได้เพียงประโยคใดเป็นที่สูง ตั้งแต่ประโยค ๑
ถึง ประโยค ๘ ก็ให้แม่กองผู้ตัดสินเด็ดขาด ให้ประกาศนียบัตรไว้เป็น
สำคัญ ตามชั้นประโยคที่แปดได้ที่สูง ในประกาศนียบัตรนั้น ให้
ประทับตราแม่กองตัดสินเด็ดขาดไว้ที่ชื่อผู้แปด อธิบดีกรมสังฆการี
ประทับตราเสมาธรรมจักรไว้ที่ศักราชวันปีเป็นสำคัญ

แปดประโยคนิตยภัตรตามวิธีเดิม

ข้อ ๓๒* บาเรียนเก่าที่จะเข้าแปดประโยคนิตยภัตร ตั้งแต่ประโยค
๕ ขึ้นไปโดยลำดับ ให้ไปจับจดหากที่เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช
วัดราชประดิษฐ แล้วจึงมาแปดในตำนานกำหนดตามแถวเวลาที่แปดนั้น
ตามวิธีเดิม พระสังฆสังฆาณเณรใหม่ที่แปดประโยค ๓ ได้เป็นบาเรียน

แล้ว ถ้าจะเข้าแปลประโยค นิตยภัต ก็ให้เข้าแปล ค่อยบายเรียน
แก้ตามลำดับ

ปัญหา ขต ของให้ ตตสัน เต็ด ขาดไป ที่เดียว

ข้อ ๑๓ ถ้าจะมีข้อ ปัญหาเกิดขึ้น นอกจากกฎ ข้อ บังคับ นี้แล้ว
ก็ให้แม่กอง ผู้ ตตสัน เต็ด ขาด ปรึกษาพร้อมด้วยแม่กอง แดผู้ได้กับ
อธิบดีกรม สังฆการี ที่จะ ตตสัน ขต ใน ข้อ ปัญหา ที่ ขต ของ นั้น
ให้สำเร็จไป อย่าให้เป็นที่ คัดขัดได้ แต่ว่าให้จดลง รายงานไว้

เด็กถอน แก้ว ไข เพิ่ม เต็ม ข้อ บังคับได้

ข้อ ๑๔ กฎ ข้อ บังคับ สำหรับ การ แปล พระ ปริยัติ ธรรม ใน สำนาน นี้
ถ้าแม่กอง แดผู้ ได้ ได้ ปรึกษา อธิบดี กรม สังฆการี ผู้กำกับ เห็น สมควร
ที่จะ แก้ว ไข หรือ เพิ่ม เต็ม เด็ก ถอน ข้อ หนึ่ง ข้อ ใด ที่ ขต ของ ฎา ควร
เพิ่ม เต็มให้ ของ ตาม การ ตาม สมัย แล้ว เสนอ เสนอบดี กระทรง ธรรม
การ เห็น ชอบ นำความ ขึ้น กราบ บังคม ทูล พระ กรุณา ทราบ ฝ่าย ของ ขต
พระบาท พระราชทาน พระบรม ราชา อนุญาตแล้ว ก็ให้ เด็ก ถอน ได้
หรือใช้ เป็น กฎ ข้อ บังคับ เพิ่ม เต็ม สืบไป

เจ้าพนักงาน กำกับ แดยื่น รายงาน แปล

ข้อ ๑๕ อธิบดี กรม สังฆการี ผู้กำกับ การ แปล พระ ปริยัติ ธรรม
เป็นผู้ อำนวยการ ส่วน ฆราวาส ใน สำนาน มีอำนาจ ที่จะ ปรึกษา หา ฎา
ด้วยแม่กองผู้ ได้ แต่สัง การ แก้ว เจ้าพนักงาน ขึ้น ที่ เกี่ยว ใน การ แปล พระ

ประพตติ ตาม พระราช บัญญัติ แด กฏ ข้อ บังคับ เก่าใหม่ ทุก ประ การ แด ตาม ข้อ ความ ใน ประกาศ ตั้ง ต่อ ไป นี้ จง ทุก ประ การ

คือ ๑ ผู้หนึ่งผู้ใดจะตั้งร้านขายฝิ่นสูบฝิ่นให้ยื่นหนังสือขอรับใบอนุญาตต่อเจ้าภาษีฝิ่นก่อนเมื่อได้รับใบอนุญาตแล้วจึงจะตั้งร้านขายฝิ่นสูบฝิ่นได้ หนังสือที่จะยื่นขอใบอนุญาตต้องบอกชื่อแซ่ชาติอยู่ในบังคับที่จะรับใบอนุญาตอย่างไรทั้งตำบลที่ร้านจะตั้งควยให้ชัดเจนนเจ้าภาษีฝิ่นในกรุงเทพฯเมื่อได้รับหนังสือของผู้ที่ขออนุญาตแล้วต้องทำเป็นหางว่าวรวมยื่นต่อเจ้าพนักงานภาษีฝิ่นในมณฑลหัวเมืองให้ยื่นต่อผู้ที่ได้รับอำนาจของเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติในหัวเมืองเมื่อผู้มีอำนาจนั้นกล่าวแล้วเห็นสมควรจะได้ขอใบอนุญาตให้ตั้งร้านขายฝิ่นตามสมควร ๓ ร้าน ถ้าผู้ใดไม่ได้รับใบอนุญาตบังอาจตั้งร้านขายฝิ่นสูบฝิ่นพิจารณาได้ความจริงต้องปรับถนทำฝิ่นเกินค่าธรรมเนียมใบอนุญาตของเสียฉบับละ ๓ บาท

๒ ใบอนุญาตขายฝิ่นมีต้องอย่าง อย่างที่ ๑ คือ ยังกษให้ มี ฝิ่น คง อยู่ในร้านได้หนักไม่เกิน ๒๐๐ ตำดั่งจีน จะขายให้แก่ผู้ซ้อเป็นรายย่อยไม่ได้ ต้องขายครั้งหนึ่งไม่ต่ำกว่าหนัก ๑๐ ตำดั่ง จะให้ ผู้ซ้อสูบในร้านไม่ได้ อย่างที่ ๒ คือ ร้านย่อยให้ มี ฝิ่น คง อยู่ในร้านได้หนักไม่เกินกว่า ๑๐ ตำดั่งจีน จะขายได้แต่รายย่อยถ้าผู้จะสูบในที่นั้น แต่จะขายครั้งหนึ่งเกินกว่า ๑๐ ตำดั่งจีนไม่ได้ ถ้าผู้ใดมี

08/10/2566

ผู้มาก กว่ากำหนดก็ดี ฤๅชายผู้มาก น้อยกว่า กำหนดก็ดี เมื่อ
 พิจารณาได้ ความจริง ต้อง ปรับถน ทำผู้ เกื่อน แต่ผู้ นน ต้อง รับแต่
 ห้ามไม่ให้ ชาย ผู้ไป วิชา ชาย ผู้ ต้อง มี กระตาน บาย ลง เลข หมายถึง
 ตามใบ อนุญาต และ ข้อ หอ ด้วย กระตาน บาย นน จะ ต้อง ตติรา เจ้า
 ภาษ แต่ เจ้า พนักงาน ด้วย

๓ ราคา ผู้ ชุด ที่ เจ้า ภาษ จะ ชาย ให้ แก่ ผู้ รับ ใบ อนุญาต ก็ ดี ฤๅ
 ผู้ รับ ใบ อนุญาต จะ ชาย ให้ แก่ วิชา บ่อย ก็ ดี ชาย ให้ แก่ ผู้ ชุด ก็ ดี ต้อง ชาย
 ตาม อัตรา ไม่ ให้ ถูก ฤๅ แพง เกิน กว่า อัตรา ซึ่ง เสนอบ ตี กำหนด
 อนุญาตไว้ ขาง ทาย ประกาศ นี้ ถ้า ผู้ใด ชาย ผู้ เกิน กำหนด ต้อง ปรับตาม
 พระ ราช บัญญัติ เว้น ไว้ แต่ เสนอบ ตี จะ อนุญาต ให้ แก่ อัตรา ใหม่ แล้ว
 จึง จะ ชน ถด ราคา ได้

๔ เจ้า ภาษ ผู้ ต้อง ขอ ผัน ตบ ของ หลวง ซึ่ง เจ้า พนักงาน จะ ชาย ให้ แต่
 แห่ง เดียว ตาม ราคา ซึ่ง เจ้า พนักงาน จะ กำหนด ให้ เมื่อ เวลา ว่า ภาษ
 ถ้า เจ้า ภาษ นำ เขา ผู้ เกื่อน ซึ่ง ไม่ ใช่ ผู้ ของ เจ้า พนักงาน มา จ้ง หน่าย
 ฤๅ ทำ ประการ ใด ๆ ซึ่ง พิจารณา ได้ ความจริง ว่า เป็น ผู้ เกื่อน ต้อง
 ปรับ ตาม พระ ราช บัญญัติ ภาษ ผู้ น บ ๑๐๗ มาตรา ๒๘

๕ ผัน ตบ ซึ่ง เจ้า ภาษ ได้ ขอ จาก เจ้า พนักงาน นน ถ้า จะ พา ไป หิว
 เมือง ไน มณฑล ใด ซึ่ง เป็น ทาง ที่ เขต รของ ของ ตัว เมื่อ จะ รับ ผัน
 ไป จาก เจ้า พนักงาน ต้อง ขอ หนังสือ ของ เจ้า พนักงาน (ใบ ขน) กำกับ
 ไป ด้วย ใบ ขน ต้อง มี ชื่อ ผู้ พา ผัน แล จำนวน ผัน จะ ชาย ไป เมือง ไน

โดยทางใด ออกเรือเมื่อไรให้ชัดเจน เมื่อไป ตาม ระยะเวลา ทาง ต้อง
 ขอมให้ เจ้า พนักงาน ราย ทาง ซึ่ง จะ กำหนดไว้ ใน หนังสือ ขน ฝืน ตรวจ
 เมื่อ ตรวจ ฝืน ถูก ต้อง กับ หนังสือ ใบ ขน แล้ว เจ้า พนักงาน ผู้ ตรวจ ต้อง
 ลง ชื่อ ใน ใบ ขน ทุก ครั้ง ถ้า ถึง เขต แขวง ของ ตัว ให้ นำ ไป สำแดง
 ต่อ เจ้า หลวง คตัง เปน พยาน เมื่อ เจ้า หลวง ได้ ตรวจ ถูก ต้อง แล้ว ให้
 ลง ชื่อ ใน ใบ ขน ว่า ได้ ตรวจ ถูก ต้อง แล้ว สิ่ง ใบ ขน นั้น มา ยัง กระ ทรวง
 พระคตัง กรุง เทพ ฯ แต่ ฝืน นั้น ให้ เจ้า หลวง คตัง ลง บาญชีไว้ เปน หลัก กาน
 ๖ ฝืน เกือบ ทั้ง หลาย ซึ่ง เจ้า พนักงาน ตรวจ จับ ได้ กติ ฎา เจ้า
 ภาษ ฝืน จับ ได้ กติ ฝืน นั้น ต้อง เปน ของ หลวง คำ ธรรมเนียม ซึ่ง จะ
 ได้ จาก คำ ปรับ เปน ของ เจ้า ภาษ แต่ บำ เหน็จ แล ได้ หุ้ย ที่ จะ ใช้ ใน การ
 นี้ เจ้า ภาษ จะ ต้อง เสีย ด้วย ตาม ความ ที่ เจ้า พนักงาน จะ เห็น สัม คว
 ฝืน เกือบ ซึ่ง เจ้า ภาษ จับ ได้ ต้อง ดัง ยัง เจ้า พนักงาน ถ้า หัว เมือง ให้ มอ
 มณฑล แต่ ให้ เจ้า หลวง มี บอก มา ยัง กระ ทรวง พระ คตัง เพื่อ เจ้า
 พนักงาน จะ ได้ มี คำ ดัง ต่อ ไป

๗ ใน มณฑล หนึ่ง จะ ต้อง มี โรง คม ฝืน แห่ง หนึ่ง ห้าม มิ ให้ ผู้
 หนึ่ง ผู้ ใด พา ฝืน สุก ผ่าน มณฑล นอกจาก อำนาจ นาย อากร ใน มณฑล
 นั้น เปน อนิ ขาด จะ ตั้ง โรง คม ฝืน ที่ ตำบล ใด เมือง ใด ต้อง บอก ขอ
 อนุญาต ต่อ เจ้า พนักงาน ภาษ ฝืน เมื่อ เจ้า พนักงาน เห็น สัม คว จะ ได้
 กำหนด อนุญาต ให้ มณฑล หนึ่ง จะ ตั้ง โรง คม ฝืน ได้ แต่ ตำบล เดียว

๘ โรงต้มฝิ่นแถวหน้าชายฝิ่น จะต้องทำบาญชีโดยเปิดเผย ถ้า
 ให้นำบัตรกระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ ฎีกาผู้ใต้รับอำนาจของ ให้นำบัตร
 กระทรวง พระคลัง จะให้ ผู้ใด มาตรวจ การ กิติ ฎีกา จะ มา ประจำ
 อยู่ที่ โรงต้มฝิ่น กิติ เจ้าภาษีฝิ่น แถวหน้าชายฝิ่น ต้อง ยอมให้ตรวจให้ดู
 การ ทุก สิ่ง ทุก อย่าง โดยไม่ขัดขวาง

๘ การต้มฝิ่น เจ้าพนักงาน จะ กำหนด เป็น อัตราต้ม ขึ้น, เหลด,
 ตามวิธีซึ่ง จะ ทดลองได้

๑๐ กฎหมายข้อบังคับภาษีฝิ่นเพิ่มเติมปี ๑๓๔ นั้น ให้ยกเลิก
 เสียไม่ใช้ต่อไป ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน วันขึ้นโกสินทรศก ๑๓๔

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศ มา ณ วันที่ ๘ มกราคม วันขึ้นโกสินทรศก ๑๓๗

หม่อมเจ้าปฤษฎางค์ นารด

พระราชบัญญัติ

บองกน ตกตอบ ตีตราไม้

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้า
 อยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศให้
 ทราบทั่วกัน ว่า

ด้วยได้ทรงทราบโดยตลอดของชุดพระบาทว่า ไม่ดีที่ซื้อขายกันใน
 บ้านเมืองเวลานี้ มีราคาขึ้นกว่าแต่ก่อนเป็นอันมาก พาให้คน

บางจำพวก ประพฤติ การ ทุจริต ทำดอง ตรา ค้อน เหล็ก ตก ตบ ตี ตราไม้
 ขอน สัก ซึ่ง มี ไซ้ ของ คน นำ มา ซ้อ ซาย ทำให้ ตก ค่า ไม้ ขอน สัก ที่ ค่า
 ซาย โดย สุจริต ต้อง ขาด ผล ประโยชน์ เป็น อัน มาก ทั้ง เป็น เหตุ ให้
 เกิด คดี ใน โรง ศาล ด้วย เรื่อง ดอง ตรา ประจำ ต้น ไม้ ขอน สัก มาก ซึ่ กว่า
 แต่ ก่อน จึง ทรง พระราช ดำริ เห็น ว่า ควร มี พระราช บัญญัติ สำหรับ
 บัง บัง การ ตก ไม้ ขอน สัก โดย วิธี ตบ ตี ตรา ประจำ ต้น เพื่อ บัง
 กัน ตก ค่า ซึ่ง ทำ บ่า ไม้ แต่ ซ้อ ซาย ไม้ โดย สุจริต สืบ ไป จึง ทรง พระ
 กรุณา โปรดเกล้าฯ ว่า ให้ ตรา เป็น พระราช บัญญัติ ได้ ดัง ต่อไปนี้

มาตรา ๓ พระราช บัญญัติ นี้ ให้ เรียก ว่า “พระราช บัญญัติ บัง
 กัน การ ตก ไม้ ขอน สัก”

มาตรา ๒ ตั้ง แต่ วัน ลง ใน พระราช บัญญัติ นี้ สืบ ไป ห้าม มี ให้ ผู้
 ไต ผู้ หนึ่ง ตี ตรา ประจำ ต้น ไม้ ซึ่ง มี ไซ้ ของ คน โดย ชอบ ธรรมเนียม คือ
 ไม้ ซึ่ง คน มี ไต ซ้อ หรือ ไตร บ มา จาก ผู้ อื่น ซึ่ง เป็น เจ้า ของ ไม้ นั้น โดย
 ชอบ ธรรมเนียม

มาตรา ๓ ถ้า ผู้ หนึ่ง ผู้ ไต ตก ตบ ตี ตรา ประจำ ต้น ไม้ ซึ่ง มี ไซ้
 ของ คน โดย ชอบ ธรรมเนียม ทิ จารณา ได้ ความ จริง ให้ ปรับ มี ใหม ตาม จำนวน
 ไม้ ต้น หนึ่ง เป็น เงิน ไม่ เกิน ๓๐๐ บาท หรือ ให้ จำ ซึ่ง ไม่ เกิน ๓ เดือน
 หรือ ทั้ง ปรับ แล จำ ซึ่ง ทั้ง ต้อง ได้ งาน แต่ ให้ รั บ ไม้ ขอน สัก ที่ ต้อง ตก

ตอบ ตี ตรา นั้น เป็น ของ หดอง ด้วย

มาตรา ๔ ให้ เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย เป็นเจ้าหน้าที่รักษาพระราชบัญญัตินี้

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๓๓๗ เป็นวันที่ ๓๓๐๒ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศ

เปลี่ยนผู้บัญชาการกรมยุทธนาธิการ

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระภาณุพันธุ์วงศ์วรเดช ซึ่งเป็นผู้บัญชาการกรมยุทธนาธิการ ได้กราบถวายบังคมลาหยุดพักราชการคราวหนึ่ง ราชการในหน้าที่กรมยุทธนาธิการ ยังว่าง ไม่มีผู้บังคับบัญชาการนั้น ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าห้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนนริศรานุวัดติวงศ์ เสนาบดีกระทรวงกระต๊อใหม่ มารับราชการ ตำแหน่งผู้บัญชาการกรมยุทธนาธิการ ต่อมา บัดนี้ถึงกำหนดที่สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระภาณุพันธุ์วงศ์วรเดช หยุดพักราชการแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เข้าทรงรับตำแหน่งหน้าที่ผู้บัญชาการกรมยุทธนาธิการตามเดิม ส่วนหน้าที่ราชการในกระทรวงกระต๊อใหม่ที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยามนตรีสุริยวงศ์

เป็นผู้แทนอยู่นั้น โปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าห้องยาเซอ เจ้าฟ้า
กรมขุนนริศรานุวัดติวงศ์ กลับไปรับราชการในตำแหน่งเสนาบดีกระทรวง
กระต๊อใหม่ตามเดิม ให้ผู้ที่ออกนามมานี้ รับราชการตามตำแหน่ง
ที่จ่ามานี้ ตั้งแต่เดือนเมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ กลับไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ เป็น
วันที่ ๑๑๐๖๓ ในรัชกาล บัณฑิต บัณฑิต

ประกาศ กระทรวง ว่า การต่างประเทศ

ด้วยเมื่อ วันที่ ๓ เดือน กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ พระเจ้า
ห้องยาเซอ กรมหลวงเทเวศร์วโรประการ เสด็จบิว่า การต่าง
ประเทศ ได้รับหนังสือบอก พระยาวิสุทธิสุริยศักดิ์ อรรคราชทูต
วิเศษสยาม ณราชสำนักอังกฤษ ลงวันที่ ๕ เดือน มกราคม รัตนโก
สินทร ศก ๑๓๗ มีใจความว่า บรรดาแม่ทัพเรือ ของ อังกฤษ, ฝรั่งเศส,
ฮิตาดี, แดร์แซย ได้ขอประกาศว่า การที่ ปิดปาก อ่าวเกาะครีต
ตั้งแต่วันที่ ๒๓ เดือน มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๖ นั้น ให้ยกเลิก
ถอนเสียแต่วันที่ ๕ เดือน ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ นี้ แต่การที่
จะส่ง อาวุธ แดเครื่องสรรพยุทธต่าง ๆ เข้าไปใน เกาะครีตนั้น เป็นการ
ต้องห้าม ขอความ อันนี้ มิได้เคอร์ เศวต วิทูร ขุน ขุน อังกฤษ แด มองดีเออร์
เฟรอง อุปทูต ฝรั่งเศส ก็ ได้ มี หนังสือ แจ้ง ความ มา ตาม ทาง ราชการ

ให้ทราบในเรื่อง ยก เด็ก ถอน การ ปิด อ่าว ทำ ที่ เกาะ ศรีต นัน เหมือน กัน
ใ้ นำ ความ ชื่น กราบ บังคม ทูล พระ กรุณา ทราบ ได้ ฝ่า ลออง ชูดี พระบาท
แล้ว ทรง พระ กรุณา โปรด เกต่า ๆ ให้ ประการ ใ้ ให้ ทราบ พัก กัน ด้วย

คำสาว่า การ ต่าง ประเทศ

วันที่ ๑๗ เดือน กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗

(ตง พระ นาม) เฑาะ วงษ์ วัโร ประการ

พระราช บัญญัติ ระเบียบ บรรดา ศักดิ์

พระบาท สมเด็จ พระปรมินทร มหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอม เกต่า เจ้า
อยู่ หัว มี พระ บรม ราช โองการ ดำรัส เห็น เกต่า ๆ ตั้ง ว่า บรรดา ศักดิ์
ข้าราชการ ฝ่าย ทหาร แล พลเรือน ตาม ขวรม เนียม กรมศักดิ์เดิม ยัง หา
ใ้ มี ระเบียบ เทียบ เคียง กัน เป็น ยุติไม่ จึง ทรง พระ กรุณา โปรด เกต่า ๆ
ให้ ตรา พระราช บัญญัติ ระเบียบ บรรดา ศักดิ์ ใ้ เพื่อ จะ ได้ เป็น ระเบียบ
เรียบ ร้อย ใน ที่ เค้า แล ใน ราชการ อย่าง อื่น ๆ ดับ ไป ดังนี้

มาตรา ๑ บรรดา ศักดิ์ ข้าราชการ ฝ่าย พลเรือน ให้ มี ระเบียบ เป็น
ลำดับ กัน แล เทียบ ตรง กับ บรรดา ศักดิ์ ข้าราชการ ฝ่าย ทหาร ดังนี้ คือ

ชั้น ที่ ๑ เสมอ ด้วย นายพล

เอก	๑	เสนาบดี	๒	พระเจ้า ประเทศ ราช
โท		เจ้า พระยา เทศาภิบาล	๒	เจ้า พระยา สด ตาน
	๓	เจ้า พระยา นอก จาก เสนาบดี		

08/10/2566

ตรี	๑	พระยา รong เด็นาบตี ท, จ,	๒	พระยา จางวาง ท, จ,
	๓	พระยา เทศำ ภิบาต	๔	เจ้า ประเทศ ราช
	๕	พระยา สู้ต คำน		

ชั้นที่ ๒ เสริมอด้วย นาย พัน

เอก	๑	พระยา ท, จ,	๒	พระยา จางวาง
	๓	พระยา ว่า ราชการ เมือง ท, จ,	๔	เจ้า อุปราช
	๕	พระยา ประเทศราช	๖	พระยา รាយมุตตา

โท	๑	พระยา เจ้ากรม	๒	พระเจ้า กรม
	๓	ผู้ว่า ราชการ เมือง	๔	เจ้า ราชวงษ์
	๕	พระยา อุปราชเมืองประเทศราช	๖	พระ รាយมุตตา

ตรี	๑	พระ ปลัด กรม	๒	หตวง เจ้ากรม
	๓	ผู้ช่วย เทศำ ภิบาต	๔	เจ้า บุร รตน
	๕	เจ้า ราช บุตร	๖	พระยา ราชวงษ์ เมือง ประเทศ ราช

๗ พระ ผู้ช่วย ราช การ เมือง ประเทศ ราช

ชั้นที่ ๓ เสริมอด้วย นาย รอยัญ

เอก	๑	หตวง ปลัด กรม	๒	ปลัด เมือง
	๓	ยกรบัตว เมือง	๔	เจ้า มั ตัญญา บุตร รong แต้ ราช บุตร

ราชการ เมืองอื่น เพราะเหตุที่เป็นผู้ว่าราชการ ของที่อื่นนั้น ถ้าหากว่าลำดับโดย อย่างที่ ๓ ยังไม่ยุติให้กำหนดต่อไปโดยนัยนี้ คือ

อย่าง ที่ ๒ ข้าราชการ มีบรรดาศักดิ์เสมอกัน แต่ยศ ต่าง กันให้

ผู้มียศสูง เป็นใหญ่กว่าผู้มียศต่ำ ตัวอย่าง ดัง ผู้มีบรรดาศักดิ์ เป็นชั้นเจ้ากรม ผู้หนึ่ง เป็น พระยา แต่ผู้หนึ่ง เป็น พระ ให้ พระยาเป็นใหญ่กว่าพระ ถ้ากำหนดใน อย่างนี้ไม่ยุติให้กำหนดต่อไปโดยนัยนี้ คือ

อย่าง ที่ ๓ ข้าราชการ ฝ่าย ทหาร เป็นใหญ่กว่า ฝ่าย พลเรือน ในบรรดาศักดิ์ชั้น เดียวกัน มีตัวอย่าง ดัง ใน เมืองหนึ่ง มีผู้บัญชา การทหาร บรรดาศักดิ์ชั้น นายพันโท แต่ผู้ว่าราชการ เมือง นั้น ก็มีบรรดาศักดิ์ชั้นที่ ๒ โท คือ เสมอด้วยพันโทชั้น ผู้บัญชา การ ทหาร ย่อมเป็นใหญ่กว่าผู้ว่าราชการ เมือง เพราะ เป็น ผู้ว่า ก้าว ของ ที่ เดียวกัน แต่ผู้หนึ่ง เป็น ข้าราชการ ฝ่าย ทหาร ถ้าหากว่ากำหนดโดย อย่างที่ ๓ ไม่ยุติ ให้กำหนดต่อไปโดยนัยนี้ คือ

อย่าง ที่ ๔ ข้าราชการ บรรดาศักดิ์เสมอกัน ให้ข้าราชการ ที่ได้ รับ พระ ราช ทาน เครื่อง ราช อิศริยาภรณ์ชั้นสูง เป็นใหญ่กว่าข้าราชการ ที่ได้ รับ พระ ราช ทาน เครื่อง ราช อิศริยาภรณ์ชั้นต่ำ มีตัวอย่าง ดัง เจ้ากรม มียศ เป็น พระยา เหมือนกัน ทั้ง ๒ คน คนหนึ่ง ได้ รับ พระราชทาน เครื่อง ราช อิศริยาภรณ์ชั้นที่ ๓ คนหนึ่ง ได้ รับ พระราช ทาน ชั้นที่ ๔ ให้ ผู้ ที่ ได้ รับ พระราช ทาน เครื่อง ราช อิศริยาภรณ์ชั้นที่ ๓ เป็นใหญ่กว่าผู้ ได้ รับ พระราช ทาน ชั้นที่ ๔ ถ้ากำหนดโดย นัยนี้ ไม่ยุติ ให้กำหนดต่อไปโดยนัยนี้ คือ

อย่าง ที่ ๕ ข้าราชการ บรรดาศักดิ์ เสมอ กัน ให้ ผู้ใด รับ พระราช
 ทาน สัญญา บัณฑิต ชั้น นั้น ก่อน เป็นใหญ่ กว่า ผู้ที่ ได้รับ พระราช ทาน ที่หลัง
 ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๕ มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗ เป็น
 วันที่ ๑๓๐๘๒ ในรัชกาล บัณฑิต บัณฑิต

พระราช บัญญัติ แปลง ชาติ
 รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗

พระบาท สมเด็จพระ ปรเมนทร มหาจุฬาลงกรณ์ พระ จุลจอม เสด็จ
 เจ้า อยู่หัว มี พระบรม ราชโอง การ ดำรัส เหนือ เสด็จ ฯ ให้ ประกาศ
 ให้ ทราบ ทัด กัน ว่า

ด้วย พระ ติฐิ การ ภาคิต ผู้มี ชื่อ แต่ ภาคิต ว่า เซเตดคั้น มาเรีย
 ชาติ เวีย ได้ ทำ เรือง ราว ฎีกา ทูล เสด็จ ฯ ถวาย ว่า มีความ สดวก ภาคิต
 เต็มใจ เป็น ข้า ทูล ตอ ของ ฐิต พระบาท อยู่ใน บังคับ ฝ่าย สยาม แต่ ขอ
 พระราช ทาน พระ บารมี ปก เสด็จ ฯ ให้ ได้ แปลง ชาติ เป็น คน ใน บังคับ
 ไทย แท้ เช่น นั้น

ประการ หนึ่ง ความ ทราบ ได้ ฝ่า ตอ ของ ฐิต พระบาท ว่า ผู้ ถวาย
 ฎีกา นี้ เป็น ผู้มี อายุ เต็ม บริบูรณ์ แล้ว แต่ ผู้ ถวาย ฎีกา กับ ทัง บิดา เป็น
 ผู้ซึ่ง เกิด ภาย ใน กรุง สยาม แต่ เป็น ผู้ซึ่ง ตั้ง ถิ่น ฐาน บ้าน เรือน อัน เป็น
 นิจ อยู่ ภาย ใน พระ ราช อาณา เขต

อีก ประการ หนึ่ง ความ ประพจน์ ใน อดีตภาค ของ ผู้ ถวาย ฎีกา นี้
 ก็น่า ติ แต่ ทั้ง ความ ใจ รัก รักดี อัน เดิม ขอ ซึ่ง ได้ มี ใน ราช การ ตาม
 ตำแหน่ง ที่ ได้ รับ พระราช ทาน เปน มา แลว นั้น ถึง แม้ ว่า จะ ยัง เปน คน
 ต่าง ประเทศ อยู่ หนึ่ง เด้า ก็น่า ย่อม เปน ประกัน มีน คง ให้ เห็น ว่า จะ
 เปน ข้า ทูล ถอง ชูดี พระบาท อัน แท้ จริง แต่ ชอบ ด้วย พระราช กำหนด
 กฎหมาย ดี บั่ คอ ๆ ไป มิ ได้ ขาด แลว

จึง ทรง พระกรุณา โปรด เกล้า ๆ ให้ คราว เปน พระราช บัญญัติ ไว้
 ดัง คอ ไป นี้ ว่า

ข้อ ๑ ให้ พระ ตีรฐการ ภาคตี ผู้ มี ชื่อ แต่ กำเนิด ว่า เซ่ง เตตตัน มา เรีย
 ซาเวีย นี้ แปลง ชาติ เปน คน ใน บังคับ ฝ่าย สยาม แต่ ให้ มี บรรดา ศักดิ์
 อำนาจ ผล ประโยชน์ ทั้ง หลาย แด ฟ้า ที่ ทั้ง ปวง เหมือน อย่าง คน ที่ เกิด
 มา เปน คน ใน บังคับ ไทย นั้น ทุก ประการ

ข้อ ๒ ให้ ราช เตะ ขานุกการ ตั้ง ดำเนา พระราช บัญญัติ นี้ ให้ แก่
 พระ ตีรฐการ ภาคตี ไว้ ให้ เปน หนังสือ สำคัญ ใน การ ที่ ได้ แปลง ชาติ
 แลว แต่ ให้ ตั้ง ดำเนา พระราช บัญญัติ กับ ทั้ง ดำเนา เรื่อง ราช ฎีกา นี้ ไป
 ตง ทเขียน เข้า เด่ม ไว้ ใน คำตา ที่ ว่า การ ของ เสนา บัติ กระทรวง ยุติ
 ชรรวม ด้วย

ประกาศ มา แต่ พระ ที่ หนึ่ง จักรกรั มหา ปราสาท ณ วัน จันทร์
 ที่ ๒๐ เดือน มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗ ปี ที่ ๓๓ ฤา วัน ที่ ๑๓๐๘๗
 ใน รัช ภาค บัติ ยุบนี้ นี้